

Punainen Risti

Janakkalan osasto

HISTORIIKKI 1950 – 2025

Punaisen Ristin toimintaa ohjaa seitsemän perusperiaatetta

Inhimillisyys

Inhimillisen kärsimyksen estäminen ja lievittäminen kaikin tavoin on Punaisen Ristin tärkein tehtävä ja toiminnan päämäärä. Sen tavoitteena on suojella elämää, terveyttä ja ihmisarvoa. Se edistää ihmisten välistä ymmärrystä, ystävyyttä, yhteistyötä ja pysyvää rauhaa.

Tasapuolisuus

Punainen Risti pyrkii lievittämään ihmisten kärsimyksiä pelkästään avun tarpeen, ei kansallisuuden, uskonnon, rodun, poliittisten mielipiteiden tai yhteiskunnallisen aseman perusteella. Se antaa etusijan niille, jotka ovat suurimmassa hätässä.

Puolueettomuus

Voidakseen nauttia kaikkien osapuolten luottamusta ja auttaa kaikkia uhreja Punainen Risti pidättäytyy kannanotoista vihollisuuksien yhteydessä eikä milloinkaan sekaannu poliittisiin, aatteellisiin, uskonnollisiin tai kansallisiin ristiriitoihin.

Riippumattomuus

Punaisen Ristin liike on itsenäinen. Vaikka kansalliset yhdistykset toimiva humanitaarisissa tehtävissä oman maansa hallitusten apuna ja ovat maansa lainsäädännön alaisia, niiden tulee säilyttää itsemääräämisoikeutensa niin, että ne voivat aina toimia Punaisen Ristin periaatteiden mukaisesti.

Vapaaehtoisuus

Punainen Risti on vapaaehtoisjärjestö, jonka toiminta on kaikin tavoin pyyteetöntä.

Yleismaailmallisuus

Kansainvälinen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liike on yleismaailmallinen. Sen kansalliset yhdistykset ovat tasavertaisia ja niillä on yhtäläiset velvollisuudet auttaa toinen toisiaan.

Ykseys

Kussakin maassa voi olla vain yksi Punaisen Ristin tai Punaisen Puolikuun yhdistys, joka on avoin kaikille ja ulottaa toimintansa koko maan alueelle.

HISTORIIKKI 1950 – 2025

Toimittanut
Liisa Puranen

Paino ja taitto: Kirjapaino Jaarli, Turenki
Janakkala 2025

Alkusanat

Osaston arkistosta löydetty vanhat pöytäkirjat ja muu materiaali johdatti historiikin kirjoittajan tutkimaan myös aikaa ennen Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osaston varsinaista perustamista - Suomen Punaisen Ristin ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton perustamiseen, sota-aikaan ja sodan jälkeiseen aikaan ja siihen liittyen kummikuntatoimintaan. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan osaston ja Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osaston toiminta on sodan jälkeisinä vuosina ollut osittain päällekkäistä.

Sodan jälkeen Suomen Punainen Risti ja Mannerheimin lastensuojeluliitto tekivät yhteistyötä valtakunnan tasolla. Toimenkuvat olivat kuitenkin melkoisen erilaisia ja vähitellen yhteistyöstä alettiin luopua. Useissa kunnissa perustettiin Suomen Punaisen Ristin osasto Mannerheimin lastensuojeluliiton osaston rinnalle.

Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osaston perustava kokous pidettiin kunnan huoltolautakunnan kutsusta 23.11.1950. Jo tätä ennen MLL:n paikallisosaston johtokunnan kokouksessa 30 päivänä lokakuuta 1947 päätettiin yhdistää Punainen Risti ja Mannerheim liiton paikallisosastot. MLL paikallisosaston vuosikokouksessa 23.2.1948 *päätettiin ottaa käsiteltäväksi paikallisosaston nimenmuutos. Muutamien toimenpidettä kannattavien puheenvuorojen jälkeen päätettiin muuttaa paikallisosaston nykyinen nimi nimeksi Suomen Punaisen Ristin Janakkalan paikallisosasto ja kuuluvat sen jäsenet samalla Mannerheimliiton paikallisosastoon.*

Näin paikallisesti osastot yhtyivät ja molempien ”järjestöhistoriaa” käsitellään tässä historiikissa, onhan se osa Janakkalan ja Turengin paikallishistoriaa. Omana lukunaan ennen SPR:n Janakkalan osaston perustamisvuotta käsitellään sodanaikainen ja jälkeinen avustustoiminta, kummikuntatoiminta sekä terveystalojen ja Turengin ensimmäisen päiväkodin rakentamisen aloitteet.

Punainen Risti

Ajatus kansainvälisen ja puolueettoman avustusjärjestön tarpeesta syntyi Solferinon taisteluissa 1859.

Sveitsiläinen Henry Dunant järjesti vapaaehtoisia auttamaan Solferinon taistelun uhreja Pohjois-Italiassa vuonna 1859. Hän kirjoitti kokemuksestaan kirjan Solferinon muisto (1862). Siinä hän esitti, että kaikkiin maihin perustettaisiin vapaaehtoinen järjestö avustamaan sodanaikaista lääkintähuoltoa ja että haavoittuneiden hoito turvattaisiin kansainvälisin sopimuksin.

Jo seuraavana vuonna 1863 Genevessä perustettiin toimikunta, josta muodostui Punaisen Ristin kansainvälinen komitea. Se määritteli Dunantin ajatusten pohjalta avustusyhdistysten tehtävät ja suositteli niiden perustamista.

Kreivitär Aline Armfelt teki jo 1874 aloitteen Punaisen Ristin yhdistyksen perustamisesta Suomeen. Esitys sai kannatusta maan hienostopiireissä, ja *Suomen yhdistys haavoitettujen ja sairasten sotilaiden hoitoa varten* perustettiin 7.5.1877. Nimensä mukaisesti yhdistys piti päätehtävänä sotajoukkojen lääkintähuollon parantamista.

Suomen itsenäistyttyä toteutettiin vuonna 1919 nimenmuutos, jolloin vanha yhdistys muodollisesti lopetettiin. Sen tehtävää jatkamaan perustettiin uusi yhdistys nimellä **Suomen Punainen Risti**.

Nykyisellä Suomen Punaisen Ristin Tampereen osastolla on hallussaan erikoinen ennätys: se on perustettu kolme kertaa. Ensimmäinen oli vuonna 1914 ensimmäisen maailmansodan aikana, mutta ponnistus jäi väliaikaiseksi. Uudelleen toiminta käynnistettiin sisällissodan puhjettua alkuvuodesta 1918. Tällä kertaa työtä jatkettiin vuoteen 1937, jolloin järjestöuudistukset pistivät pisteen toiminnalle. Vuonna 1950 uudistettiin koko järjestö rakenne, ja silloin osasto perustettiin kolmannen kerran.

Marsalkka C. G. E. Mannerheim, joka oli juuri vapautunut valtionhoitajan tehtävistä, suostui Suomen Punaisen Ristin uudeksi puheenjohtajaksi vuonna 1922. Vuonna 1922 Suomen Punainen Risti oli vielä pieni järjestö, joka oli edellisenä vuonna hyväksytty Punaisen Ristin yhdistysten kansainvälisen liiton jäseneksi.

Uudella puheenjohtajalla oli kunnianhimoinen visio: Punainen Risti tulee kehittää valtakunnalliseksi kansalaisjärjestöksi, ja sen toiminta pitää nostaa kansainväliselle tasolle. Omissa muistelmissaan Mannerheim kuvailee ehdotustensa ”herättäneen levottomuutta”. Hänen puheenjohtajakautensa (1922-1951) on Suomen Punaisen Ristin historian pisin.

Lähde: <https://www.punainenristi.fi/tyomme/historia/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto

aloitti toimintansa vuonna 1920 nimellä ***Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto***. Perustamisessa keskeinen aloitteentekijä oli kenraalin sisar, vapaaherratar, ylihoitaja Sophie Mannerheim. Liiton ensimmäisenä tehtävänä oli estää imeväiskuolleisuus. Yksinäisten äitien turvakotina toiminut Lastenlinna siirtyi Mannerheimin Lastensuojeluliiton omistukseen. Arvo Ylpön aloitteesta Lastenlinna perustettiin ensimmäinen neuvola vuonna 1922. Liitto rakensi alayhdistystensä avulla Suomeen kattavan neuvolaverkoston, jonka ylläpito siirtyi kunnille vuonna 1944 säädetyn kunnallisen äitiys- ja lastenneuvolain myötä.

Lähde: <https://www.mll.fi/historia/>

Suomen Punaisen Ristin ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton yhteistyö

Punainen Risti aloitti Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa tiiviin yhteistyön vuonna 1925. Se järjestettiin tekemällä Lastensuojeluliitosta Punaisen Ristin alaosasto. SPR sai käyttöönsä Mannerheimin Lastensuojeluliiton osastoverkoston paikallistason työtä varten.

Osastojen ja järjestön keskustoimiston väliin ryhdyttiin rakentamaan piirijakoa. Uudistus lähti kuitenkin verkkaisesti käyntiin. Ensimmäisenä perustettiin Kuopion piiri vuonna 1929.

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan osasto oli perustettu 1923 ja piirijaossa Janakkalassa oltiin Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirin alaisia.

Suomi vastaanotti mm. muiden Pohjoismaiden Punaisilta Risteiltä apua armeijan lääkintähuoltoon. Varsinkin kotirintaman tarpeisiin apua saatiin Amerikan Punaiselta Ristiltä, joka lähetti jo talvisodan aikana runsaasti elintarvikkeita, lääkkeitä, vaatteita ja muita tarvikkeita.

Talvi- ja jatkosotien aikana Mannerheimin Lastensuojeluliitto järjesti avustuksia sotaorvoille sotakummien kautta. Tästä toiminnasta enemmän jäljempänä luvussa Sodanaikainen ja -jälkeinen avustaminen, kummitoiminta.

Tiet eroavat

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Suomen Punainen Risti olivat 1920-luvun puolivälistä alkaen toimineet eräänlaisessa symbioosissa. MLL oli työskennellyt laaja-alaisesti sosiaalihuollon parissa, kun taas SPR oli suuntautunut enemmän terveydenhuoltoon kotimaan toiminnassaan.

Toisen maailmansodan jälkeen molempien järjestöjen tehtäväkentät näyttivät avartuvan uusiin mittoihin. Punainen Risti pyrki kasvamaan kansalaisjärjestönä ja Veripalvelun aloittaminen edellytti Suomen Punaiselta Ristiltä lisäksi tehokkaasti toimivaa omaa paikallisverkostoa.

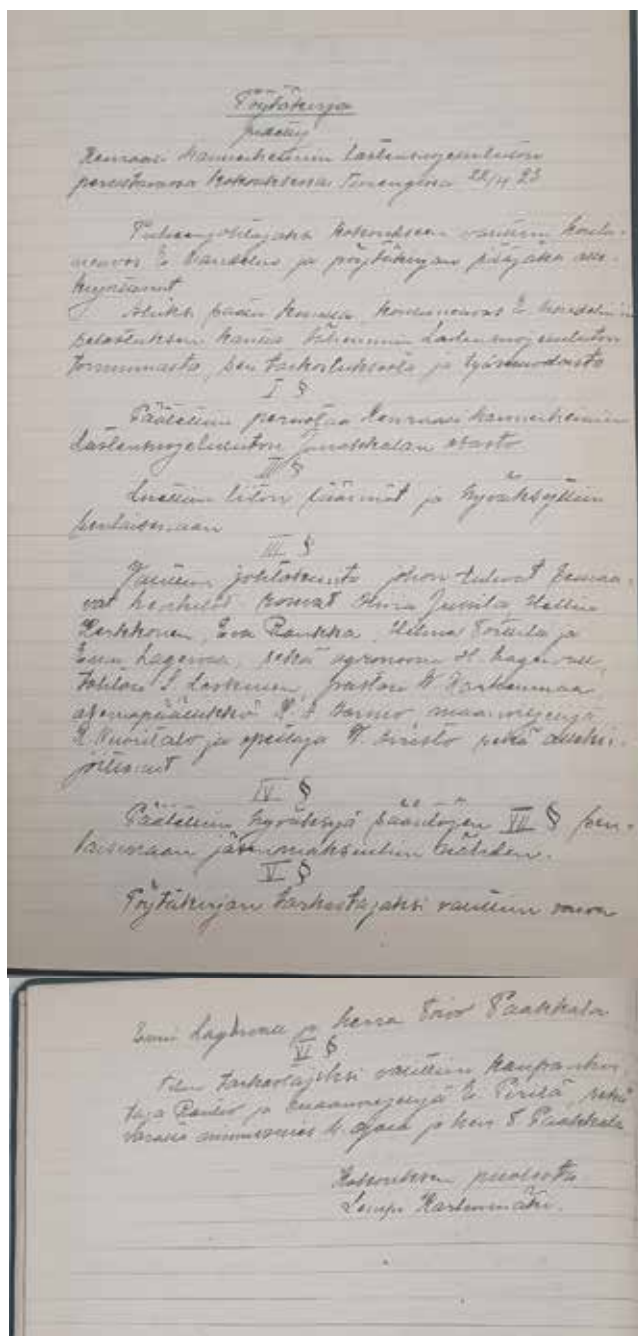
Niinpä vuonna 1950 järjestöjen tiet erkanivat toisistaan. Vastedes Mannerheimin Lastensuojeluliitto keskittyi erityisesti lasten elinolojen parantamiseen Suomessa ja Punainen Risti paneutui muihin sosiaali- ja terveydenhuollon kysymyksiin.

Ero Mannerheimin Lastensuojeluliitosta edellytti mm. oman osastoverkoston luomista Suomen Punaiselle Ristille. Tämä toteutettiin vuoden 1950 sääntöuudistuksella. Tavoitteena oli saada osasto jokaiseen Suomen kuntaan.

Paikalliset osastot

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan osasto - perustamisesta 1950-luvulle

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton
Janakkalan osaston perustava kokous pidettiin
Turengissa 22.4.1923.

*Kenraali Mannerheimin
Lastensuojeluliiton
Janakkalan osaston
perustamiskokouksen
pöytäkirja*

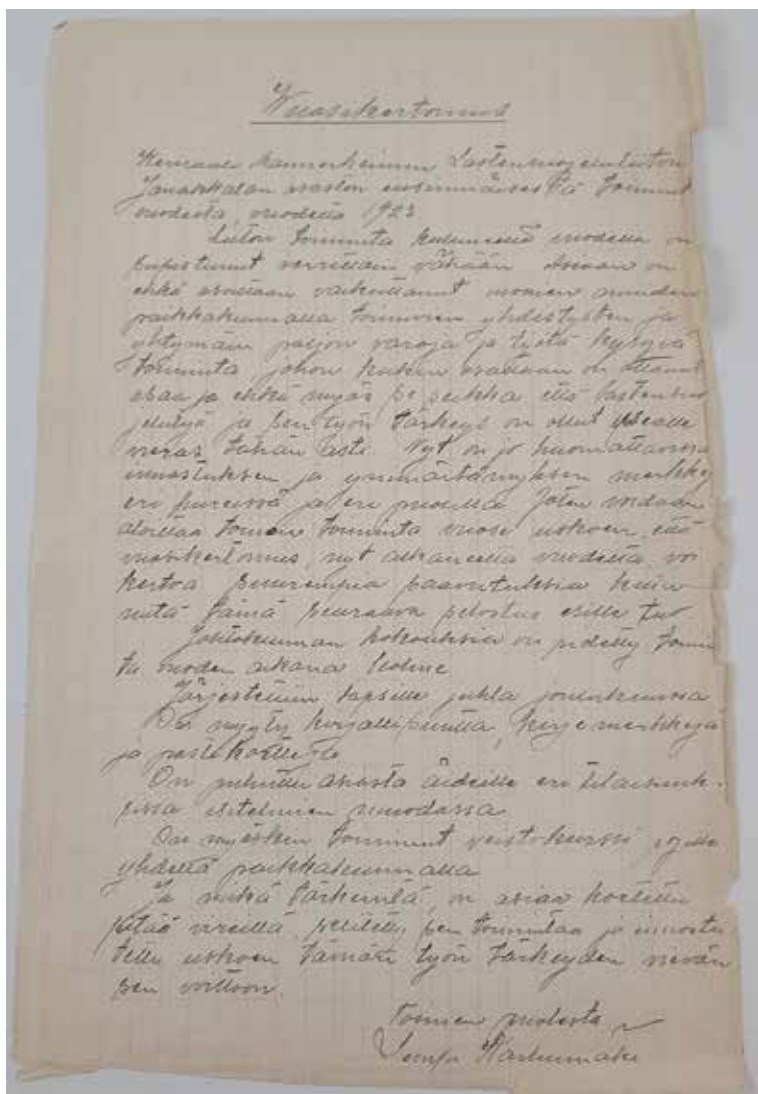
Aluksi saatiin kuulla kouluneuvos E. Mandelinin selostuksen kautta lähemmin Lastensuojeluliiton toiminnasta, sen tarkoituksesta ja työmuodoista. Päätettiin perustaa Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan osasto. Valittiin johtokunta, johon tulivat seuraavat henkilöt: rouvat Olivia Jussila, Hellin Kerkkonen, Eeva Haukka?, Hilma Torttila ja Enni Lagervall, sekä agronomi H. Lagervall, tohtori S. Leskinen, pastori W. Karhunmaa, asemapäällikkö F. A. Aarnio, maanviljelijä K. Nuoritalo ja opettaja V. Airisto sekä allekirjoittanut (pöytäkirjan kirjoittanut Lempi Karhumäki).

Turengin Kuumolassa toukokuun 7 päivänä 1923 pidettiin johtokunnan ensimmäinen kokous. Tässä kokouksessa *keskusteltiin voidaanko jatkaa liiton olemassaoloa, koska yleisesti ollaan sitä mieltä, että sen toiminta on melkein mahdotonta paikkakunnalla. Päätettiin, että pannaan toimeen jäsenten keräys, joka toteaa saako liitto kannatusta, jossa tapauksessa liiton toimintaa jatketaan. Keräysajaksi päätettiin kolme viikkoa.*

Seuraavassa johtokunnan kokouksessa 19 päivänä kesäkuuta *Tarkastettiin jäsenlistat, jotka osoittivat jäsenmäärän olevan 23. Kokouksessa Keskusteltiin pidetäänkö liitto perustettuna ja voidaanko alkaa toiminta koska jäsenet, jotka ovat liittyneet ovat kannattavia eikä toimivia jäseniä, joita juuri tarvittaisi. Siksi esitettiin että pääliitolle tehtäisiin ilmoitus, että liitto ei voi alkaa toimia koska jäseniä on vähän ja toimivia ei juuri ollenkaan. Esityksestä ei tehty päätöstä. Kuitenkin Päätettiin panna toimeen kesän aikana urheilujuhla lapsille, jossa tilaisuudessa lopullisesti päätettäisi liiton toiminnasta.*

Johtokunnan kokouksessa 19 päivänä lokakuuta 1923 päätettiin ryhtyä *tarmokkaaseen toimintaan paikkakuntalaisten keskuudessa liiton tarkoitusprien selvittämiseksi. Päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin terveyssisärien hankkimiseksi ja puheenjohtaja ryhtyy neuvotteluihin asianomasten kanssa.*

Ensimmäisen toimintavuoden 1923 vuosikertomuksessa todetaan, *että toiminta on supistunut verraten vähään. ... Ja mikä tärkeintä, on asiaa koetettu pitää vireillä, selitetty sen toimintaa ja innostutettu uskoen tämän työn tärkeyden vievän sen voittoon.*

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan osaston
vuoden 1923 vuosikertomus

Tammikuussa 1924 tehtiin päätöksiä, jotka osoittavat toiminnan alkaneen – mm. päätettiin järjestää veistokursseja pojille, käsityökursseja tytöille, laskiaisena hiihtokilpailut.

Perustamiskokouksen jälkeen ensimmäinen vuosikokous pidettiin 28 päivänä helmikuuta 1924. Mielenkiintoista on, että yleisestä kokouksesta oli päätetty ilmoittaa sanomalehdessä, kirkossa kuuluttamalla ja yksityisesti.

Tässä vuosikokouksessa päätettiin, että tästälähin *Lastensuojeluliitto* kokoontuisi samana päivänä kun *Lotta-Svärd* yhdistyksen kokous on, vain 1½ tuntia aikaisemmin.

Vuonna 1925 saatiin valtuustolta epäävä vastaanotto kouluhuoltajatarkeyksessä.

Vuonna 1926 päätettiin järjestää varojen hankkimiseksi filminäytäntöjä koululapsille 1 mk sisäänpääsymaksusta, aikuiset maksavat saman kuin tavallisesti. Ainakin vuonna 1927 tilattiin myytäväksi 300 kpl vappukukkia.

Osaston arkistosta löytyneet pöytäkirjat päättyvät vuoteen 1928. Kirjeenvaihdosta selviää, että vuoden 1932 syksyllä *Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliitto* on pyytänyt ilmoittamaan johtokunnan kokoonpanon kuin myös koululääkäritoiminnan ja terveyssisäryön vaiheita ja kehittämismahdollisuuksista paikkakunnallanne ensi vuoden varalle. Vastauskirjettä ei ole arkistossa. Lapuan liike ja oikeistoradikalismi aiheuttavat poliittista kuohuntaa, ja monilla paikkakunnilla liiton paikallistoiminta oli suurissa vaikeuksissa. Oliko näin myös Janakkalassa, se ei asiakirjoista selviä.

Sota-ajalta ei pöytäkirjoja ole ollut käytettävissä. Vuodesta 1946 on tallessa toimintakertomukset ja niissä löytyy maininta, että osasto on "uudelleen henkiin herätetty 14.3.1942".

Seuraavat "löydetty" pöytäkirjat alkavat vuodesta 1946. Näistä pöytäkirjoista löytyy päätöksiä sotaorpojen avustamisesta ja kummikuntatoiminnasta, mitä käsitellään tässä historiikissa omana lukunaan. Tämä toiminta on ollut SPR:n Hämeen piirin ohjaamaa ja siksi tässä historiikissa on kerrottu sekä Mannerheimin lastensuojeluliiton ja Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osastojen toiminnasta jo ennen nykyisen SPR:n Janakkalan osaston perustamista.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan osaston johtokunnan kokouksessa 23.9.1946 Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirin toiminnanjohtaja V. Rantanen selosti *Punaisen Ristin* monitahoista toimintaa, antaen johtokunnalle monia huomioon otettavia neuvoja ja ohjeita tulevaa toimikautta varten ja kehoittaen m.m. niin paljon kuin mahdollista omien tulolähteiden hankkimiseen.

Samassa kokouksessa 23.9.1946 päätettiin järjestää morsiuskurssit marraskuun aikana.

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan paikallisosaston johtokunnan kokouksessa **30 päivänä lokakuuta 1947** keskusteltiin jäsenkeräyksestä sekä **päätettiin yhdistää Punainen Risti ja Mannerheim liiton p.os.**

MLL paikallisosaston **vuosikokouksessa 23.2.1948** päätettiin ottaa käsiteltäväksi paikallisosaston nimenmuutos. Muutamien toimenpidettä kannattavien puheenvuorojen jälkeen **päätettiin muuttaa paikallisosaston nykyinen nimi nimeksi Suomen Punaisen Ristin Janakkalan paikallisosasto** ja kuuluvat sen jäsenet samalla Mannerheimliiton paikallisosastoon. Tätä päätöstä seuraavassa samana päivänä 23.2.1948 pidetyssä ensimmäisessä johtokunnan kokouksessa on tehty ensimmäinen pöytäkirja nimellä Suomen Punaisen Ristin Janakkalan paikallisosaston johtokunnan kokouksen pöytäkirja.

Suomen Punaisen Ristin Hämeen piiritoimisto ilmoitti 4.2.1949 kirjeellään, että Punaisen Ristin säännöt ovat parhaillaan uusittavina. *Piirihallitus pyytää osastoa jatkamaan toimintaansa aikaisemmissa puitteissa niin kauan, että sääntöjen muutos on tapahtunut ja kehoitamme osastoa toimimaan tehokkasti Punaisen Ristin jäsenien kartuttamiseksi.*

Marraskuussa 1949 suoritettiin kampanja, jossa Suomen Punaisen Ristin Janakkalan p.o. pyytää eri tahoja ryhtymään jäsenkerääjäksi vaikutuspiirissään. *”Vaikka emme voi tarjota Teille rahallista korvausta aiheuttamastanne työstä, toivomme Teidän ryhtyvän toimeen, ja olkoon tietoisuus siitä, että olette eteenpäin vieneet yhtä maailman suurimmista toimintamuodoista kärsimyksen poistajana vähäväkisten elämästä, parhaana pakintonanne. Ottakaa vastaan nöyrä kiitoksemme.”*

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan paikallisosaston vuosikokouksessa 4.5.1950 otettiin kantaa lastensuojeluliiton kirjelmän johdosta, jossa esitetään eroaminen Suomen Punaisen Ristin Piirihallituksesta. Asian johdosta syntyneessä keskustelussa todettiin, että osastomme ja SPR Hämeen Piirihallituksen välillä on ollut erikoisen hyvä suhde ilman hankaluuksia, ja että kysymyksessä on jokin sellainen osastotamme riippumaton meitä ylemmässä portaassa ja toivotaan, että nämä samalla alalla toimivat pääelimemme voisivat toimia sovussa ja täydessä yhteisymmärryksessä.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan paikallisosaston johtokunnan kokouksessa 1.6.1950: *Osasto pitää tarpeellisena, että Mannerheimiliitolla edelleenkin on Suomen Punaisen Ristin kanssa yhteinen Hämeen Piirihallitus siinäkin tapauksessa, että Suomen Punainen Risti perustaa omia paikallisosastoja.*

Osaston toiminnan lopettaminen

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan paikallisosaston johtokunnan kokouksessa 25.2.1953 päätettiin, että osaston vuosikokous pidetään huhtikuun 7 p:nä 1953 Turengin terveystalossa klo 19 ja kutsussa ilmoitetaan, *että päätetään osaston toiminnan lopettamisesta ja sen varojen käytöstä.* Kutsut lähetetään osaston maksaneille jäsenille kirjeitse.

Mannerheimiliiton Janakkalan osaston vuosikokous pidettiin 7.4.1953:

Otettiin käsiteltäväksi osaston johtokunnan ehdotus osaston toiminnan lakkauttamisesta ja sen varojen käytöstä, kuten osaston jäsenille 1.3.53 postitse lähetetyssä kokouskutsussa oli ilmoitettu.

Käsiteltyään asiaa ja todettuaan, että kokouskutsu oli sääntöjen 8 §:n mukaisesti annettu jäsenille tiedoksi vähintään kuukausi ennen kokousta ja näin ollen oikeutettu päättämään osaston lakkauttamisesta, vuosikokous yksimielisesti päätti lopettaa osaston toiminnan ja yhdistysrekisteriin ilmoittaa yhdistyksen purkamisesta.

Samalla vuosikokous yksimielisesti päätti, että osaston varat sen nyt purkautuessa luovutetaan SPR:n Janakkalan osaston täydelliseen hallintaan, jotka tulee olla Janakkalan Osuuskauppa r.l:n Säästökassaan talletettuna rahastona, jota saadaan käyttää mainitun osaston hallituksen harkinnan mukaan lastensuojelu- ja nuorisotyöhön edistämään kasvavan sukupolven tervettä ruumiillista, siveellistä ja opillista kehitystä, paitsi Hämeenlinnan Säästöpankin säästökirjalla n:o 32.323 lahjoitetut ja talletetut varat, jotka käytettävä osaston hallituksen harkinnan mukaan lahjoittajan toivomusta noudattaen. Kokouksessa oli saapuvilla seitsemän jäsentä.

Mannerheimiliiton Janakkalan osaston purkautumisesta tehtiin ilmoitus yhdistysrekisteriin ja tämä merkittiin SPR Janakkalan osaston tiedoksi osaston hallituksen kokouksessa 19.11.1953. Tämän jälkeistä MLL Janakkalan osaston toimintaa ei tässä historiikissa enää käsitellä.

Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osasto - perustamisvaiheet ja 1950-luku

Kuten edellä on kerrottu Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan paikallisosaston "muuttamista" Suomen Punaisen Ristin paikallisosastoksi on käsitelty ensimmäinen kerran johtokunnan kokouksessa 30 päivänä lokakuuta 1947, jolloin **päätettiin yhdistää Punainen Risti ja Mannerheim liiton p.os.** Vuosikokouksessa 23 päivänä helmikuuta 1948 päätettiin muuttaa paikallisosaston nykyinen nimi nimeksi Punaisen Ristin Janakkalan paikallisosasto.

Virallisesti Suomen Punaisen Ristin paikallisosasto perustettiin 23.11.1950 ja hyväksyttiin SPR:n Hämeen piiriin **29.11.1950**. Osaston nimeksi vahvistettiin "Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osasto".

Osaston hallituksen sijaintipaikaksi määrättiin Janakkala, Turenki ja alueeksi Janakkalan kunnan Haapaniemen, Hakoisten, Hyvikkälän, Ikaloisten, Irjalan, Kauppilan, Kerkkolan, Kiipulan, Kilpiälän, Konttilan, Leppäkosken, Lempellon, Löyttymäen, Mallinkaisen, Hiiden, Monikkalan, Nuolialan, Rehakan, Räikälän, Saloisten, Taappolan, Turengin, Viralan, Vähä-Hiiden ja Tyryn kylät.

Osaston tehtävänä on toimialueellaan toimia Punaisen Ristin ylevien tarkoituserien toteuttamiseksi. SPR:lle on vahvistettu laaja toimintasuunnitelma, jonka pääkohteina ovat kansanterveystyön kohottaminen, sairaanhoito-olojen parantaminen sekä niiden vaikeuksiin joutuneiden henkilöiden, etenkin vanhusten, avustaminen, joihin lakisääteinen huoltotoiminta ei ulotu.

Osaston ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin urakoitsija Armas Tarino ja varapuheenjohtajasi huoltosihteeri Altti Ilmarinen. Hallituksessa oli Sirkka Soinila, Aune Luther, Mauno Mäkinen, Kalle Helminen, varalla Aune Koljonen, Hilja Hannuniemi, Lyyli Frantila ja Kerttu Vainio. Asiantuntijoina terveyssisar Mirja Pietilä sekä kunnankätilö Taimi Reijomaa. Tilintarkastajina olivat Lyyli Aalto ja Valio Harjula sekä varalla Aili Karjalainen ja Helvi Peltonen.

Osaston johtokunnan ensimmäisessä kokouksessa joulukuussa 1950

- osaston piirissä päätettiin järjestää ompeluseuratoimintaa ja ryhtyä aikaansaamaan lastenjuhlia eripuolilla kuntaa.

- jouduttiin miettimään toiminnan rahoittamista – päätettiin alku-rahoitusta varten anoa kunnan-hallituksen käyttövaroista 10.000 mk:n avustusta ja varsinaista huoltotoimintaa varten kääntyä anomuksin kunnassa olevien liik-keiden ym. varakkaimpien piirien puoleen.

Ote tästä kirjeestä:

Osasto pyrkii nyt, kun sillä on jä-sentensä vapaaehtoinen työvoi-ma käytettävissään, ulottamaan toimintansa kuntamme jokaiseen kolkaan ja tässä mielessä on tarkoitus esim. kortittaa kaikki toimialueellamme asuvat van-hukset ja muut pitkällisen sairau-den vuoksi lähimmäisen apua ja tukea tarvitsevat henkilöt. Tämän sekä erilaisen sairaanhoito ja ensiapukurssi- y.m rahoittami-seksi osaston syyskokous päätti kääntyä toimialueellaan toimivien liikkeiden ja teollisuuslaitosten puoleen ja pyytää niiden talou-dellista apua ja tukea tälle toimin-nalle. Tässä mielessä kunnioit-taen esitämme toivomuksemme, että kohtuullisesti tukisitte osas-ton toimintaa.

SPR Janakkalan osaston perustaminen
23.11.1950

SPR Janakkalan osaston ensimmäinen johtokunta 1950

Kun tästä keräyksestä saatavia varoja on tarkoitus käyttää myös vanhusten jouluraha-avustuksiin, niin kiittäen suosiollisesta suhtautumisestanne toimintaamme odotamme meille ja ennen kaikkea edellä mainituille vanhuksille erittäin suuriarvoista lahjoitustanne kuluun marraskuun kuluessa joko lähetyksenä oheisella pankkisiirtokortilla tai suorituksena osastomme rahastonhoitajalle, osoite: Altti Ilmarinen, Turun Sosiaalitoimisto.

Suurella kiitollisuudella

Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osasto

Puheenjohtaja Armas Tarino

Sihteeri Altti Ilmarinen

Liikelahjoituksia saatiin 7 lahjoittajalta yhteensä 17.500 mk. Suurimmat lahjoittajat olivat Rauhaniemi Oy ja Janakkalan Osuuskauppa 5.000 mk, Sipilän tiilitehdas 3.000 mk.

Janakkalan kunnahallitukselle lähetettiin 5.1.1951 avustusanomuskirje, että myös Janakkalan kunta antasi apunsa ja tukensa paikallisen PR:n toiminnan alkuun saattamiseksi Janakkalassa, rohkenemme toivoa, että kunnanhallitus käyttövaroistaan myöntäisi 10.000 mk avustuksen osastomme toiminnan tukemiseksi sen alkuvaikeuksissa. Nämä alkuvaikeudet voitettuumme uskomme muodossa ja toisessa voivamme olla kunta-laistemme apuna ja tukena niiden vaikeuksissa ja siten helpottavamme kuntaan kohdistuvaa painetta lähinnä yhteiskunnallisen huollon alalla.

Kunnanhallitus päätti 12.1.1951 siirtää anomuksen myöhemmin päätettäväksi. (Päätöstä uudelleen käsittelystä ei osaston pöytäkirjoista löydy.)

SPR Janakkalan osaston hallituksen kokouksessa 3.8.1952 *Kiitollisuudella merkittiin vastaanotetuksi Janakkalan Vapaan Huollon kokouksen lahjoitus 11.000 mk osastolle jäämistöstään.*

Ensimmäisenä toimintavuonna pidettiin 13 ompeluiltaa, järjestettiin 1 myyjäiset ja näissä oli yhteensä yli 200 osallistujaa. Järjestetyllä kotisairaanhoidokurssilla (20 harjoitus- ja luentotuntia) Leppäkoskella oli 23 osallistujaa. Turengissa ja Leppäkoskella järjestetyillä uimakursseilla oli 149 osallistujaa ja merkkisuorituksia tehtiin 88. Sotakummivaroja välitettiin 15 sotaorvolle.

Vuoden 1950 lopussa osastoon oli liittynyt 76 jäsentä ja vuoden 1951 lopussa jäsenmäärä oli jo 354, alueen väkiluvun ollessa noin 8000 (koko Janakkala noin 12000). Tähän suureen jäsenmäärän kasvuun vaikutti varmasti osaston hallituksen huhtikuussa 1951 lähettämä kirje:

Arvoisa kansalainen.

Suomen Punainen Risti on äskettäin uudelleen järjestettynä kehittymässä suureksi kansalaisjärjestöksi. Toiminta on laajenemassa ja syvenemässä, vapaaehtoista, sosiaalisen mielen elähdyttämää työtä tarvitaan nykyisin entistä enemmän.

SPR:n Janakkalan osaston johtokunta, tuntien Teidän lämpimän harrastuksenne kansamme sosiaalisia kysymyksiä kohtaan, rohkenee pyytää Teidän suosiollista apuanne osastomme toiminnan tukemiseksi lähinnä jäsenhankinnan muodossa ja siinä tarkoituksessa lähettämme oheisena tarvittavat jäsenkeräyslistat ja jäsenkortteja.

Jäsenmaksu on 50 mk vuodessa niin uusilta kuin vanhoiltakin jäseniltä ja kertakaikkinen jäsenmaksu on 1000 mk. Listat kirjoitettava kahtena kappaleena ja niiden täytyttyä pyydämme ne tilittämään allekirjoittaneelle. Tilityksestä johtuvat kulut saa vähentää tilityksestä.

Parhailleen on käynnissä osastojen välinen jäsenhankintakilpailu, joka päättyy kesäkuussa 1951. Yksityisesti Teillä on tilaisuus hankkimalla osastoon 50 uutta jäsentä saada palkintona Punaisen Ristin kauniin pienoislippun, jalusta omalla nimellä varustettuna.

Vaikka emme voikaan tarjota Teille rahallista korvausta nyt pyytämästämme työstä, uskomme Teidän kuitenkin ryhtyvän toimeen ja lausumme jo näin ennakkolta mitä parhaimmat kiitoksemme. Olkoon tietoisuus siitä, että näin arvokkaalla tavalla olette viemässä eteenpäin yhtä ihmiskunnan suurimmista ja tavoitteiltaan jalommista toiminnoista parhaana palkintona tästä itseuhrautuvasta työstänne.

SPR:n Janakkalan osasto Altti Ilmarinen

Tavoitepalkintona olleen Punaisen Ristin pienoislipun saivat Taimi Reijomaa, Aune Luther, Kerttu Näätänen, Mirjam Lukka ja Altti Ilmarinen.

Alkuaikojen toiminta oli paljon sodan jälkeisten aikojen katastrofiperheiden auttamista. Perheille, joihin kuuluivat sotaorvot, vähävaraiset vanhukset sekä muut onnettomuuden uhrin, annettiin avustuksia, mm. joulupaketteja. Naiset jatkoivat ompeluiltojen pitämistä, joissa syntyneet tuotteet joko lahjoitettiin vähävaraisille tai myyntiin myyjäisissä. Tämä oli alkuaikojen yksi muoto hankkia varoja keräämisen ja kerjäämisen ohella. Näitä varoja käytettiin SPR:n katastrofirahaston kautta pahimmin hätää kärsiville. Kesäisin järjestettiin uimakouluja sekä leikkikentätöimintää, joka jatkuikin aina vuoteen 1975 asti. Jo vuonna 1954 myönsi Suomen Uimaliitto r.y. oikeuden SPR Janakkalan osaston nimissä suorittaa eri uimaopettajilla uimamaisterin- ja kandidaatin suorituksia.

Vanhusten auttaminen on ollut mukana alusta asti. Osanotto kerhoihin on ollut runsas jo aivan alkuaikoina.

16.4.1952 julkaistiin sanomalehdessä seuraava kutsu Ompeluiltaan Turengissa:

*Kevät koittavi Turengissa, se mielet nostavi nukuksista.
Huomisillaksi pakiparhaaksi seitsemäksi.
Punainen Risti kutsuu Suokulmalle Eerolahan ompelemahan.*

*Ei kellään niin kiire lie, etteikö tie sinne vie.
Vanhuksemme vartoo, apuamme anoo.
Se velvoittaa: janakkalalaiset jotain aikaan saa.*

*Alli-emäntä teepöydän ympäri kulkee, vieraat kotiinsa sulkee.
Älkää turhaan antako odottaa, kun samalla voitte hyvääkin
harrastaa.
Vaikka meitä paljonkin kasaantuu, kyllä Leppäkosken poppoo
vielä mukaan mahtuu.
Ettette päivän myöhässä mukaan saa, niin tarkoin mieleenne
painakaa:
Huomenna torstaina tavataa.*

Myös ensiapukursseja järjestettiin mm. yhdessä palokuntalaisten kanssa.

1952 jouluna jaettiin keräyksestä ja käsitöinä valmistettuja sekä keväällä 1952 varastoon jääneitä vaatekappaleita 27 henkilölle.

SPRn Janakkalan osaston toimintasuunitelma 1953-1954:

Osasto pyrkii sääntöjensä ja taloudellisten mahdollisuuksiensa mukaan

- 1) tukemaan virallista terveydenhoitotyötä harjoittamalla terveydenhoidollista valistustyötä lähinnä järjestämällä erilaista kurssi-toimintaa ja esitelmä- ja neuvottelutilaisuuksia sekä levittämällä terveydenhoitoa koskevia julkaisuja;
- 2) järjestämään lasten leikki- ja puistotätitoimintaa ja alottein kehittämään asutuskeskusten lastentarha- ja päiväkotitoimintaa kunnassa;

- 3) antamaan tukensa vapaaehtoiselle äitien lomakotitoiminnalle ja tekemään aloitteita toiminnan järjestämiseksi kunnassa;
- 4) pitämään yllä hoitovälinelainaamoja ja niitä edelleen kehittämään;
- 5) kehittämään vapaata avustustoimintaa äkillisten onnettomuustapausten varalta;
- 6) järjestämään ja kehittämään käytännöllisiä vanhusten palveluja avustusmuotoja, johon liittyy myös vanhusten ja suuriperheisten joulupakettitoiminta;
- 7) jatkamaan ja tehostamaan sotaorpojen avustustoimintaa SPR:n piirin kautta tapahtuvan sotakummiavustustoiminnan puitteissa;
- 8) kehittämään yleensä osaston toimintavalmiutta ja ulottamaan toimintansa kaikkien kansalaispiirien keskuuteen.

1953 joulun alla päätettiin järjestää vanhojen vaatteiden keräys – avustusten jaon lisäksi tämän voidaan varmasti katsoa olevan ensiaskel kierrätykselle.

Vuonna 1953 oikeutettiin kunnankätilö ja terveyssisar antamaan varattomille äideille ja lapsille vahvistavia lääkkeitä ja ruiskeita osaston lukuun. Samana vuonna hankittiin Turenkiin, Löyttymäelle, Tarinmaalle ja Lepäoskelle sairaanhoitovälinekaapit, joista välineitä sai lainata. Nykyään tällainen toiminta kuuluu terveyskeskukselle. Jo osaston alkuaikoina oli koulutuksella tärkeä sija, järjestettiin mm. lukuisia sairaanhoitokursseja.

24.4.1954 on kunnalliskodissa pidetyn ompeluillan yhteydessä tarjoiltu laitoksen hoidokeille simaa ja tippaleipiä. Ohjelmassa oli myös kirkkoherra Mäkisen puhe, Hilja Hannuniemen lausuntaa ja Tuula Reijomaan viuluesityksiä.

1954 jaettiin joulupaketti (kahvi, sokeri, onnittelukortti) 65 henkilölle.

Kansainvälistä mallia mukaillen nuorisotyötä alettiin vuonna 1954 kutsua Nuorison Punaiseksi Ristiksi (NPR), vaikka se ei ollutkaan oma järjestönsä. Janakkalassakin otettiin vuoden 1954 osaston syyskokouksessa toimintasuunnitelmaan NPR:n toiminta, jota ohjaamaan valittiin väliaikainen valiokunta. Pöytäkirjamerkintöjen mukaan osastolla

on ollut NPR-toimintaa ainakin vuosina 1955, 1956 ja 1957. Ylioppilaat toimeenpanivat teinien ja koululaisten avustamana 15.-30.5.1957 paperi ja lumppukeräyksen koko maassa tunnuksenaan "Sairasauto joka kuntaan". Keräysvarat luovutetaan SPR:lle sairasautojen hankkimiseksi. Janakkalassa keräyspäivä oli 27.5.1957.

Sihteeri Altti Ilmarinen kertoo vuonna 1956 osaston kuulumisia:

Osasto hankki viime vuoden aikana 4 sairaanhoitovälinelainauskaappia ja ne ovat sijoitetut Leppäkoskelle rouva Aune Lutherin hoitoon, Löytymäkeen terveyssisar Mirjam Pietilän hoitoon, Kirkonkylään terveyssisar Kyllikki Piitulaisen hoitoon ja Turengin terveystaloon terveyssissar Hilda Salomaan hoitoon ja näistä niiden hoitajilta on saatavina välineitä, kuten alusastioita, makuurenkaita, virtsapulloja, kaarimaljoja, huuhtelu- ja nokkakannuja, kainalosauvoja, sähkötyynyjä, kuumemittareita y.m., joita lainataan pientä viikkomaksua vastaan tarvitseville.

SPR Janakkalan osaston toimintaa 1960-luvulta nykypäivään käsitellään jäljempänä tässä historiikissa luvussa Toiminta osaston toimialoitain 1960 – 2025.

Sodanaikainen ja -jälkeinen avustaminen, kummitoiminta

Tämän kirjoittajan sai tutkimaan sotaorpojen avustamista, kun osaston arkistoista löytyi toimintakertomuksia, sotaorpojen kortisto, avustusten lähetyslistoja ja ohjeita avustusten jakamiseen.

Maassa oli talvisodan jälkeen 20 000 sotaorpoa ja vuoden 1941 loppuun mennessä jo 14000 jatkosodassa huoltajansa menettänyttä orpoa. Heidän elämänsä helpottamiseksi MLL aloitti sotakummien välittämisen. Sotakummi oli joko yksityinen henkilö, ryhmä tai yhdistys, joka sitoutui rahallisesti tukemaan tiettyä sotaorpoa. Liiton kautta sai joko kummin tai rahallista avustusta 17 000 talvisodan sotaorpoa ja vuoden 1941 loppuun mennessä oli yli 11 000 jatkosodan sotaorpoa saanut kummin. Näistä yli 7 000 oli Ruotsista.

Ruotsin ja Suomen välinen kummikuntaliike syntyi MLL aloitteesta vuonna 1942. Kummikunta-aatteen tarkoituksena oli Pohjolan kansojen yhteistunnon ilmauksena liittää pitäjää pitäjään ja paikkakunta paikkakuntaan Pohjanlahden molemmin puoli. Vuoden 1943 alussa pyydettiin kaikilta MLL osastoilta ruotsalaisia kummikuntaa varten pitäjänkuvaus. Pitäjänkuvausten tuli auttaa kummikuntaliikkeen johtoa valitsemaan sopivat ottokunnat ruotsalaisille kunnille. Uskottiin, että jos otto- ja kummikunta olisivat mahdollisimman samanlaisia maantieteelliseltä sijainniltaan, elinkeinorakenteeltaan ja väestösuhteiltaan, yhteistyöstä tulisi kiinteä ja kestävä.

Pitäjänkuvauksissa pyydettiin selvittämään seuraavat seikat:

- kunnan nimi ja maantieteellinen sijainti
- pinta-ala ja asukasluku
- imeväiskuolleisuus, tuberkuloosikuolleisuus ja yleiskuolleisuus
- kansakoulujen ja oppilaiden lukumäärä
- kunnan elinkeinorakenne ja asukkaiden varallisuussuhteet
- kirkolliset olot ja seurakunnan perustamisvuosi
- osaston perustamisvuosi ja sen johtokunnan kokoonpano
- perusteltu työsuunnitelma

Mannerheim-liiton kanslia vastasi kummikunta-aatteen toteuttamisesta Suomessa. Suomen Punaisen Ristin asianomainen Piirihallitus avusti Liiton kansliaa kummikunta-aatteen paikallisen toteuttamisen välittömässä valvonnassa ja teki, milloin laiminlyöntejä tai leväperäisyyttä ilmenee, asiasta ilmoituksen Liiton kansliaan.

Muutamassa vuodessa oli jokainen Suomen kunta, kaupunki ja kauppalaa saanut Ruotsista oman kummikunnan. Toimintaa varten valmisteltiin Kummikuntaohjesääntö, jonka tärkein tehtävä oli selostaa osastoille, miten käytännössä on toimittava: kirjoitettava pitäjänkuvaus, annettava kuitit saaduista avustuksista sekä laadittava selostukset niiden käytöstä. Janakkalan pitäjänkuvausta ei osaston arkistosta löytynyt.

Mannerheimliiton Janakkalan osastolla oli vuonna 1943 vahvistettu Kummikuntaohjesääntö, jossa oli määriteltä mm. Kummikunta-aatteen

tarkoitus, Kummikuntasuhteiden solmiminen (työsuunnitelma ja pitäjänkuvauksien laatiminen), Kummiavustukset ja niiden käyttö.

Janakkala sai kummikunnakseen Uppsalan läänistä Tierpin kauppalan (Tierp och Tierpsköping), johon kummikuntasuhteet solmittiin 1944.

Mannerheim-liiton Janakkalan osaston vuosiraporttien mukaan oli osaston alueella:

- 1944: Sotaorpoja 51, 17 kummiä (8 kotimainen, 9 ulkomainen), 34 vailla kummiä
- 1945: Sotaorpoja 62, 21 kummiä, 41 vailla kummiä
- 1946: Sotaorpoja 62, 43 kummiä (4 kotimainen, 39 ulkomainen), 3 vailla kummiä,
- 1947: Sotaorpoja 67, 40 saanut kummiavustusta
- 1948: Sotaorpoja 71, 45 saanut kummiavustusta
- 1949: Sotaorpoja 48, 25 saanut kummiavustusta, 20 vailla kummiä
- 1950: Sotaorpoja 98, 26 saanut kummiavustusta
- 1951: Sotaorpoja 26, 16 saanut kummiavustusta

Janakkalan kortistosta näkyy seuraavia merkintöjä kummeista ja asiakirjoissa on myös muutama Sotakummi-sopimuskirja:

- ruotsalainen kummi: Operasångare F. R., Stockholm
- ruotsalainen kummi, ei nimeä
- sveitsiläinen kummi, ei nimeä
- ruotsalainen kummi: Kassör J.T. N., Umeå
- ruotsalainen kummi: S. B., för Lärarkåren i Nordingrå
- ruotsalainen kummi: A. T., Ovansundet
- Kanta Hämeen sk. piirin henkilökunta, everstinna H. T., Hämeenlinna

- Hyvinkään Nuorisopiiri
- Hattulan Sähkö
- tanskalainen kummi, ei nimeä
- islantilainen kummi: Herr O. E., Hafnarfirdi
- ruotsalainen kummi: Fru S. N., Uppsala
- Janakkalan seurakunta
- Kirjakauppias A. V, Turenki
- ruotsalainen kummi: Fr. G du R, för Personalen vid Länsarbetsnamnden Karlstad
- ruotsalainen kummi: Kurator A-S N.

Mannerheim-liiton Janakkalan osaston johtokunnan kokouksessa marraskuun 11 p:nä 1946 *saatiin ehdottaa Amerikan Punaisen Ristin kummilapsiksi yhden kutakin alueella olevaa tuhatta asukasta kohden.* Esitettiin seitsemän lasta. Samoin Norjan Punaisen Ristin kummilapsiksi osasto sai valita kolme.

Mitä ja miten avustuksia jaettiin

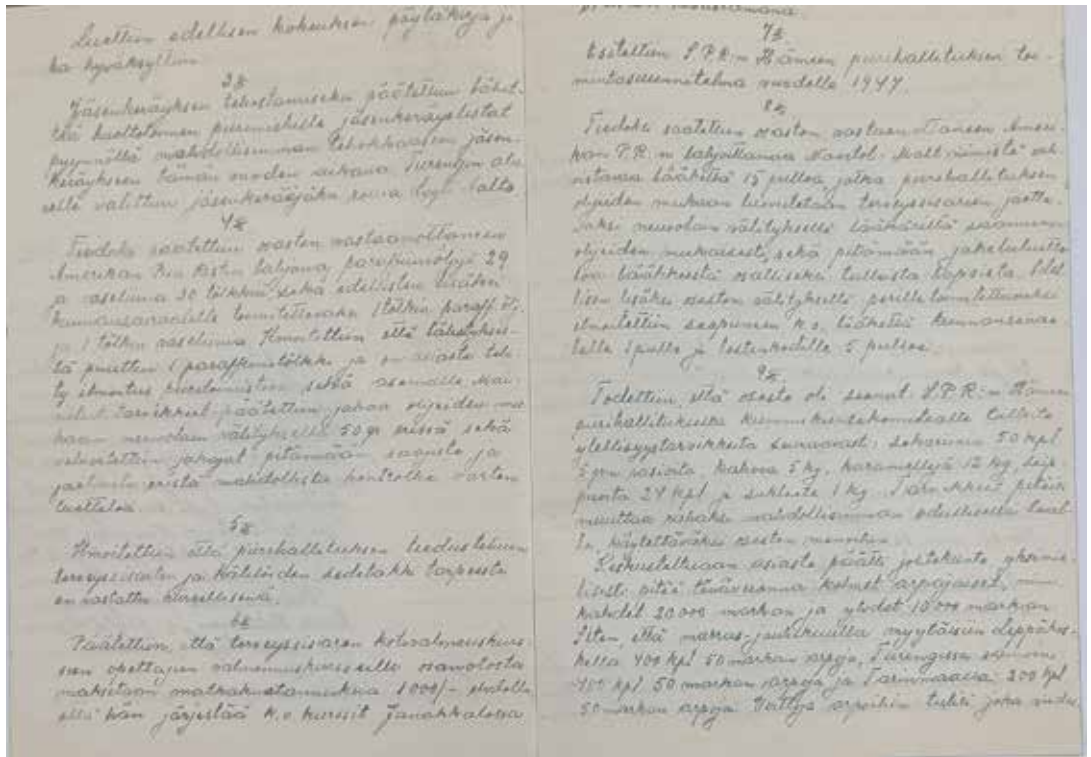
Arkistosta löydettyjen lähetyslistojen mukaan kummikunnasta tulleet tavara-avustukset tulivat Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirin välittämänä Turenkiin yleensä rautatierahtina, koska Turengissa oli toimiva rautatieasema. Sotaorvoille jaettavat raha-avustukset välitti Sotakummi-valiokunta.

Amerikan Punaisen Ristin lahjoittamien tarvikkeiden jaosta pyydettiin noudattamaan Amerikkalaisen lahjatavaran jaossa annettuja ohjeita, jonka mukaan jokaisen osaston alueella jakelusta päättää eri kansalaispiirejä edustava jakelutoimikunta tai paikallinen Vapaa Huollon keskus. Mm. kenkien jaosta on annettu erilliset ohjeet.

Avustustarvikkeita on saatu lähetyslistojen mukaan siis kummikunnasta Ruotsista ja Amerikan Punaiselta Ristiltä, mm:

- kahvi
 - esimerkiksi helmikuussa 1946 osastolle on ilmoitettu, että *Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirihallitus sai viime vuoden loppupuolella Upsalan läänintoimikunnalta 500 kiloa kahvia muutettavaksi rahaksi, joka toimitetaan edelleen avustuksina Upsalan läänin ottokunnille Hämeen läänissä. Piirihallitus onkin järjestänyt Toijalan osaston kanssa kahdet 250.000 mk:n arpajaiset, minkä lisäksi osastojen toimesta on järjestetty 25 pienemmät arpajaiset sekä erilaisia myyntitilaisuuksia. Täten kahvista on saatu 1 milj. markkaa jaettavaksi Upsalan läänin ottokunnille. Piirihallitus on tänään lähettänyt osastollenne tulevan määrän Smk 20.000:- postisiirtotilin välityksellä.*
- sokeria
- marmelaadia
- kaakao
- sakariini
- polkupyörä tervyssisar Hilda Salomaalle kesällä 1946
- käytettyjä ja uusia vaatteita, kenkiä ja kengänpohjia (toivomus, että kengät annettaisiin keuhkotautusille), työkenkiä
- saippuaa, kookossaippuaa, tervasaippuaa
- Amerikan Punaisen Ristin perussaippuaa ja kasvosaippuaa
- vitamiinitabletit
- maitopulveria
- flanellia
- pumpulikangasta
- villalankaa, ompelutarvikkeita, neuloja, hakaneuloja
- sylitäkkeitä, lasten makuupusseja, päätyynyjä, lakanoita, vilttejä, villapeitteitä
- Amerikan Punaisen Rstin lahjoittamia vauvanpakkauksia, vaippoja, emaliämpäreitä ja -pesuvateja
- kumikangasta

- Amerikan Punaisen Ristin lahjoittamia nahkaisia kengänpohjia, jotka jaettaisiin lähinnä kansakoululaisten jalkineiden korjaustarvikkeiksi ja vaatetustarvikkeita
- Amerikan Punaiselta Ristiltä sidetarpeita osastolle, kunnalliskodille, sairaalalle, lastenkodeille.

Ohje Amerikan Punaisen Ristin avustustarpeiden jaosta 11.11.1946

- lääkärintakki, hoitotakki, makuurenkaita, lasten vaakoja, rintapumppuja, koeputkia, kuuntelutorvia, sidetarpeita, parafiiniöljyä ja vaseliinia
- makeisia Amerikan Punaiselta Ristiltä koko pitäjän lapsille
- Neuvolan terveyssisaren käytettäväksi Amerikan Punaisen Ristin lahjoittamia Navitol-Malt nimistä lääkettä, joka lähinnä vastaa meillä tunnettuja Nutrol- ja Natol-valmisteita vahvistettuna eräillä suoloilla ja vitamiineilla. Terveysisaret saavat suorittaa jaon lääkäriltä saamiensa ohjeiden mukaan. Samoin kalanmaksaöljyä jaettavaksi myös Tervakoskelle.
- keitto- ym. astioita

Mielenkiintoinen maininta on Mannerheimliiton johtokunnan 30. syyskuuta 1946 kokouksen pöytäkirjassa: *Päätettiin lahjatavaroiden joukossa tullut turkki antaa kätilö Lempi Niemisen käyttöön virkamatkoilla rekiturkiksi.*

Avustusten jakaminen on ollut vuosia kestänyt erittäin vaativa työ.

SPR Janakkalan osaston vuoden 1952 asiakirjoista löytyy kirjeenvaihtoa, jonka mukaan osasto on joutunut antamaan SPR Hämeen piirihallitukselle selvityksen Vaasasta kotoisin olevan henkilön X toimimisesta Ruotsin Punaisen Ristin asiamiehenä ja tarjoutumisesta tekemään kolmen janakkalalaisen henkilön puolesta Ruotsin Punaiselle Ristille avustushakemukset. Koska tämänkaltaisten kirjeiden lähettäminen on mitä valitettavinta, pyydämme Teitä Ruotsin Punaiselle Ristille annettavaa selitystä varten tutkimaan:

a. onko kirjeessä mainittuja henkilöitä olemassa

b. ovatko he avun tarpeessa ja

c. ovatko he itse tietoisia näistä kirjeistä

Osaston puolesta on vastattu, että k.o. henkilöt eivät ole käsittääkseni millään tavalla avustuksen tarpeessa, mutta ilmaiseksi tarjottaessa olisivat tietysti ottaneet vastaan.

Vuoden 1954-1956 kirjeenvaihdosta selviää, että Suomen Punaisen Ristin Hämeen sotakummivaliokunta lähetti vielä avustuksia sotaorvoille ja ennen avustuksen maksamista piti valiokunnalle toimittaa mm. viimeisestä oppikoulutodistuksesta oikeaksi todistettu jäljennös.

Asiakirjoista löytynyttä – yhteydenpito kummikuntaan

- MLL osaston vuosikokous 14.2.1946: Päätettiin lähettää osaston tervehdys Ruotsiin kummikunnalle

- 15.4.1946 päätettiin merkitä tiedoksi Uppsalan läänin kummikuntakomitean tervehdys, ja lähettää MLL kiertokirjeessä annetusta kehoituksesta kevättervehdyksenä kummikunnalle Ruotsiin jokin saatavissa oleva Suomea kuvaava kuvateos.

- 5.6.1946 lähetettiin kummikuntaan kiitoskirje:

Janakkala on varmaan Kohtalon onnettarien suosiossa, kun sille on osunut teidänlaisenne kummikunta, jonka asukkailla on ollut niin paljon hyvää tahtoa ja lähimmäisenrakkautta kuin saamamme lähetykset osoittavat teillä olevan.

Kaikki lahjoittamanne instrumentit, neuvolakojeet ja lainattavat tarvikkeet saatamme heti kuntalaistemme käyttöön neuvoloiden välityksellä. Niissä myöskin toimitetaan saippujajakelu pikkulapsille.

Kuinka kaivattuja kaikki saamamme tarvikkeet ovat, osoittaa jo sekin, että osastomme johtokuntaan kuuluva kunnankätilö sai heti pakkausten tultua puretuksi antaa lainaksi yhden jääpussin eräälle potilaalleen, joka oli siihen saakka saanut tulla toimeen kätilön vuotavalla jääpussilla.

Tekisi mieli tässä kirjeessä luetella nimeltä jokainen saamamme esine makuupusseista kumikankaaseen saakka, sillä niin ihastuneita olimme pakkauksia purkaessamme.

Aikaisemmin saamamme lahjatavarat jaoimme jo kuittauksia vastaan n. 50 eri perheelle, jotka olivat kiitollisia ja iloisia lasten saadessa koulujen tutkintoihin uusia ja siistiä vaatteita. Nämä nyt saamamme tavarata aijomme jakaa vasta syksymmällä, jolloin vaatetustilanteemme taas kiristyy.

Olkoon meidän kiitollinen ja iloinen mielemme palkkiona teille siitä suuresta vaivannäöstä ja rahallisesta uhrauksesta, jonka olette hyväksenne tehneet.

- 28.2.1947 vuosikokouksessa päätettiin lähettää kokouksen tervehdys kummikunnalle Ruotsiin.

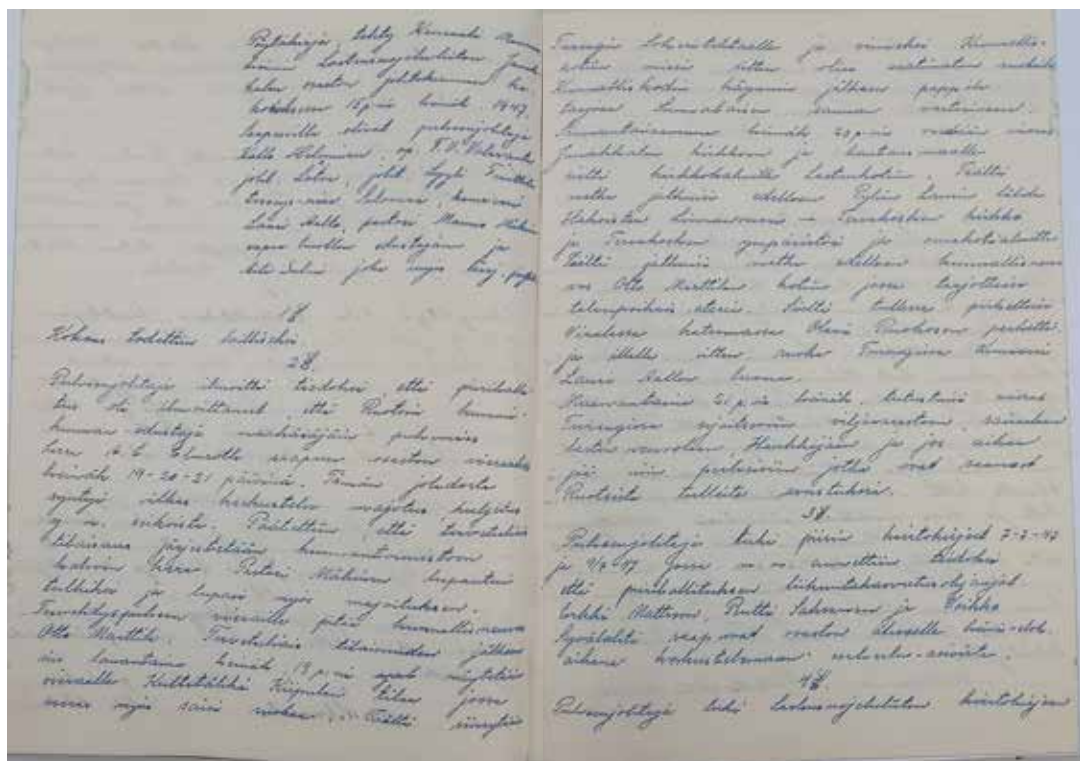
- 8.7.1947 päätettiin lähettää kiitoskirje kummikunnalle Ruotsiin piirihallituksen välityksellä. Samassa kokouksessa päätettiin lähettää kummikunnalle Ruotsiin kutsu, että *he lähettäisivät edustajainsa Suomeen käymään meitä katsomaan ja toivomus, että jos mahdollista niin jo elok. 15 p:ään mennessä ennenkuin kesä ennättää vaihtua syksyksi.* Kutsun lähettäminen jäi Lyyli Aallon huoleksi.

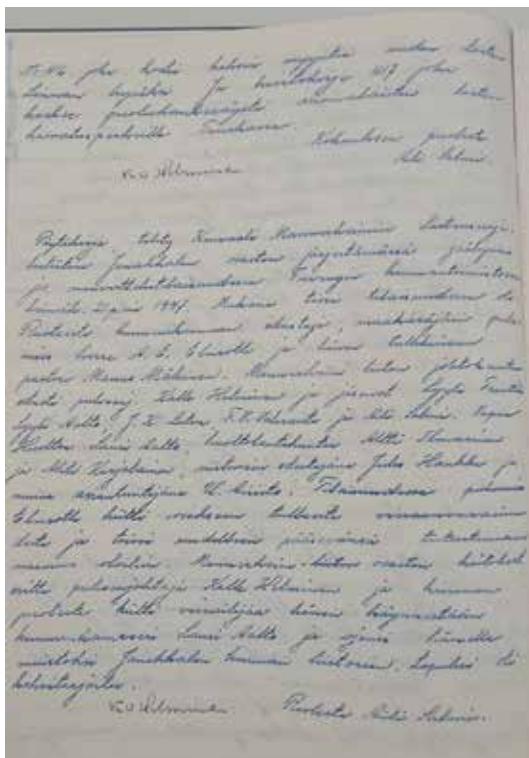
- 15.7.1947 kokouksessa ilmoitettiin, että piirihallitus oli ilmoittanut, että Ruotsin kummikunnan maakäräjän puhemies herra A.E. Elmroth saapuu osaston vieraaksi heinäkuun 19-20-21 päivinä.

Kokouksessa päätettiin vierailun järjestelyistä – pastori Mäkinen lupautui tulkiksi ja lupasi myös majoituksen. Myös vierailun ohjelma tutustumiskohteineen päätettiin.

Vierailun jälkeen 21.7.1947 pidettiin MLL järjestämänä jäähvyäis- ja neuvottelutilaisuus. Tilaisuudessa puhemies Elmroth kiitti osakseen tulleesta vieraanvaraisuudesta ja toivoi uudelleen pääsevänsä tutustumaan maamme oloihin. Osaston toimintakertomukseenkin on kirjattu vieraan suuri tyytyväisyys vierailun johdosta. Samoin tyytyväisiä oltiin osastossa, sillä olihan taas saatu onnistunut kosketus kummikuntaan.

- Suomen Punaisen Ristin (Mannerheimin lastensuojeluliiton) Janakkalan osaston johtokunnan kokous 17.7.1948: Kunniavieraana kokouksessa oli saapuvilla kummikunnan edustaja rouva Elmroth Ruotsista.

Ensimmäinen kummikuntavierailu
Janakkalassa heinäkuussa 1947

- 11. lokakuuta 1948 lähetettiin Tierpin kauppalaan kiitoskirje:

Osastomme johtokunta esittää nöyrän kiitoksensa saamastamme arvokkaasta lahjasta sokerikruunuja**) 2330:-, joiden arvo Suomen rahassa on noin 1.115.000:-. Tämä Teidän suuri lahjanne tekee toimintamme jatkamisen mahdolliseksi, sillä varojen puutteessa olisimme joutuneet pysähtymisvaiheeseen. Samoin toteutuu suuri toiveemme: lasten päiväkotit Turenkiin Janakkalan kunnassa. Tämän äideille aivan ensisijaisen tärkeän laitoksen rakentamisesta osastomme johtokunta teki päätöksen 20/9 ja saamamme lahjoitusvarat tulevat tähän samoin kuin kodinhoitajan toimintaan käytettäväksi.

Kiitokseemme yhtyvät paikkakunnan äidit. Tunnumme oikein käsin Teidän lämpimän sydämenne sykkimisen ja auttava ajatuksenne on saava näkyvän muistomerkin ollen yhdistävänä siltana rajoista välittämättä. Ottakaa vastaan sydämelliset tervehdyksemme!

**) Mannerheimin Lastensuojeluliitto organisoivat Ruotsista tulleiden kummikunta-avustuksien kartuttamisen. Avustusvaroilla ostettiin tuotteita, jotka myytiin säännöstelyn ulkopuolella kalliiseen hintaan. Avustuksista alettiin puhua sokerikruunuina siksi, että Suomen Sokeri Oy:n valmistama sokeri oli ensimmäinen tuote, jota lahjavaluutalla hankittiin myyntiin.

- 20.1.1949 päätettiin osallistumisesta ensimmäiselle Ruotsiin 2.-8.3.1949 pidettävään kummikuntajuhlaan ja pyydettiin edustajaksi pastori Mäkistä. Pastori Mauno Mäkinen selosti kokouksessa 28.4.1949 *Ruotsin matkaansa, jonka yleissävynä kaikesta komeudestaan, ystävällisyydestä ja kohteliaisuudesta huolimatta oli hautajaistunnelma. Ystävämmme ovat väsyneet auttamaan avustuskohdeiden paljouden vuoksi. Varsinainen kummikunta-avustus loppuu tähän, lukuunottamatta lasten päiväkotikalustoa, johon avustusta saadaan kodin valmistuttua ja jonka vihkiäisiin on kutsuttava kummikuntavieraat.*

- Vuoden 1949 toimintakertomuksessa todetaan: *Kun rajojemme ulkopuolella on tullut tunnetuksi nopea taloudellinen nousumme, on avustustoiminta vastaavan nopeasti hiljentynyt, sotakummit ovat jättäneet avustustensa annon, vaateavustusapu on loppunut ja niin on meidänkin toimintamme ottanut uusia uria aukovaa suunnan.*

- 17-19.7.1951 vierailivat ruotsalaiset kansakoulunopettaja ja rouva Oskar Anjou Janakkalassa. Vierailijat toivoivat vastavierailua.

Mannerheim-liiton kummikuntavaliokunnan tilikorttitietojen mukaan **vuosina 1941-1954** kummikuntaliikkeen kautta Ruotsista Janakkalaan saatiin silloisen rahanarvon mukaan avustuksia Janakkalan ja Tervakosken osastojen kautta **yhteensä 2 458 767,10 mk.**

Janakkalan ja Tierpin välinen kummikuntatoiminta virisi uudelleen 1970-luvulla kulttuuri-, kuoro-, urheilu- ja seuravaihdon muodossa. Janakkalan kunta tuli vahvasti mukaan kummikuntatoimintaan ja kunnan edustajat tekivät ensimmäisen virallisen vierailun Tierpiin vuonna 1978 tänne tehdyn vierailun vastavierailuna. Vierailun yhteydessä sovittiin, että tällaisia vierailuja tehdään kahden vuoden väliajoin.

Aloitteita lasten päiväkotien ja terveystalojen rakentamiseksi

Turengin terveystalo ja terveystalo-päiväkot

valmistui vuonna 1952. Sitä edelsi vuosien mittainen valmistelu päiväkodin ja terveystalon saamiseksi Turenkiin. Turengin päiväkodin osalta toteutuneeseen hankkeeseen päästiin vasta 1962 alkaen ja se valmistui 1967.

- MLL johtokunnan kokouksessa 7.3.1946 *todettiin yksimielisesti, että Turengin keskustaan olisi saatava lasten päiväkot* ja päätettiin sellainen perustaa kokeilutarkoituksessa ensi kesän ajaksi. Seurakunnalta päätettiin pyytää vuokrata tai kohtuulliseen hintaan ostaa Pyhämäen etelänpuoleisesta rinteestä varattomille lapsille perustettavaksi ajateltua päiväkotia varten noin 3000 m² maa-alue.

- MLL johtokunnan kokouksessa 13.5.1946 *Turenkiin sijoitetun lasten päiväkot* asian edelleen kehittäminen jätettiin sihteerin ja rahastonhoitajan tehtäväksi.

- MLL johtokunnan kokouksessa 23.9.1946 johtokunnan tiedoksi saatettiin, että *kesäajaksi Turenkiin suunniteltu lasten päiväkot* hanke oli rauennut huoneuston saannin epäonnistuttua.

- MLL Janakkalan osaston vuosikokouksessa 28.2.1947 päätettiin *kunnalle ehdottaa että se varaisi lasten päiväkotia varten riittävän suuren alueen Turengista Osulan alapuolella sijaitsevasta n.k. kerhomaasta.*

- MLL Janakkalan osaston kokouksessa 18.3.1947 otettiin käsiteltäväksi *Leppäkosken Tiilitehtaan tekemä aloite päiväkodin perustamisesta kesän ajaksi Leppäkoskelle. Oy Rauhaniemeä edustivat kokouksessa insinöörit Luther ja Grankvist ja ilmoittivat he, että Oy Rauhaniemi Ab tulee rahallisesti osallistumaan hankkeeseen. Tehtyjen laskelmien mukaan on Leppäkoskella noin 50 1 vuoden – 8 vuoden ikäisiä lapsia, jotka olisivat päiväkodin tarpeessa. Huoneistoksi esitettiin Leppäkosken kansakoulua. Periaatteessa päätettiin suostua avustamaan hanketta kolmas osalla aiheutettavista kustannuksista ja kehoitettiin tehtaitten*

edustajia asian eteenpäin viemiseksi valitsemaan Leppäkoskelta toimikunta, jossa olisivat edustettuina lasten vanhemmat ja tehtaas.

Samassa kokouksessa päätettiin Raha-automaattiyhdistyksen voittoroista anoa Leppäkosken päiväkodin ylläpitoa varten 100 000 mk.

- MLL johtokunnan kokouksessa 30.10.1947 puheenjohtaja selosti terveystalotilaa sekä Ruotsissa vireillä olevaa rahakeräystä tätä varten. Selvisi, että voisimme saada 1 milj. avustuksen, jos Janakkalan kunta sen päättäisi perustaa. Kustannusarvio n. 2,5 milj. mk.

- MLL ja SPR Paikallisosaston kokous 17.9.1948: Otettiin käsiteltäväksi monta kertaa esillä ollut Turenin päiväkotiasia. Todettiin taaskin entuudesta tunnetut: päiväkodin tarpeellisuus sekä yrityksen perilleviemisen esteenä olevat vaikeudet: paikkakysymys, rakentaminen ja sen rahoitus melkein olemattomilla varoilla. Mutta koska vaikeudet ovat juuri sitä varten, että ne voitettaisiin, päädyttiin niin yksinkertaiseen rakentamismuotoon kuin parakki jollaisen ostamisesta ryhdytään neuvotteluihin Puolustusvoimain myyntiosaston kanssa. Tonttia päätettiin tiedustella Janakkalan seurakunnalta ja Valo Alaspäältä Ahilammen rannasta n.s. Lastenrantaa. Tiedustelutehtävään lupautuivat Altti Ilmarinen ja rouva Frantsila.

- Suomen Punaisen Ristin Janakkalan paikallisosaston kokous 20.9.1948 käsiteltiin lasten päiväkodin paikkaa tiedustelijoiden ilmoituksen pohjalta: Toffelan lastenrantaa olisi saatavana 7 000 m² à 100 mk, Palokaluksen viereinen tontti sekä n.s. saunatontti kunnan maasta Pappilan kohdalta. Sijainniltaan parhaimpaa päätettiin anoa ilmaiseksi tarkoitukseen Kiinteistölautakunnan kautta Valtuustolta mainittua tonttia. Samoin päätettiin paikan päällä tutustua kaikkiin paikkavaihtoehtoihin. Sitä ennen olisi mielellään saatava Tie- ja vesirakennushallitukselta selvitys, jossa näkyy minkälaisena saunatontti jää tierakennuksen jälkeen ja jätettiin se asia rouva Lyyli Aallon toimeksi.

- MLL ja SPR paikallisosaston kokous 21.11.1948: Kokouksessa oli kunniavieraina Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirin toiminnanjohtaja V. Puntala. Hän selvitti ja jätti kummikuntalahjana 1 milj. mk rahassa ja kahvina 477 000 mk. Kustannukset poisluettuna mainitut summat ovat ruotsalaisia sokerikruunuja. (Selvitetty **-merkinnällä aiemmassa tekstissä). Keskusteltiin, että näillä olisi aikaansaattava pysyväinen muistomerkki kummikuntatyölle. Parhaimpaa tällaisena pidettiin Turenkiin

rakennettavaa lasten päiväkotia, jonka osasto rakentaa omissa nimissä. Jos varoja jää, voidaan niillä hankkia kalusto Saloisten Neuvolaan, joten sekin puoli pitäjästä tulee lahjasta osalliseksi. Kiitoksin pidetään yhteyttä Kummikuntaan.

- MLL Janakkalan osaston puheenjohtaja J.K. Latva on vuoden 1948 vuosikatsauksessa todennut: *Suurhaaveemme lasten päiväkotia Turenkiin häämöttää jo 3 sylen korkeudessa.*

- MLL paikallisosaston johtokunnan kokous 28.4.1949: Osaston Turenkiin rakennettavaa lasten päiväkotia varten päätettiin Janakkalan kunnanhallitukselta anoa lahjana n.s. "Saunatonttia" mikä käsittää alueen: Helsingin maantienvarsi-Lassila ja Turengin Pappilan tilukset, ja keskeisen asemansa vuoksi soveltuu erittäin hyvin tarkoitukseen. Päätettiin hankkia standardipiirustukset piiritoimistosta ja mahdollisesti myöskin otetaan yhteyttä onnistuneiden päiväkotien kanssa.

- MLL työstetyssä kokouksessa, jossa oli vieraana Hämeen piirin toiminnanjohtaja V. Puntala oli kirjoitettu muistio. Puntala esitti lasten päiväkodin rakentamista Turengin terveystalon yhteyteen, mistä yhdistämisestä olisi monenlaista hyötyä ja etua. Saunatontista olisi luovuttava. Uudeksi tontiksi suunniteltiin kunnan omistamaa Paturin navetan tautaa ja sen sopivuutta kaivataan johtokunnan kokoukseen 31.10.1949.

- Kokous 31.10.1949: Tarkastettiin luonnossa Janakkalan kunnan omistuksessa olevia mahdollisia rakennustontteja Turengin tieoikaisun molemmin puolin ja myöskin Ylikylässä olevaa maatalouskerholaisten palstaa sekä valittiin toimikunta, johon tulevat L. Aalto ja A. Tarino. Heidän tehtäväkseen jää ottaa selville ylemmistä portaista rakentamismahdollisuudet kyseisille tonteille ja anomaan suhtautuminen tonttilahjoitukseen lasten päiväkotia ja sen yhteyteen mahdollista rakennettavaa terveystaloa varten. Viimemainittua yhdistelmää pidettiin parhaimpana ja sen toteuttamiseksi p.o. lahjoittaa n. 1,5 milj. mk ehdolla, että osaston johtokunnalla on täysi määräysvalta lasten päiväkodin kohdalta piirustuksista rakennuksen valmistumiseen asti ja että rakennuttajana on Janakkalan kunta, jonka omistukseen ja hallintaan lasten päiväkotikin tulee jäämään.

Jos kunnan päätös tontti- ja rakennusasiassa on kielteinen, ryhdytään maanlunastulautakunnan kautta hakemaan rakennustonttia seurakunnalta ja rakentamaan omatoimisesti.

- MLL johtokunnan kokous 1.6.1950: Otettiin tarkastettavaksi Erkki ja Inkeri Linnasalmen arkkitehtitoimiston 25.5.1950 laatimat piirustukset Turengin terveystaloa ja lasten päiväkotia varten, joista viimeksimainitun osalta johtokunta esittää ajatuksenaan, että ehdotus on liian kallis ja suuri, sekä osin epäkäytännöllinen, joten pyydetään uusi esitys.

- MLL johtokunnan kokous 20.3.1951: Osaston kassassa on Turengin lastenpäiväkotia varten kerättyjä varoja n. 1.850.000 mk (lähinnä Punaisen Ristin piirihallituksen välityksellä saatuja kummikunnan keräämiä varoja), joka lastenpäiväkotirakennuksen rakentamisen jatkuvasti siirtäessä on menettänyt ja edelleen menettää arvoaan. Osastolla itsellään yksin ei ole varoja ryhtyä sanotun kodin rakentamiseen ja kunnan rahaniukkuuden vuoksi on ollut pakko siirtää tärkeitäkin rakennussuunnitelmiaan toistaiseksi. Rahojen reaaliarvon säilyttämiseksi johtokunta esittääkin vuosikokoukselle, että k.o. varat tarjottaisiin lainaksi Janakkalan kunnalle toistaiseksi indeksitakuulla siksi kunnes kunnalla on tilaisuus rakentaa myös lastenpäiväkotia, sitten lahjoitettavaksi mainittuun tarkoitukseen indeksillä korotettuna ja vuotuisilla koroilla lisättynä.

- Talousasia käsiteltiin myös osaston vuosikokouksessa 5.4.1951 ja päätettiin johtokunnan esityksen mukaisesti. Samassa vuosikokouksessa päätettiin: *Koska osaston tavoitteena on ollut lasten päiväkodin rakentaminen Turenkiin, niin jouduttaakseen asiaa vuosikokous päätti lahjoittaa edellisessä pykälässä kunnalle lainaamat varat 1.700.000 mk Janakkalan kunnalle lahjakirjalla, joka tulee voimaan ja mainittu velka katsotaan maksetuksi heti, kun lasten päiväkodin rakennustyöt ovat edistyneet vesikattoon asti.*

- MLL johtokunnan kokouksessa 23.5.1951 piirin edustajat pitivät yleensä oikeaan osuuneena osaston toimenpiteet Ruotsin kummikuntavarojen reaaliarvon säilyttämiseksi niiden lainauksella indeksiehdolla sekä että k.o. varoilla pyritään paikkakunnalle saamaan kunnallinen lastenpäiväkotia.

- Tiedoksi saatettiin, että kunnanhallitus ei ollut tehnyt varsinaista ehdotusta kunnanvaltuustolle, vaan valtuutti kunnansihteerin neuvottelemaan asiasta esittäen toivomuksenaan, että indeksiehto poistettaisiin tai laina-aika määritettäisiin 5 vuotta lyhyemmäksi.

- MLL johtokunnan kokous 4.2.1952: Osaston vuosikokouksen päätöksen mukaisesti, kun aikaisempi lainaa ja lahjoitustarjoustamme ei ollut

tullut kunnassa hyväksytyksi, päätettiin k.o. lastentarhatoimintaan tarkoitetuista varoista tehdä kunnalle 1.700.000 mk:n lahjoitus päiväkodin tai seimen rakentamiseen Turenkiin. Ennen k.o. rakentamista saa kunta varat väliaikaisesti sijoittaa parhaaksi katsomallaan tavalla. Kunnalle esitettiin, että se sitoutuu vuosittain käyttämään lahjoituspääoman talletuskoron korotettuna 2 % lasten kesä- ja virkistystoimintaan Turengissa ja Leppäkoskella.

- Vuosikokouksessa 21.3.1952 hyväksyttiin johtokunnan em. toimenpiteet.

Kokouksessaan 3.9.1952 johtokunta merkitsi tiedoksi, että kunnanvaltuusto hyväksyi lainan viittä vuotta lyhyemmälle ajalle ja päätti, että *k.o. varoja ei lainata kunnalle ja että osaston vuosikokoukselle ehdotetaan, että osaston kaikki varat lahjoitetaan SPR:n Janakkalan osastolle rahastoitavaksi lastensuojelua ja kasvatusta tukevaan toimintaan käytettäväksi.*

Turengin lasten päiväkoti

Päiväkodin saaminen Turenkiin tuli vireille uudelleen 1960-luvulla.-
SPR:n Janakkalan osaston hallituksen pöytäkirjan 28.9.1962: *Luettiin Janakkalan kunnanvaltuuston pöytäkirjanote 28.9.62 § 104, joka koskee lasten päiväkodin perustamista Turenkiin. Valtuusto on päättänyt, että tälläkertaa ei sitä perusteta, vaan kehoitetaan, Tervakosken esimerkkiä noudattaen, SPR:n Janakkalan osastoa yhteistoiminnassa paikallisen suurteollisuuden kanssa kokeilumielessä ylläpitämään lasten päiväkotia, jota kunta tulee avustamaan.*

Käsiteltyään asiaa hallitus päätti ottaa neuvottelukosketuksen Turengin Sokeritetaan, Valion Jäätelätehtaan ja meijerin, Turengin meijerin, Janakkalan Osuuskaupan ja Osuuskauppa Sammon edustajien kanssa sekä seurakunnan ja kunnahallituksen edustajain mukana ollessa, mikäli mahdollista torstaina lokakuun 4 päivänä Turengin neuvolassa. Puheenjohtaja Luther ottaa asianomaisiin henkilökohtaisen yhteyden.

Seuraavan kerran valtuuston em. esitystä päiväkotiasiassa käsiteltiin osaston hallituksessa 4.10.1962 samana päivänä pidetyn neuvottelun

jälkeen. Neuvottelussa oli edustettuina Turengin Sokeritehdas, Valion jäätelötehdas, Valion Meijeri, Janakkalan Osuuskauppa ja seurakunta. Lisäksi kutsuttuina Talovalmiste Oy, Osuuskauppa Sampo ja Turengin meijeri. Saapuvilla kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Ilmari Lunnas.

E n s i k s i todettiin, että lasten päiväkodin järjestäminen yhä yleistyvän äitien työssäkäynnin vuoksi olisi toivottavaa ja että Turengin olosuhteissa päiväkodilla tulisi olemaan jatkuvaa käyttöä ja kysyntää mahdollisesti aina 40-50 hoitopaikkaan, kuten jo sosiaalilautakunnan suorittama alustava tutkimuskin osoittaa; ja

T o i s e k s i. On selviö, kuten osastomme piirissä ennen kunnanvaltuuston nyt antamaa ystävällistä kehoitustakin aikaisemmin ja useat kerrat kysymystä pohdittaessa oli todettu ja kuten nyt käyty neuvottelukin osoitti, että Turengissa teollisuus- ja liikelaitoksilta, kun päiväkodin tuottama hyöty koituu varsin laajalle eri elinkeinoaloille, toisin kuin Tervakoskella, jopa kunnan ulkopuolellekin, ei ole mahdollisuutta saada taloudellista tukea (v. 1959 500 000 mk). Osastollamme ei ole myöskään mahdollisuutta vastaavanlaiseen taloudelliseen toimintaan kuin Tervakoskella esim. kioskitoiminnan yksinoikeuteen Tervakoskella seuratalossa, yleisessä saunassa, keskustassa y.m (tulos v. 1959 n. 450 000 mk)

Edellä esitetyin perustein hallitus toteaa, että päiväkodin perustaminen Turenkiin olisi toivottavaa, mutta osastollamme taloudellisten edellytysten ja tuen puuttuessa ei ole mahdollisuutta sen aloittamiseenkaan, eikä se olisi tarkoituksenmukaistakaan, koska joka tapauksessa sen rahoitus alun alkaen toteutuakseen Turengissa voi tapahtua pääasiassa vain kunnallisen rahoituksen varassa. Perustamiskustannuksiin osastomme on valmis osallistumaan tarkoitukseen varattujen pääomiensa puitteissa.

- 18.10.1962 syyskokouksessa päätettiin lähettää kunnanvaltuustolle vastaus siitä keskustelusta, joka käytiin lastenpäiväkotitarpeesta Soke-ritehtaan, Valion jäätelötetaan ja meijerin ja liikkeiden johtajien kanssa lokakuun 4 pv yhteisessä neuvottelutilaisuudessa.

- 15.5.1963 hallitus totesi, että osasto ei ole anonut käyttöönsä vanhaa kunnantaloa päiväkotitarkoitukseen, koska osastolle ei ole taloudellisia edellytyksiä päiväkotitoiminnan aloittamiseen. Osasto esittää, että päiväkoti sijoitettaisiin vanhaan kunnantaloon, kun kunnanhallitus aiemmin katsoi asian rauenneeksi, kun ei ole tarkoitukseen sopivaa huoneustoa ja ettei k.o. rakennusta purettaisi kuten lehtitiedoissa oli mainittu.

- Kesäkuussa 1965 valtuusto myönsi määrärahaan luonnospiirustusten ja kustannusavion laatimisesta varten 25-paikkaisen lastenpäiväkodin rakentamiseksi.

- Huhtikuussa 1966 valtuusto päätti, että päiväkotia rakennetaan 50-paikkaisena, jolloin siihen tulee 15-paikkainen seimiosasto ja 35 paikkainen osasto 3-6 vuotiaalle. Pääurakoitsijana toimi Talovalmiste Oy.

- **Haltian päiväkotia aloitti toimintansa 1.8.1967.** Tämä oli ensimmäinen alle 15 000 asukkaan maalaiskuntaan uutena rakennettu lasten päiväkotia. Näin vuosikymmeniä kestänyt vaikuttamis- ja valmistelutyö lasten päiväkodin saamiseksi Turenkiin oli saatu päätökseen. Kevätkouksessa 13.4.1967 päätettiin lahjoittaa piano uuteen päiväkotiin.

Toiminta osaston toimialoittain 1960 -2025

Ensiaputoiminta

Vuodesta 1957 lähtien perustettiin Punaisen Ristin osastoihin ensiapuryhmiä, jotka harjoittelivat taitojaan ja kartuttivat tietojään. Koulutus jaettiin kolmeen kurssiin, joista viimeisellä osallistuttiin suuronnettomuuksiin liittyviin pelastusharjoituksiin.

Janakkalan osasto oli mukana jo tässä "aallossa".

Ensimmäinen EA-kurssi järjestettiin vuonna 1960 Turengin terveystalolla. Osanottajia kurssille oli 24. Vuoden 1961 toimintakertomuksessa on maininta: *järjestetty alkuharjoitus katastrofiryhmälle.*

Vuonna 1962 perustettiin katastrofiryhmä ja sen ensimmäinen kokous pidettiin 7.2.1962. Nimike muutettiin myöhemmin ensiapuryhmäksi, joka sai tunnuksen **Turenki I.**

Harjoituksia oli alkuun kerran kuussa, myöhemmin paljonkin useammin. Näistä ajoista on säilynyt mm. harjoituspäiväkirjat vuoteen 1969. Ensimmäisessä kokoontumisessa *harjoiteltiin erilaisten pääsiteiden laittoa, sormisiteitä yms. sekä potilaan peittämistä paareille.*

Hallituksen kokouksessa 25.1.1963 keskusteltiin ensiapukurssista, joka pidettiin 5-päiväisenä. *Päätettiin maksaa kurssille osallistuneille 14 osallistujalle kurssimaksu a` 150:- osaston kassasta.* 1963 toukokuussa järjestettiin suuri katastrofiharjoitus palokuntien kanssa.

Pari vakavampaa tapaturmaa Turengin sokeritehtaalla sai tehtaan johdon havahtumaan. **Vuonna 1964** pidettiin EA1 ja EA2-kurssit sekä perustettiin **Turengin sokeritehtaan ensiapuryhmä**. Ryhmän tarpeellisuus huomattiin tehtaan taholta, joka tuki toimintaa mm kaluston hankinnoilla. Ryhmä sai nimekseen **Turenki II**. Harjoituksia ryhmä piti viikottain. Tämä ryhmä oli Suomen ensimmäisiä, ellei peräti ensimmäinen yhtäjaksoisesti toiminut tehdasryhmä.

Harjoituspäiväkirjasta 5.8.1965 löytyy maininta: *Heinäkuun aikana tarvittiin ryhmäämme tositilanteessa. Turengin liikenneympyrässä tapahtui henkilöauton ja moottoripyörän yhteenajo, jossa viimeksi mainitun kuljettaja sai kallovammoja. Ryhmämme johtaja muutamien jäsenten avustamana antoi hänelle ensiavun ja toimitti hänet atomiaikakauden nopeudella lääkärin hoitoon.* Tositoimissa oltiin myös syyskuussa 1965 päivystämässä Aulangon motocrossikisoissa sekä etsimässä kadonnutta Kontuvuoressa. 1965 ryhmä sai myös osastolta palvelupuvut ”työmme jatkuvuuden takeeksi”.

EA-ryhmän 1966 toimintakertomuksen mukaan ”Päättynyt vuosi on ollut ryhmällemme ainutlaatuisen onnekas, sillä kaikissa kilpailuissa joihin kuluvana vuonna otettiin osaa, ollaan vallattu I sija jopa Maaherran pytyä myöden”.

Vuodelta 1967 löytyy maininta ”laiskanläksyn” antamisesta ryhmälle. Kirjallisissa kokeissa verenkierrosta oli hyväksyttyjä vastauksia vain kaksi ja siksi annettiin verenkierto uudestaan läksyksi ja vielä lisäksi syövyttävät myrkyt ja niiden ensiapu.

Valion ensiapuryhmä perustettiin **vuonna 1976**. Valiolaiset olivat jo aikaisemmin ottaneet osaa ensiaputoimintaan Turenki I ja Turenki II harjoituksissa ja muissa riennoissa.

Kaikki kolme ryhmää ovat osallistuneet erilaisiin yhteisharjoituksiin sekä piirin maasto- ja ensiapukilpailuihin.

Ensiapuryhmän jäsenten täytyi olla EA-II kurssin suorittaneita ja lisäksi kolmen jäsenen EA-III käyneitä, voidakseen olla hälytysryhmänä viranomaisten käytössä.

1970-luvun puolenvälin paikkeilla EA-ryhmätoiminta oli jopa hetken pysähdyksissä. 1976 kesän ensiapuleireille taas osallistuttiin. Syyskoukussa todettiin, että ensiaputoiminta on vilkastunut useiden ensiapukurssien myötä. Nuoret varsinkin on saatu mukaan.

19.2.1977 järjestettiin SPR 100-juhlavuoden merkeissä SPR Etelä-Hämeen alueen ensiapukilpailut Turengissa Valion jäätelötehtaalla.

1979 perustettiin uusi nuorisoryhmä.

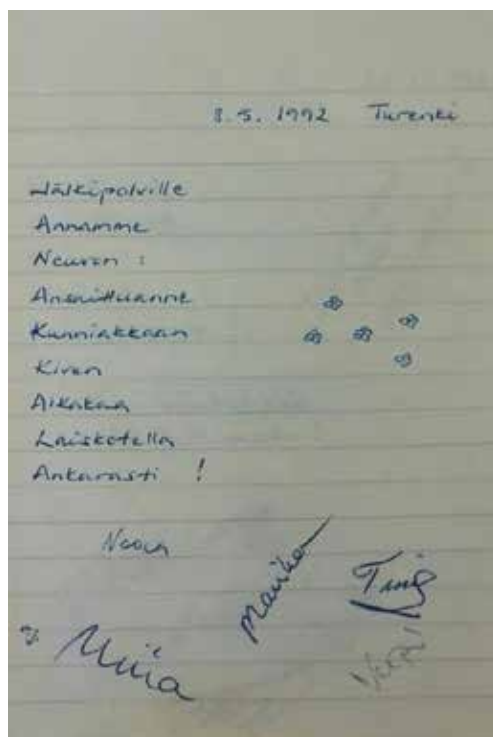
Osaston 40-vuotishistoriikissa kerrotaan: *EA-koulutus on osastossamme erittäin hyvällä mallilla. Onhan osastossamme koulutettu näiden vuosien ajan jo selvästi yli 1000 ensiaputaitoista, 1000 raja ylittyi jo vuoden 1980 tienoilla. EA-opettajina toimivat Marja-Leena Ilmarinen vuodesta 1972 sekä Tellervo Tamminen vuodesta 1978 lähtien.*

1981 toimintakertomus: EA-ryhmät ovat pitäneet sekä omia että yhteisharjoituksia, kurssittivat jäseniään ja osallistuivat kilpailuihin. Kaikki ryhmät päivystivät erilaisissa yleisötilaisuuksissa ja auttoivat kaikkiaan yli sataa uhria. Ryhmät kuuluvat lisäksi kunnan hälytyskaavioon ja tehdasryhmät ovat työpaikoilla jatkuvasti hälytysvalmiudessa. 28.11.1981 järjestettiin piirin EA-aluekilpailut Kiipulassa.

Koko 1990-luvun EA-päivystys ja -koulutustoiminta jatkui vilkkaana aina vuoteen 2001 asti. Tällöin hoidettiin peräti 35 päiväystehtävää.

EA:han liittyen on myös nuorison koulutusta lisätty 1990-luvulla. Nina Linnakylä on mm. piirin aluekouluttaja. 1992 voitti silloinen nuorisoryhmä piirin mestaruuden ja kiertopalkinnon.

Voitokkaan ea-nuorisoryhmän "testamentti" jälkipolville 1992

1994 toimintakertomuksesta: *Kunnassa järjestettiin Terveysmessut 15.-16.10.1994. Osastomme piti tilaisuudessa kahviota, josta tuottoa tuli 9 000 mk. Osasto oli muutenkin hyvin esillä tilaisuudessa, nuoret jakovat SPR:n esitteitä, PEPA-auto oli messuvieraiden nähtävillä messualueella. Myös EA-päivystys hoidettiin messuilla.*

2003 toimintakertomus: *Toiminta EA-ryhmänä ei ole vireytynyt. Päivystykset on saatu hoidetuksi entisten ryhmäläisten voimin. Päivystystehtäviä oli vuoden aikana 15 kpl/ 18 päivänä. Autettuja oli 51 henkilöä ja päivystykseen osallistui 17 henkilöä.*

2004 toimintakertomuksessa todettiin, että päivystykset saatu hoidettua. Päivystysryhmät eivät enää toimineet, mutta päivystykset saatiin kuitenkin hoidettua aktiivisten ryhmäläisten voimin aina vuoteen 2017 saakka.

Aikaisempien vuosien päivystyksiä on ollut mm. Ahveniston moottoriradan ajoissa, ”Operaatio Lumihutaleessa”, painikilpailuissa, Kalpalinnassa, Hiisi viekoon -melontapahtumassa 2001-2010, Laurin Ladulla, Finlandia-hiihdossa ja Reppu-Finlandiassa.

Osaston PEPA-autot ovat olleet päivystyksissä mukana omien EA-ryhmien ja päivystäjien kanssa. 2018 ja 2019 osaston auto on ollut mukana päivystyspisteessä viisi kertaa, mutta ensiapupäivystäjät olivat muista osastoista. 2020-luvulla on oltu mukana avustamassa eri tilaisuuksien turvallisuusjärjestelyissä, mm. Turengin liikuntahallilla Janakkalan Musiikkipäivien Finlanders-yhtyeen konserttissa.

Ensiapukoulutus

1970-luvulla Suomen Punainen Risti otti tavoitteekseen ensiapukoulutuksen yhtenäistämisen, mikä merkitsi koulutuksen keskitämistä ja standardisoimista. Järjestö uudisti koko ensiapukoulutusjärjestelmänsä vuonna 1975. Peruskurssin kertauksesta tehtiin syventävä kurssi ja III-kurssia laajennettiin 50-tuntiseksi entistä monipuolisemmaksi harjoituskurssiksi.

Ensiapuryhmien ja niiden johtajien sekä valmiusohjaajien koulutusta parannettiin. Hyväksytyt ensiapuopettajat eli HEO:t, jotka olivat usein hoitoalan ammattilaisia, ryhtyivät vastaamaan ensiapuopetuksesta.

Omien ryhmien ea-koulutuksen lisäksi Janakkalan osaston ensiapukouluttajat ovat järjestäneet 1990-luvun lopulla mm. yhdessä Kansalaisopiston kanssa ensiapukursseja kuntalaisille ja työpaikoille. EA-koulutuksesta mainitaan myös 2006.

Vuosina 2014 – 2016 järjestettiin ensiavun teemailtoja, jotka olivat kaikille avoimia, maksutomia ensiavun opetteluun tarkoitettuja tapaamisia. Teemailloissa opeteltiin tajuttoman ensiapua ja elvytystä, sairaskohtauksia ja palovammoja, murtumien ja nyrjähdysten hoitoa, onnettomuustilanteita, kotitapaturmia, alkusammutusta ja pidettiin ensiapuharjoitus.

2018 – 2019 osasto oli mukana järjestämässä kyläkouluilla kodin turvapäiviä Janakkalassa sekä Lopella ja piti ensiapurastit, joissa aiheena oli kylkiasento, paineside, Deffan käyttö ja 112 -sovelluksen lataaminen kännykkään. Yhteistyökumppaneina olivat koulun väki, lasten vanhemmat, Martat, VPK ja Liikenneturva.

Pelastuspalveluauto

28.3.1982 kevätkokous: Keskusteltiin pelastuspalvelulauton hankinnasta. Periaatteessa auton hankintaa ei vastusteta, mutta rahoitus on suuri kysymysmerkki. Myös auton todellisesta tarpeesta ei oltu aivan yksimielisiä.

Keskustelua jatkettiin hallituksen kokouksessa 14.4.1982, mutta ei tehty päätöksiä mihinkään suuntaan. Valmistelu jatkui vuosia. Hankintaa edelsi usean kuukauden esivalmistelu sekä tinkiminen, hankintapäätös tehtiin 11.9.1985. Auto hankittiin Suomen Autoteollisuudelta, joka antoi auton markkinahinnasta huomattavan alennuksen. Rakentaminen alkoi heti, kun saatiin suunnitelma valmiiksi, tai oikeastaan jo vähän ennen, alusta ja rengas ym. töillä. Rakentamiseen liittyen käytiin pitkä kirjeenvaihto ja puhelinneuvottelut Autorekisterikeskuksen teknisen toimiston kanssa ja saatiin tyypitettyä PEPA-auto, joka perustuu auton varustukseen, eikä niinkuin ennen vain painoihin ym. PEPA-auton kannalta epäoleellisiin seikkoihin. Muut vastaavien autojen rakentajat ovat voineet käyttää tätä tyypitystä hyväkseen. Auton rakentelusta pääosan teki työryhmä, jonka vanhimpana toimi Pentti Lyytinen, mukana koko ajan oli myös Ismo Remula, Petri Lyytinen, Timo Valli sekä useita osaston jäseniä. 1987 auto saatiin liikenteeseen ja esiteltiin yleisölle 2.8.1987. Sitä

on käytetty päivystys-, esittely-, harjoitus- ym. tehtäviin. Autoon päätettiin hankkia myös LA-puhelin. 1997 Iveco PEPA-auto sai uuden värityksen.

Vuonna 2003 hankittiin osaston käyttöön uusi PEPA-auto. Sairaankuljetus Tuomo Stenbergiltä ostettiin Mercedes Benz GBN-269 malli Spinter Ambulanssi 212 B v. 1996, kauppaan sisältyi Frtno työpaarit, kahdet renkaat, hälytysvalo ja -äänilaitteet ja Gsm ajoneuvosarja. Ostohinta oli 10 000 euroa. Auto maalattiin ja teipattiin SPR Janakkalan osaston tunnuksin. Tätä autoa käytettiin EA-päivystyksiin ja kirpputorin kuljetuksiin ja se on edelleen vuonna 2025 osaston käytössä kirpputorikuljetuksissa.

Vuonna 2003 hankittu PEPA-auto

Historiikissakin on mainittava, että heinäkuussa 2025 pitkäkyntinen pääsi yöllä osaston autotallitiloihin ja varasti automme. Saimme nopeasti viestittyä varkaudesta auton kuvineen useissa medioissa aina Tampereen Aamulehteä myöten. Autosta tehtiin useita havaintoja jo aamusta alkaen. Auto löytyi Lempäälästä hyvässä kunnossa ja ajokelpoisena mukana olleine lumppusäkkeineen. Aamulehdessä ollut juttu toi löytäjät auton luokse.

Verenluovutustilaisuudet

Suurten helsinkiläisten sairaaloiden aloitteesta Suomen Punainen Risti otti vastuulleen veripalvelun ylläpitämisen maassamme vuoden 1948 alusta. Pian tämän jälkeen järjestö alkoi perustamaan verenluovutustoimistoja ympäri maata. 1950-luvun alussa käynnistettiin myös Liikkuva Veripalvelu.

SPR Janakkalan osastossa verenluovutustilaisuuksien järjestämistä käsiteltiin ensimmäisen kerran vuosikokouksessa 23.3.1958. Johtokunnan kokouksessa 7.5.1958 puheenjohtaja esitti, että *verenluovutus pitäisi saada alkuun*. Puheenjohtajalla oli esillä julisteita. *Nämä julisteet todettiin olevat asianmukaisia ja ne jaettiin jäsenille levitettäväksi ulos. Samalla päätettiin, että luovutus pidettäisiin Terveystalolla toukokuun lopulla, jos vain luovuttajia tulee tarpeeksi. Jotta tämä saataisiin tietää, päätettiin, että etukäteen otetaan ilmoittautuneita listoille. Tämä tehtävä annettiin kaikille jäsenille.*

Verenluovutustilaisuuteen päätettiin pyytää avuksi 2 sihteeriä ja 2 ”pulonheiluttajaa”.

Seuraava kokous päätettiin kutsua kokoon, sitten kun päätetään tarkemmin, koska verenluovutus tapahtuu.

Syyskokouksessa 25.9.1958 *Päätettiin jälleen saada Veripalvelu Tuusulanjoen alueelle ennen joulua*. Johtokunnan kokouksessa 15.12.1958: *Veripalvelukortit jaettiin ja todettiin, että luovuttajia oli ollut jälleen tarpeellinen määrä.*

Päätöksiä veripalvelusta on tehty ainakin 2.4.1959, 15.4.1959, 1.10.1959, 9.3.1960 ja 19.10.1960, joten voidaan varmasti todeta, että verenluovutustilaisuuksien järjestäminen on saatu hyvin käyntiin. Vuonna 1960 oli 2 tilaisuutta ja yhteispullotus oli 180. Vuonna 1962 järjestettiin oma luovutuspäivä Sokeritehtaan väelle ja näin tehtiin jatkossakin.

Esite vuodelta 1970: Veri – elävä lääke on lehtileikkeissä.

Kirjeellään 8.11.1971 Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu esittää kiitokset:

Turengissa 27.9.1971 järjestetyissä joukkoluovutustilaisuuksissa luovutetut 246 veripussia ovat kunnioitettava osoitus halusta olla mukana tässä arvokkaassa auttamisen ketjussa.

Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu esittää Teille lämpimät kiitoksensa sekä Teidän välityksellänne kaikille niille, joiden työpanosta tarvittiin tuloksen saavuttamiseksi.

1985 alkaen vuoteen 2024 Veripalvelun yhdyshenkilönä toimi Juhani Siira, ja *40-vuotishistoriikin mukaan on toiminut niin hyvin, että se on pantu merille myös keskustoimistossa, josta on saatu kiitosta jatkuvuudesta ja toimintavarmuudesta*. Juhaniin erittäin aktiivinen vapaaehtoistyö osastossa päättyi odottamattomaan äkilliseen kuolemaan kesällä 2024.

Verenluovutustilaisuuksien järjestäminen ja niissä avustaminen on jatkunut säännöllisesti näihin päiviin asti ja jatkuu edelleen. Verenluovutuspaikka on vaihdellut alun Terveystalosta ja Sucroksen ja Valion tiloista Säästäpankin alakertaan, Lounaskellari Emmiin, Seurakuntakeskukseen ja nykyisiin Kuumolatalon tiloihin.

2020 koronapandemian vuoksi verenluovutustilaisuuksia järjestettiin vain alkuvuoden aikana yhden kerran. 2021 alkaen Veripalvelu huolehti itse tilaisuuksien järjestämisestä. Luovutuspaikaksi vaihtui lokakuussa Kuumolatalo, jossa osaston vapaaehtoiset huolehtivat tiloista ja kahvituksesta edelleen vuonna 2025.

Kun ensimmäinen verenluovutustilaisuus järjestettiin Sucroksella 19.8.1962, pidettiin 28.1.1993 sen kunniaksi tehtaalla juhlatilaisuus, missä luovutettiin tehtaalle Laila Pullisen suunnittelema SPR 100-vuotis juhlamitali ”pirunnyrkki”.

Terveyspiste

2010-luvulla Väestön ikääntyessä Punainen Risti jatkoi omaishoitajien tuen kehittämistä, vapaaehtoisten ystävien etsimistä yksinäisten ikä-ihmisten avuksi, ja ilmaisen terveysneuvonnan antamista Punaisen Ristin Terveyspisteissä.

2019 tehtiin SPR Janakkalan osastossa päätös terveyspistetoiminnan aloittamisesta vuoden 2020 alusta hallituksen jäsen, terveydenhoitaja Tea Rousin toimesta. Terveyspisteeseen voivat asiakkaat tulla ilman ajanvarausta ja sieltä saa opastusta terveyteen liittyvissä asioissa. Terveyspisteen paikaksi oli saatu tilat Turengin terveysasemalta Perhekeskuksen tiloista. Korona pandemia katkaisi toiminnan jo heti maaliskuussa ja se pääsi jatkumaan vasta loppuvuodesta 2020. Koska terveydenhoitajat osallistuivat koronarokotuksiin, toiminta oli tauolla koko alkuvuoden 2021 ja päästiin jatkamaan vasta lokakuussa.

2022 saatiin terveyspisteelle uusi vapaaehtoistyöntekijä, joten nyt vastaanotot voitiin jakaa kahden vapaaehtoisen kesken. Terveyspistetoiminta on ollut tärkeää myös Hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen se on jatkunut samoissa tiloissa. Toiminta on nähty osastossa edelleen tarpeelliseksi SPR:n palvelutoiminnaksi. Terveyspistetoimintaa on esitellyt mm. seurakunnan ja kunnan järjestämissä tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Terveyspisteen hoitajat ovat olleet mukana myös pitämässä Nallesai-raala -vastaanottoja päiväkotilasten ja alakoulun ykkös-kakkosille sekä Janakkalan kunnan eri yleisötapahtumissa. Pehmolelut ovat saaneet asianmukaista hoitoa ja ohjeet kirjattuina "neuvolakorttiin".

Terveyspisteessä voi jutella mistä vaan

HML Kaupunki-
lehti 5/12-2020

TURENGI
Lea Karmala

Ensimmäinen työterveyshoitaja Tea Rousin on tammikuusta lähtien pitänyt joka toinen tiistai vastaanottoja Punaisen Ristin terveyspisteessä Turengin terveysasemalla. Hilseen läheiseen voivat ihmiset mennä ihan vain juttelemaan tai kysymään neuvoa ja ohjeita omaan terveyteen liittyen.

Viime vuosina eläkkeelle jäänyt Rousin toimii vapaaehtoisena Turengin SPR:ssä. "Työterveyskeskus tuli jo selvästi esille, että ihmisillä on tarve puhua ja keskustella jostain niistä heikoista

Tea Rousin odottaa joka toinen tiistai janakkalaisia käymään maksuttomassa terveyspisteessä puhumassa valitusta päivästä huoltaan. Kuvaa: Lea Karmala

heille tärkeistä asioista. Nyt on ihanaa, kun on aikaa jutella, lähi-iltoina.

SPR on luonut toiminnalle raamin. Näiden mukaan ter-

veyspisteessä ei saa tehdä mitään neuvopöytätyötä, kuten rokotteita tai haavojen hoitoa. "Lähinnä tämä on yhteis-

neuvontaa ja ohjausta. Ryh-
mäkeskustelunakin voitaisiin
mieltä, jos tulee useampia
huhkkeitä mukaan, hän ke-
tooi.

JANAKKALASSA Punainen Ristiin terveyspiste on uusi asia. Rousin kiittää terveysasemaa siitä, että se on antanut pisteelle hyvän ja helpon suostuttavan tilan, johon pääsee esteettömästi suoraan alusta. Hän tuntee tilan ja sen henkilöstön hyvin, joten hän osaa ohjata heitä oikealle vastaanottoalueelle, mikäli joku tarvitsee hoitoa.

– Jos jostain sairaudesta joutuu apua hoitajapöydälle, sekin on hyvä asia, hän sanoo. Rousin odottaa asiakkaita

luokseen parittomien viikkojen tiistai-iltoja kello 9–12. Itäin on sopinut terveyspisteen pyörittämisestä keuhkoi-
llä heikkouden loppumisen, ja sytytyksillä hän on siton-
nut sitä jatkamaan.
– Haluan tehdä siitä niin
kauan kuin jaksan. Kaikki
tuntuu josta toinen viikko
tuntuu pieneltä ajalta ver-
rattuna kiireiseen työelä-
mään, joka on vielä hyvin
muistissa.

Rousin vastaanottoa voi
mennä ilman ajanvaraus-
ta kuka tahansa mahdollisuus
asiointiin. Ensi sijasta se tar-
koitteena niille, joilla ei ole
työterveyttä.

– Toivotaan asiakkaita, joil-
la on valikaa surua ja mur-

**"Toivoin
asiakkaita, joilla
on valikaa surua
ja murheita ja he
haluaisivat käydä
niitä läpi."**

TEA ROUSIN

heita ja he haluaisivat käydä
niitä läpi. Helppo näkyä
jäljellä murheita yksin,
kun ihmiset ovat niin ki-
rellä, hän huomaa ju-
tuilleen.

Maksuttomia neuvontaa

- SPR:llä on Suomessa noin sata terveyspistettä.
- Janakkalassa terveyspiste on Turengin terveysasemalla.
- Tukea ja neuvoa terveydenhoitoon saa maksutta.
- Toiminta on kuukausittain.
- Periaatteella ovat lähi-
myy, luottamus,
puolekantoisuus,
puolekantoisuus, epä-
muuttamattomuus, vapaaehtoi-
suus, yhteisöllisyys ja
yhteys.

Nuorisotoiminta

Vuoden 1964 toimintasuunnitelmassa *Nuorisotoimintaa yritetään saada myös tulevaan kauteen, jos vain löydettäisiin siihen sopiva henkilö. Samoin ”lapsenkaitsija ja yhdysmies” on tarkoitus löytää mahdollisimman pian.* Nuorisotoiminnan aloittamisesta ei kuitenkaan löydy asiakirjoissa erityistä mainintaa.

SPR:n historian mukaan Nuoret saivat 1970-luvulla aiempaa enemmän mahdollisuuksia järjestötyöhön SPR:ssä.

Janakkalan osastoonkin nimettiin 1971 nuorisotoimintavaliokunta. Jotakin toimintaa viriteltiin ja hallituksen kokouksessa 27.11.1973 todettiin, *että nuoristoiminta kaipaa piristystä entisen toiminnan lisäksi. Marja-Leena Ilmarinen elvyttäneen kansalaisopiston puitteissa rva Kairisvuon myötävaikutukselle nuorisotoimintaa.*

Kesällä 1976 Ruhalassa järjestetyille 9-12 -vuotiaiden piirin leireille osallistui kuusi nuorta, joten ”piristystä” on nähtävissä.

Osastomme nuorisoryhmä perustettiin vuonna 1979, sen vetäjinä olivat Juhani Siira ja Oiva Veijalainen ja myöhemmin ryhmän pääasiallisena vetäjänä oli Nina Linnakylä.

Nuorisoryhmä toimi heti alkuun aktiivisesti ja vietti 2-vuotisjuhliaan vuonna 1982. Nuorisoryhmä on toiminut EA-ryhmänä Turenki IV. Var sinaisten kokoontumiskertojen ulkopuolella ryhmä teki toiminnastaan erikoispitkän lyhytelokuvan. Elokuva koostui todellisesta ja kuvitellusta osasta. *1982 osaston nuorisoryhmä, joka alkaa olla jo ”yli-ikäinen” ryhtyy vetämään varhaisnuorisoporukkaa. Näin toivotaan saavan aktiivisia ja innostunutta uutta ja nuorta väkeä Punaisen Ristin toimintaan.*

18.9.1987 perustettiin uusi muksuryhmä 9-16 vuotiaille. Se toi uusia virtauksia osaston toimintaan. Vetäjänä Nina Linnakylä. Ryhmä toimi pari vuotta. Uusi Varhaisnuorten ryhmä perustettiin 1990 osaston 40-vuotisjuhlavuonna nuorisotoiminnan jatkumisen turvaamiseksi.

Vuonna 1992 juhlittiin nuorisotoiminnan 10-vuotista toimintaa Räiskeellä ja Ryminällä ohjelmallisilla juhlilla Ladun majalla sekä risteilyllä. Kokoontumisissa kävi viikottain keskimäärin 10-15 ryhmäläistä ja niissä ai-

heina oli: EA-1 kurssi ja ensiaputaitojen harjoittelu, osallistuminen päivystystehtäviin, virkistystoimintaa ja peli-iltoja ja discoa unohtamatta. Nuorisoryhmäläiset osallistuivat myös keskustuomiston järjestämille seminaareille sekä kesän leireille. Varhaisnuorisoryhmä juhli 2-vuotis-synttäreitä.

1993 – 1995 osaston nuoriso- ja varhaisnuorisoryhmät toimivat aktiivisesti ja osallistuivat piirin järjestämiin toimintoihin aktiivisesti, erilaiset työtehtävät piirin leireille, piirin seminaarit sekä parlamentit kuuluivat toimintaan. Myös keskustuomiston järjestämille seminaareille ja leireille osallistuttiin. 1994 oli osastossa peräti kolme toimivaa nuorisoryhmää: vanhempi nuorisoryhmä 15-20 vuotiaille, nuorisoryhmä 8-14 vuotiaille sekä nuorisoryhmä III, joka koostui lähinnä nuorempien ryhmien vetäjistä. 1995 toimi 7-11 vuotiaiden ”Montun Pölliset”, 12-15 vuotiaiden ”Montun Puluset”, 15-18 vuotiaiden nuorisoryhmä ja ohjaajien 19-29 vuotiaiden ryhmä. 1998 nuorisoryhmät saivat uuden vetäjän, joten muutaman vuoden hiljaiseloa viettänyt toimintamuoto sai uutta puhtia.

2002 OSKU-projektissa järjestettiin koululaisille kysely heidän toivomuksistaan osaston tarjoamista harrastusmahdollisuuksista. Kysely herätti kiinnostusta ja näin ollen osaston nuorisotoiminta sai uutta innostavaa palautetta toimintansa kehittämiseen. Valitettavasti 2003 todettiin, että ryhmätoiminnan aloittaminen ei onnistunut kyselytutkimuksen positiivisuudesta huolimatta.

Reddie Kids- ja nuorisoryhmät

Pitkän tauon jälkeen valmisteltiin vuoden 2011 lopulla kesän 2012 Reddie-leiriä.

2012 leiri järjestettiin kunnan leirialueella Mallinkaisilla yhteistyössä Forssan osaston kanssa. *Kevään aikana koulutettiin ohjaajia Hämeen piirin järjestämässä Reddie Kids -ohjaajakoulutuksessa sekä nuorten leirituominnan koulutuksessa. Näiden lisäksi ohjaajat kokoontuivat suunnittelemaan leirin ohjelmaa, harjoittelivat leirillä tarvittavia taitoja ja valmistelivat leirin materiaaleja ja toimintoja johtajien ohjauksessa..... Leirillä oli 13 kevään 2012 aikana koulutettua ohjaajaa ja leirille osallistui 13 leiriläistä.*

2013 alkaen kokoontui osaston nuorisoryhmä Nina Linnakylän vetämänä. Ryhmään kuului 6-14 nuorta + yksi ryhmän vetäjä. Nuoret osallistuvat aktiivisesti osaston, piirin sekä valtakunnallisiin tapahtumiin ja koulutuksiin. Reddie Kids kerhoa esiteltiin kouluvierailulla Turengin koulun 3-luokkien oppilaille ja kerho aloitti 16.9. Kerhossa kävi 10 lasta ja sitä on ohjannut 7 ohjaajaa. Leikkien ja pelien avulla opeteltiin SPR-tietoutta ja periaatteita sekä ensiaputaitoja.

2014 Reddie-leiri järjestettiin vuoden 2012 tapaan yhdessä Forssan osaston kanssa myös Mallinkaisilla, ja leirille haettiin yhteistyössä Jannakkalan nuorisotoimen leirihakemuksella. Leiri oli monikulttuurinen ja ohjelmaa järjestämässä oli myös Koljalan VPK. Reddie Kids -kerhossa kävi 14 lasta ja sitä ohjasi 7 ohjaajaa. Leirit järjestettiin myös 2016 ja 2019.

Reddie Kids -kerho jatkoi kokoontumisia 2014 – 2019. Vuonna 2015 Nuorten aikuisten monimuotoinen toimintaryhmä 17-29 v osallistui Evolla nuorten valtakunnalliseen ja kansainväliseen Punaisen Ristin tapahtumaan FIRE Camp Evolla, leirillä oli töissä eri tehtävissä viisi osaston nuorta. 2018 kolmen Reddie Kids kerholaisen kanssa osallistuttiin Turussa ensiavun SM-kisoihin.

2020 koronapandemian vuoksi kesäleiri pidettiin päiväleirinä Turengin Wanhan Aseman ympäristössä ja kerhotoiminta jäi tauolle loppuvuodesta. 2021 rajoitti koronapandemia edelleen toimintaa ja peruuntuneen Latumajan kesäleirin sijaan järjestettiin joulukuussa viikonloppuleiri Kiipulassa. Reddie Kids -kerholaisia on ollut 16 ja vapaaehtoisia ohjaajia 9, Crossie Teens -ryhmässä on ollut 11 kerholaista ja 3 vapaaehtoista ohjaajaa. 2022 Reddie Kids -kerhossa oli 13-16 lasta, kahdeksan kerho-ohjaajaa ja nuorisovastaava. Crossie Teens -ryhmässä oli 12 nuorta, ohjaajia yksi ja nuorivastaava. Nuorten oma leiri järjestettiin Kiipulassa ea-painotteisena heinäkuussa.

2023 ja 2024 Reddie Kids -kerhon toiminta oli aktiivista. 2023 Reddie Kids -kerhossa kerholaisia oli 13 ja vapaaehtoisia ohjaajia keväällä 7 ja syksyllä 5 ja lisäksi nuorisovastaava. Kerhovuosi sisälsi peli-iltoja, leivontaa, elokuvailtoja, ensiapua, askartelua, leikkejä, SPR-tietoutta sekä muita teemakertoja. Kerho kokoontui 31 kertaa, joista yksi oli kevätrekki Tikkurilaan Heurekaan.

Myös Crossie Teens -ryhmä toimi aktiivisesti 2023 ja 2024. 2023 ryhmäläisiä oli vuoden aikana 13, ohjaajia yksi + nuorisovastaava. Ryhmän vuosi sisälsi ensiapuharjoituksia, peli- ja elokuvailtoja, ryhmäytymistä, siivoustalkoita, askartelua, SPR-tietoutta, Tiktok-videoiden kuvaamista sekä muita teemailtoja. Ryhmä kokoontui yhteensä 42 kertaa. Nuoret järjestivät mm. Ystävänpäiväkorttien askartelua paikallisille hoivakodeille, Nuorten ryhmän leirin Latumajalla kesällä, Joulukahvilan ja osallistuivat Janakkalan kunnan järjestämille Move-messuille.

2024 nuoret järjestivät viikonlopun kevätleirin toukokuussa Rengossa. Leirin ohjelmassa oli mm. kesäleirien suunnittelua. Leirille osallistui 13 nuorta ja lisäksi 5 nuorta etäyhteydellä. 2024 Lasten ja nuorten kesäleirit järjestettiin Mallinkaisten leirikeskuksessa 27.6. – 3.7. Lasten leirillä oli 23 leiriläistä, 13 ohjaajaa ja leiripomoa. Nuorten leirillä oli 14 leiriläistä, 5 ohjaajaa ja 2 leiripomoa. Leirien ohjelmaan kuului mm. ensiavun opettelemista ja ryhmäytymistä. Kesäleirien järjestämiseen saatiin Janakkalan Osuuspankilta Etua elämään -avustus 5000 € ja piiristä 5000 € avustukset. Osuuspankki teki ja julkaisi leiristä tehdyn videon toimitilan aulassa Turengissa. Leiriä avustivat myös Rengon Saha ja Pinni&Body.

2025 järjestettiin nuorille viikonloppuleiri toukokuussa Rengossa ja kesäleiri heinäkuussa Mallinkaisten leirikeskuksessa.

Nuorten yleiskokous on Suomen Punaisen Ristin nuorten valtakunnallinen vaikutuskanava ja neuvoa-antava elin järjestön nuorisotoiminnan kehittämiseksi. Kokous muun muassa ottaa kantaa ajankohtaisiin nuorten elämään liittyviin kysymyksiin ja vaikuttaa Punaisen Ristin nuoristoimintaan. Nuorten yleiskokous järjestetään joka kolmas vuosi maaliskuun loppuun mennessä ennen järjestön varsinaista yleiskokousta.

Nuorten yleiskokous 2023 järjestettiin Rovaniemellä Santasport Lapin urheilukeskuksessa 17.-19.3.2023. Täällä oli osastostamme vahva edustus.

Osaston hallitus teki 2022 esityksen, että osaston nuorisovastaava Roosa Penttilän tekemä ansiokas työ nuorisotoiminnan kehittämisessä tavoitteelliseksi, aktiiviseksi sekä Reddie Kids -kerhon että Crossie Teens -ryhmän toiminnaksi huomioitaisiin valittaessa vuoden 2023 Tulevaisuuden tekijät -palkinnon saajaa. Punaisen Ristin yleiskokouk-

A group of young people are standing on a stage, receiving awards from a woman in a yellow patterned dress. A large screen in the background displays the Red Cross logo and the text "Punainen Risti Røde Kors".

Kuva: Suomen Punainen Risti

Nuoret saivat palkinnoksi käydä tutustumassa Punaisen Ristin toimintaan valitsemaansa kohteeseen ja palkintomatka tehtiin tammikuussa 2025 Eesti Punane Risti Tallinna Selts toimintaan Tallinnassa.

Nuoret Tulevaisuuden tekijät -palkintomatalla Tallinnassa 2025

Kuva: Eesti Punane Risti

9.4. 2024 kunnan kutosten turvallisuuspäivässä Sara Heinemaa, Jani Louhivaara ja Jenna Louhivaara pitivät ryhmille ensiapukoulutusta ja Helena Rytilahti kertoi verkkoturvallisuudesta. 26.10.2024 nuoret olivat mukana lukion kansainvälisyyspäivässä Koulukeskus Väikyssä.

Roosa Penttilä on vastannut nuorten toiminnasta vuodesta 2016 alkaen. Toukokuussa 2025 Auttajat25 -tapahtumassa hän sai **Nuori vapaaehtoinen 2025 -tunnustuksen**.

Nuorisotoiminnan esittelyn loppuun sopii lainaus osaston puheenjohtaja Nina Linnakylän ajatuksista, jotka hän esitti osaston syyskokouksessa 2016:

Meillä on yksi Hämeen piirin nuorten aikuisten ryhmä 18-29 -vuotiaille. Koko piirin alueella tällaista toimintaa taitaa olla vain kahdessa paikassa – toinen Tampereella. Olemme siis edelläkävijöitä. Vaikka nuoret usein

tuossä iässä lähtevät opiskelemaan toisille paikkakunnille, täytyy heistä pitää kiinni ja mahdollistaa toiminta sen hetkisessä elämän tilanteessa. Osa heistä palaa opintojen jälkeen takaisin, ja he ovat juuri niitä, jolle tulevaisuuden osaston toimintaa voidaan rakentaa. Täytyy myös muistaa, että jokainen osasto kasvattaa toimijoita, ei pelkästään omalle osastolle, vaan koko järjestölle. Voimme olla ylpeitä jokaisesta, joka on ollut lyhyemmän tai pidemmän aikaa mukana toiminnassa ja joka kertoo aktiivisesta osastosta – missä tahansa toimintaa jatkaakaan.

Kuten tästä historiikista näkyy, on nuorisotoiminta koko historian ajan ollut niin aktiivista kuin keskeytynyt jopa useiden vuosien ajaksi. Se on juuri tuota edellä kerrottua nuorten elämäntilanteen muutosta, joka on otettava luonnollisena muutoksena vastaan. Syksyllä 2025 on taas muutos edessä, kun ainakin Reddie Kids -kerhoa ei saada jatkumaan ohjaajapulan vuoksi.

Vanhustyöstä eläkeläis- ja ystäväkerhotoimintaan

Jo 1950-luvulla Suomen Punaisen Ristin piirissä ikäihmisille perustettiin myös vanhusten kerhoja, joissa oli tilaisuus yhdessä-oloon ja erilaisiin harrastuksiin. Pian alkoi myös Punaisen Ristin ystävätoiminta. Ystävä kävi tapaamassa vanhusta ja pitämässä tälle seuraa.

Vanhukset ovat olleet auttamisen kohteena SPR Janakkalan osastosakin osaston toiminnan alusta asti. Ensimmäisinä vuosina ommeltiin miehille alushousuja ja naisille hameita. Eläkeläisille on pidetty kerhoja. Aluksi kerhot olivat ”kultaisen iän kerhoja” ja järjestettiin yhdessä seurakunnan kanssa. Osanotto on ollut runsas, 70-80 henkilön osallistuminen ei ole ollut poikkeuksellista.

Syksyllä 1963 Ystävyystoimintaa päätettiin myös yrittää esim. joku pilkkoi puita vanhukselle tai sairaalle tai tekisi jonkun muun hyvän työn. Myös päätettiin yrittää ”lapsenkaitsija” yhdysihmistä + verkostoa.

Toimintasuunnitelmaan 1976 esitettiin lisäys, jossa osaston hallitus veloitetaan kehittämään ns. ystäväpalvelua.

Kevätkokous 18.5.1976: annettiin tehtäväksi eläkeläisten *piirissä ottaa selville henkilön, joka lähetetään asianmukaiselle kurssille ja voi tämän jälkeen toimia paikkakunnalla ns. vetäjänä.*

Syksyllä 1978 otettiin eläkeläiskerhon kanssa vastaan Hiiden Kartanon tarjoama sipulinkeräyshomma. 1978 järjestettiin osaston aloitteesta lähimmäispalvelukurssi kansalaisopistossa. Vapaaehtoinen lähimmäispalvelu ja vanhusten tukipalvelutoiminta on alkanut kunnassa 1979. Ystäviä on koulutettu ja ystävätoiminta oli saatu hyvään alkuun muuttaman ystävän voimin.

Osaston 40-vuotishistoriikin mukaan keskustuomiston ja piirin taholta oli huomioitu eläkeläisryhmän toiminta. Toimintaa vetänyt Aili Herranen on useasti saanut selvittää eri tilaisuuksissa kerhonsa toimintamuotoja. Toimintaan on kuulunut kokoontumisien lisäksi vierailuja eri kohteisiin, sekä myös matkailua.

Vuonna 1981 keskusteltiin siitä, saako ystävä tehdä ruumillista työtä ystäväpalvelupaikassaan. Nuorisoryhmä ilmoitti tällöin olevansa valmis ystävätoimintaan ja myös tarvittaessa tekemään joitakin työsuorituksia.

1981 Eläkeläiskerhossa on kuultu esitelmiä mm. verenpaineesta, jalkahoidosta ja kirjaston palveluista sekä keskusteltu vapaamutoisesti ajankohtaisista terveydellisistä ym. asioista. Teatteriretket ovat myös kuuluneet ohjelmaan.

1984 eläkeläiskerhon toiminta on ollut syksystä lähtien lamassa, mutta 1985 nousi hiljaiselon jälkeen huimaan vauhtiin.

1986 päätettiin perustaa vanhainkodille ulkoiluttamisrengas, johon saatiin 25 ulkoiluttajaa.

Ystäväpäivän kirkkopyhää on vietetty 1990-luvulla, Jumalanpalveluksen jälkeen on tarjottu kirkkokahvit Tarinmaan seurakuntatalolla. Myös vanhainkodin ja palvelutalon asukkaat on kutsuttu ja kuljetettu tilaisuuksiin.

1989 SPR:n ystävätoiminnan 30-vuotisjuhlavuosi huomioitiin osastossa: Turengin parturit ja kampaajat kävivät siistimässä kerholaisten hiuksia, järjestettiin kolmet päivätanssit ja osallistuttiin Riihimäellä järjestettyyn ystäväjuhlaan.

1991 toimintakertomuksen mukaan *Eläkeläiskerhon toiminta oli kuten edellisinäkin vuosina hyvin vilkasta ja monipuolista: Kerhoja oli 14 joissa ohjelma vaihteli kulloinkin vierailievan luennoitsijan tai esittelijän mukaan, myöskin vuodenajat, juhlapyhät kuten ystävänpäivä ja äitienpäivä ym. ohjailivat kerhojen toimintaa ja ohjelmaa.* Kirkkopyhä, retket, laivariisteilyt, joulujuhla ja jopa Portugalin Albufeiraan suuntautunut ulkomaan matka olivat ohjelmassa.

1992 eläkeläiskerhon toiminta on ollut vähäisempää. 1993, 1994, 1995 eläkeläisten toiminta on ollut verkkaista eikä enää syksyllä jatkunut. 1996 yritettiin uudelleen, mutta toiminta hiipui kokonaan vuonna 1998, koska innokasta vetäjää ryhmälle ei yrityksistä huolimatta onnistuttu saamaan.

2000 toiminta on jälleen lähtenyt liikkeelle eläkeläiskerhossa ja nimi muutettiin 2001 ystäväkerhoksi. Yksinäisten joulujuhla ja jouluruokailu järjestettiin 2003.

Ystäväkerho ja Juttutupa yhdistivät toimintansa syksyn 2006 aikana.

Ystävätoiminta

2004 marraskuussa aloitettiin osaston toiminnan kehittämiseksi ystäväpalvelu. Kolme osaston jäsentä kävivät ystäväpalvelun peruskurssin. Eila Tanner toimi ystävävälittäjä vuoteen 2009, 2010 alkaen Sisko Kytösaari ja Asta Lehtiö 2021 alkaen sekä toisena ystävävälittäjänä vuodesta 2023 alkaen Mirva Hakala-Tuuliainen.

2005 oli jo 7 aktiivista ystävää ja he vierailivat 12 henkilön luona. Vuonna 2006 ystäviä oli 9 ja asiakasystäviä jo 20. Toiminta on jatkunut aktiivisena ja vuonna 2010 asiakasystäviä oli jo 40, mikä on historian suurin määrä. Vuonna 2020 ja 2021 osa yhteydenpidosta hoidettiin koronapandemian vuoksi puhelimitse.

Ystävätoimintaan on koulutettu vapaaehtoisystäviä koko ystävätoiminnan 20-vuotisen toiminnan ajan. Jo vuonna 2005 koulutukseen osallistui 12 henkilöä, 2018 järjestettiin ystävätoiminnan peruskurssi, mihin osallistui 18 henkilöä. 2022 järjestettiin ystävätoiminnan peruskoulutus, mi-

hin osallistui 12 henkilöä. 2022 Janakkalan kunnan järjestämään ulkoiluttajakoulutukseen osallistui 4 henkilöä. 2023 Tammikuussa järjestettiin ystävätoiminnan peruskurssi, johon osallistui 12 henkilöä. Jatkokoulutuksen osiot 1-2 pidettiin toukokuussa, osallistujia oli 17. 2023 pidettiin myös SPR - Auttajakurssi vapaaehtoisystävälle, osallistujia oli 10.

Vuoden 2023 ja 2024 aikana kohtaamiset ovat lisääntyneet ja puhelut ovat jääneet vähemmälle, kun on taas voitu tavata henkilökohtaisesti. Tapailakodin ja Kyterinhovin ulkoilutusryhmissä on ollut myös osastomme vapaaehtoisia. Vapaaehtoisystävät ovat kokoontuneet vuosittain 7-8 yhteiseen tapaamiseen, joissa eri alojen asiantuntijat täydentävät ystävien toimintavalmiutta; on ollut esityksiä mm. tuolijumpasta, muisti-asioista, kotitapaturmista, apteekin toiminnasta, sairauksista ja huoli-ilmoituksen tekemisestä. Tapaamisissa ystävillä on myös mahdollisuus purkaa ja jakaa kohtaamiaan iloja ja haasteita. Vierailuja ja tutustumisia eri osastojen ystävätoimintaan on tehty puolin ja toisin.

Yhteisiä kokoontumisia on ollut Janakkalan seurakunnan ja muiden vapaaehtoisten ystävien kanssa, ja on osallistuttu kunnan ja seurakunnan ”Yhdessä voimaa ikääntymiseen” tapaamisiin. Myös SPR Hämeen piirin ystävätoiminnan tapaamisiin ja koulutuksiin verkossa ja paikan päällä on osallistuttu.

Punaisen Ristin omaishoitajien auttamistoiminta aloitettiin vuonna 1993. Tarkoituksena oli tarjota omaistaan hoitaville vaihtoehtoja omaishoitasetuksen mukaisten vapaapäivien pitämiseksi. Omaishoitajien tukitoimintaa oli vuosina 2015 – 2019, jolloin toimintaan tuli tukea piiriltä sekä Janakkalan seurakunnalta.

Myös sauvakävelyjä järjestettiin osaston vapaaehtoisten vetämänä viikottain 2004 syyskuusta alkaen vuoteen 2017 asti.

2025 on ystäväpyyntöjä on tullut edelleen ja niihin on runsaan 20 vapaaehtoisystävän voimin pystytty vastaamaan hyvin. Tarve kolmannan sektorin tuottamille vapaaehtoisten palveluille on jatkuvasti kasvanut. Tämä työ on aina vaan vaativampaa ja on erittäin tärkeä osa vanhusten kotona asumisen tukemisessa.

Toimitilat

Osaston toimintaa on haitannut alkuvuosina varasto- ja kokoontumistilojen puute. Varastotilaa oli käytössä sairaalan Väinölässä ja ea-ryhmä sai kokoontua myös kunnantalon väestönsuojassa. Vuonna 1981 saatiin Janakkalan kunnalta entisestä Osuuskauppa Samposta/ nuorisotalosta tiloja osaston käyttöön. Tiloissa toimi kirpputori, ”Monttu” ensiapuyrjän välineiden säilytykseen sekä tilat pienempien kokousten pitämiseen. 1992 aloitti myös Juttutupa. Tässä toimittiin talon purkamiseen, aina vuoteen 2005 asti.

Seuraava tila saatiin myös kunnalta Teollisuustalolta vuonna 2005 ja ne otettiin käyttöön keväällä 2006. Tiloissa toimi Kirpputori ja Juttutupa vuoden 2009 loppuun asti, jolloin kunta otti tilat omaan käyttöönsä. Teollisuustalolta oli saatu myös tallitilat PEPA-autolle.

Nykyisiin tiloihin Turengin Kauppakujalle saatiin 2009 neuvoteltua hyvä vuokrasopimus kiinteistön omistajan Reijo Kallion kanssa ja sinne voitiin sijoittaa Kirpputori, Juttutupa ja PEPA-auto talleineen. Tilojen avajaiset pidettiin 27.2.2010. Keväällä 2023 avattiin kiinteistön katutasolla Juttutuvalle uudet esteettömät tilat ja näin myös Kirpputori sai tarvitsemaansa lisätilaa vapautuneesta tilasta. Juttutuvan tiloissa kokoontuvat myös nuorten kerhot ja siellä pidetään kokouksia ja koulutustilaisuuksia.

Kun osastolla on pitkäaikaisella vuokrasopimuksella hyvät ja toimintaan sopivat tilat, on se helpottanut ja tuonut joustavuutta osaston toimintojen järjestämiseen.

Kirpputoritoiminta

Vaatteiden kierrätys on kuulunut Suomen Punaisen Ristin toimintaan 1960-luvulta lähtien. Kerättyjen vaatteiden kokoamista ja säilyttämistä sekä avustusten lähettämistä helpottamaan perustettiin vuonna 1965 Tampereelle SPR:n keskusvarasto (myöhemmin logistiikkakeskus). Perusvarastoa kartutettiin muutama vuosi mittavilla vaatekeräyksillä.

Tarpeiden muuttuessa toimintatapoja kehitettiin. Järjestö aloitti 1990-luvun loppupuolella kierrätyspalvelukokeilun, jonka pohjalta vuosituhanen vaihteessa käynnistettiin valtakunnallinen Kontti-kierrätyspalvelu.

SPR Janakkalan osasto on ollut kirpputoritoiminnan ja siis myös kierrätyksen edelläkävijä. 1989 osastomme on perustanut myös kirpputorin, jonka tärkeimpänä tehtävänä on silloin ollut varainhankinta, kahvion toiminnan sekä osaston talouden tukeminen. Kirpputori on ollut *varsin tuottoisa ”yritys”*, ottaen huomioon sen, että sieltä on toimitettu jo vuonna 1989 neljä pakettiautolastia vaatteita Kalkun keskusvarastoon, edelleen toimitettavaksi apua tarvitseville. Tavaralahjoituksia vietiin Kalkkuun aina vuoteen 2021 asti, jolloin se lopetti lahjoitustavaroiden vastaanottamisen.

1992 uusien tilojen myötä saatiin kirpputorille tavaraa enemmän esille ja kierrätykseen. Ystävyyskunta Kadrinaan Viroon vietiin joulupaketteja ensimmäisen kerran 1993. Kadrinan avustamisen lisäksi kirpputorin tuotteilla on avustettu Karjalan lastenkoteja, Viipurin katulapsia ja Idän avun kautta Venäjän lähialuetta. Kadrinaan on toimitettu myös kunnostettuja apuvälineitä.

Vuonna 2005 Teollisuustalon uusissa tiloissa toiminta vilkastui ja myynti lisääntyi. 2007 pidettiin kirpputorilla ensimmäinen muotinäytös, jossa osaston aktiivit esittelivät mannekiineina kirpputorilla myynnissä olevia vaatteita. Juttutuvan siirryttyä katutasoon erilleen kirpputorista ei näitä suosittuja muotinäytöksiä enää vuoden 2023 jälkeen ole järjestetty.

Nykyiset tilat saatiin Kauppakuja1:stä ja avajaiset pidettiin 27.2.2010. Aukioloaikoja lisättiin kolmeen päivää viikossa: keskiviikko, torstai ja lauantai. Juttuvan siirtyessä 2023 kiinteistön katutasoon, saatiin kirpputorille lisätilaa ja mahdollisuus ottaa myyntiin myös huonekaluja. Näissä tiloissa kirpputori toimii edelleen 2025.

2017 alkaen on voitu toimittaa Turengissa toimivalle Dafecorille tekstiilejä/lumppua uusiokäyttöön, mm. öljyn imeytysmattoja varten. 2019 alkaen on yhteistyökumppanina ollut Nuorten työpaja, jonne on annettu kierrätysmateriaaliksi mm. käytettyjä farkkuja ja muita tekstiilejä. 2021 saatiin yhteistyökumppaniksi Kissakoti Kattila, mihin on toimitettu lähinnä tekstiilejä. Toimintakeskus Katajaan on lahjoitettu askartelutarvikkeita ja lehtiä.

2020 kirpputoritoiminnankin keskeytti korona pandemia muutamaksi kuukaudeksi ja myös 2021 jouduttiin aukioloaikoja rajoittamaan. 2022 kirpputorin väki oli ”töissä” myös kesätauon aikana järjestämässä ukrainalaisten pakolaisten asuntojen kalustamista ja varustamista. Työpä-noksella hankittiin huomattavat tulot Janakkalan kunnalta/ Mikriltä.

2024 alkusyksyyn saatiin Hämeenlinnan Fidalle viedä vaatteita ja muita tekstiilejä ja lisäksi astioita. 2025 alkaen on voitu toimittaa Hämeen-linnaan Kiertokapulajittelu-keskukseen poistotekstiilikierrätykseen meneviä tekstiilejä. Luotsi-säätiölle Hämeenlinnaan on voitu toimittaa astioita.

Jo vuoden 1994 toimintakertomuksessa todetaan: *Kirpputorin toiminta on ollut niin vilkasta, että se on osoittautunut yhdeksi tärkeäksi varain-hankimuodoksi. Kirpputori on saanut runsaasti kiitosta tuotteiden hy-västä esillepanosta ja tilojen siisteydestä.* Näin on edelleen; kirpputorin tuotoilla on pystytty maksamaan vuokrat ja osaston toiminnan kulut. Kiitos tästä kuuluu kirpputorilla työskenteleville vapaaehtoisille, jotka ovat luoneet kirpputorista siistin ja tasokkaan, mikä houkuttelee niin lah-joittajia kuin ostaajiakin. Suurena lisänä on, että osaston omalla autolla pystytään hoitamaan kirpputorin kuljetuksia.

Juttutupa

1992 toimintakertomus: *Juttutupa-toiminta on myös pyörinyt vapaaeh-toisvoimin kuluneena vuonna. Tuvalla voit tavata ystäviä harrastusten ja vaikkapa laulun merkeissä. Tupa on myös oiva paikka järjestää kokouk-sia ja erilaisia tilaisuuksia.*

1995 Juttutupalaiset ovat tehneet 24 kpl Äiti-Teresa peittoja edelleen kehitysmäihin lähetettäväksi. On valmistettu lappusia, joista koottiin peitteitä Viron ja Karjalan lastenkoteihin vietäväksi. Lisäksi neulottiin ja valmistettiin tuotteita omiin myyjäisiin. 2009 neulottiin Juttutuvalla ja lah-joitettiin Kalkkuun sukkia 81 paria, lapasia 20 paria ja töppösiä 11 paria. 2010 vastaavat luvut olivat 85, 20, 6.

2003 toimintakertomuksen mukaan toimittiin yhdessä Janakkalan seu-rakunnan kanssa: *Juttutupa kuntalaisille tarjottuna virkistyspalveluna.*

Juttutupa on toiminut useita vuosia yhdessä seurakunnan ja kunnan kanssa. Toiminta on virkeää ja Juttutuvalla käy runsaasti väkeä. Koontumiset kaksi kertaa viikossa – Vuoden 2003 toimintaa vetivät SPR:n edustajat. Vuonna 2004 sekä kunta että seurakunta vetäytyivät Juttutuvan toiminnasta ja sen vetäminen jäi SPR:n vapaaehtoisille.

2020 koronapandemian vuoksi myös Juttutupa oli auki vain muutaman kuukauden ja vuonna 2021 kiinni koko alkuvuoden. 2023 toukokuussa Juttutupa muutti uusiin tiloihin katutasoon, mikä takasi tiloihin esteettömän kulun. Avajaisia juhlittiin 16.-17.5.2023 noin 70 vieraan kanssa Ants in the Pantsin vastatessa musiikista.

Juttutupa on avoinna keskiviikkoisin ja lauantaisin. Juttutuvalla on kahvion lisäksi pidetty neulekerhoa, pelattu bingoa, korttia ja pelejä sekä laulettu ja laulatettu vierailevien esiintyjien kanssa. Myös tuote-esittelyt ja ”luennot” ajankohtaisista ikäihmisten asioista ovat kuuluneet ohjelmaan. 2000-luvun alusta alkaen Ystävänpäivän ja Punaisen Ristin viikon tapahtumat sekä joulupuurot ja -kahvit ovat olleet myös Juttutuvan perinteisiä tapahtumia. Juttutupalaiset ovat olleet mukana järjestettäessä perinteisiä Mallinkaisten virkistyspäiviä vastaamalla arpajaisvoitosten keräämisestä ja arpajaisten järjestämisestä.

Sairaalan ja terveystieteiden keskuksen kanttiini- ja kahvitoiminta

1960-luvun alussa osastomme piti silloisessa kunnan sairaalassa kiertävää kanttiinia. 1963 syyskuussa hallitus totesi: *Sairaalaan perustettu ”buffetti” on kuulemma jo hyvässä alussa. Se on saanut jo sijansa sairaalaväen + omaiseen joukossa.* Yritys loppui kuitenkin melko pian, syy siihen oli toiminnan kannattamattomuus. Yleisö ei ottanut toimintaa omakseen ja näin ollen toiminta lopetettiin.

Vuonna 1969 käsiteltiin mukaan menemistä SPR osastojen yhteiseen kanttiinitoimintaan, jota on suunniteltu Riihimäen aluesairaalaan. Valmistavissa osastojen välisissä neuvotteluissa Tervakosken osaston edustaja oli ilmoittanut näkökantanaan, että Janakkalan osuus kuuluisi Tervakoskelle ja Turengin osuudet olisivat Hämeenlinnassa, jos siellä olisi vastaava yritys samalla pohjalla. Hallitus päätti 12.12.1969, että

luovutetaan koko kanttiinihomma Tervakosken osastolle, jotta se voisi yrittää sitä.

Turengin terveystieteiden kahvion avajaiskahvit juotiin 10.10.1986. Avajaisia ennen oli käyty noin puoli vuotta neuvotteluja kunnan kanssa kahvion tilojen vuokrauksesta, ja ne saatiin kunnalta kohtuullisen halvalla. Ensimmäiset asiakirjat tästä asiasta on päivätty alkuvuodesta 1986, ja kunnanhallituksen ensikäsittely 20.5.1986. Kahvio toimi, tosin heikosti tuottavana ja lopetettiin vuonna 1996 kannattamattomana.. Mainittakoon, että osastomme hallitus otti niin pelastuspalveluauton kuin myös kahvion perustamista varten 50 000 mk lainan henkilökohtaisilla takauksilla. Tämä kertoo miten asioihin sitouduttiin.

Mallinkaisten virkistyspäivät

Mallinkaisten leirialueella on järjestetty ensiapu-, -perhe- ja saunailtoja osaston omalle väelle 1970 luvulta alkaen.

Vuonna 2013 aloitettiin uusi perinne, jolloin Mallinkaisten virkistyspäivä ohjelmineen tarjottiin osaston vapaaehtoisten lisäksi avoimena kuntalaisille, osallistujia 101. 2020 virkistyspäivä peruttiin korona pandemian vuoksi ja 2021 järjestettiin virkistyspäivä ainoastaan osaston koronarokotuksissa toimineille vapaaehtoisille ja muulle rokotuksissa mukana olleelle terveystieteiden väelle.

Koronatautiin jälkeen 2022 alkaen on taas voitu järjestää vapaaehtoisillemme ja kaikille kuntalaisille avoin virkistyspäivä Mallinkaisten leirikeskuksessa mukavan yhdessäolon, ruokailun ja kahvittelun, saunomisen ja uinnin merkeissä. Musiikista vastasi Panssariprikaatin varusmiestoukunnan bändi, josta onkin tullut virkistyspäivän toivottu vakioesiintyjä. Turengista on järjestetty maksuton linja-autokuljetus leirikeskukseen.

Vuoden 2023 virkistyspäivässä oli myös mahdollisuus mittauttaa verenpaine ja keskustella terveydenhoitaja Pirjo Kilpeläisen kanssa iloista ja mieltä askarruttavista asioista. Samalla pidettiin osaston oma valmiusharjoitus, jossa testattiin osastomme kykyä järjestää ruokailu isolle joukolle. Saimme käyttöömmme piiristä kaksi kenttätekevettä, jolla hyvin muonitettiin lähes 100 osallistujaa.

Mallinkaisten virkistyspäivän perinne tarjota vapaaehtoisille, jäsenille ja kuntalaisille tällainen tilaisuus on saanut osallistujilta aina erittäin myönteisen, iloisen vastaanoton – on ollut mukava ”istua valmiiseen pöytään”, nauttia hyvästä ohjelmasta ja arpajaisista sekä saada juttuseuraa.

2025 saimme virkistyspäivän toteuttamiseen avustusta Janakkalan kunnan Hyvinvointilautakunnalta ikäihmiesten virkistykseksi myönnettyistä testamenttivaroista. Tapahtumaan osallistui ennätysmäärä 116 osallistujaa. Tämä tapahtuma oli yksi osaston 75-vuotisjuhlavuoden tapahtuma.

Katastrofiapu ja muu avustustoiminta

Suomen Punainen Risti perusti vuonna 1961 katastrofirahaston, joka helpotti kerättyjen varojen hallintaa. Rahan lisäksi myös vaatteita kerättiin lähetettäväksi avustuskohteisiin. Kerättyjen vaatteiden kokoamista ja säilyttämistä sekä avustusten lähettämistä helpottamaan perustettiin vuonna 1965 Tampereelle SPR:n keskusvarasto (myöhemmin logistiikkakeskus). Perusvarastoa kartutettiin muutama vuosi mittavilla vaatekeräyksillä. Ulkomaisten avustuskohteiden lisäksi varastosta lähetettiin apua myös kotimaassa hätään joutuneille.

Osaston kevätkokouksessa 23.2.1968 valittiin sosiaalisen ensiavun toimikunta, jonka tarkoitus on katastrofitilanteissa antaa neuvo-, talkoo-, aineellista- ja poikkeustapauksessa rahallista apua välttämättömänä ensiapuna, mikäli se on välttämätöntä ennenkuin sosiaalinen ja vakuutuslaitosten tuki ehtii apuun.

Keväällä 1970 suoritetussa vaatekeräyksessä saatiin tavaraa yhteensä 500 kg ja siitä jaettiin oman paikkakunnan 10 perheelle vaatepaketit ja loput lähetettiin SPR:n keskusvarastoon Kalkkuun. 1982 suoritettiin ”Tule mukaan -ohjelmaan” liittyvä lastenvaatekeräys, jonka tuloksena toimitettiin Kalkun keskusvarastoon eteenpäin toimitettavaksi 10 pahvilaatikollista lajiteltuja lastenvaatteita. Oman auton hankinnan ja kirpputorin perustamisen myötä on Kalkkuun viety vuosittain autokuormittain tavaraa.

Osasto on avustanut sekä kirpputorilahjoituksilla että Katastrofirahaston kotimaan avustukselle useita tulipalossa kotinsa menettäneitä perheitä 1980-luvun lopulta alkaen aina näihin päiviin asti myös vuonna 2025.

EU-ruokapakettien jakelu yhteistyössä Janakkalan seurakunnan ja kunnan kanssa aloitettiin 1998 ja osasto oli siinä mukana muutaman vuoden ennen kun jakelu siirtyi seurakunnan diakoniatyön hoidettavaksi.

Osasto ja sen vapaaehtoiset ovat osallistuneet vuosien varrella ainakin seuraaviin Suomen Punaisen Ristin keräyksiin:

- * 1956 Unkari-keräys
- * 1957 Kuurilan junaonnettomuus
- * 1967 Safari-keräys, Biafran kriisi
- * 1970 Turkin maanjäristys
- * 1973 järjestettiin ravintolailta, jonka tuotto lahjoitettiin Afrikan kuivuudesta kärsiville
- * 1976 Lapuan suuronnettomuus -keräys
- * 1978 Afrikka -keräys
- * 1979 Sambia -keräys
- * 1979 Kamputsea -keräys
- * 1980 Itä-Afrikan nälänhätä -keräys
- * 1980 Algerian maanjäristys
- * 1982 Puolan kriisi
- * 1987 SPR suurkeräys ”Sanoista tekoihin” – Suurkeräykseen liit-
tyen julkaistiin Kotokulmassa kolmella aukeamalla Punaisen Ristin
toiminnan esittelyt sekä keräykseen osallistuneiden 158 yrityksen
kannatusilmoitukset.
- * 1999 Kosovo -keräys
- * 2003 Irak -keräys
- * 2005 apua Aasiaan -keräys
- * 2008 Kiina – Myanmar -keräys
- * 2008 Elämässä eteenpäin – keskoskaapin hankintaan 1 000 €

- * 2010 Auta Haitia –hyväntekeväisyyskonsertti Janakkalan Viihdekuoron, Duo Lännentien ja Sibeliusopiston nuorten solistien kanssa. Tilaisuuden juontajana toimi osaston entinen SPR-nuori, Hämeenlinnan kaupunginteatterin näyttelijä Lasse Sandberg.
- * 2015 Nepal -keräys
- * 2017 ja 2018 Syyrian lapset -keräys
- * 2019 Mosambikin luonnonkatastrofi
- * 2022 Ukrainan hätäapukeräyksen, keräystuotto oli yhteensä 6 800 €. Osasto lahjoitti omista varoistaan 10 000 €.

Nälkäpäiväkeräykset

Suomen Punaisen Ristin katastrofikeräykset keskitettiin 1970-luvulla perinteisesti yhteen avustuskohteeseen. Läheskään kaikki avustusoperaatiot eivät saaneet riittävästi tukea, koska monet katastrofit jäivät ilman huomiota tiedotusvälineissä.

1980-luvun alussa järjestössä keksittiin ongelmaan ratkaisu: Nälkäpäivä-keräys. Pälkäneen osasto järjesti vuonna 1980 yksipäiväisen katukeräyksen. Keräyksestä tiedotettiin aktiivisesti etukäteen ja aikaan saatiin kunnon tapahtuma. Ideana oli, että lahjoittaja antaisi päivittäistä ateriaansa vastaavan summan keräykseen hädänalaisten tukemiseksi. Keräyksen tuottoa ei haluttu sitoa vain yhteen katastrofikohteeseen, vaan teemana oli SPR:n kansainvälinen apu. Keräys onnistui mainiosti. Niinpä se järjestettiin seuraavana vuonna valtakunnallisena ja keräys vakiintui heti osaksi Punaisen Ristin varainhankintaa. Julkisuuskynnys ylitettiin ja varoja saatiin katastrofeihin, jotka muuten olisivat ehkä jääneet ilman tukea.

SPR Janakkalan osasto on ollut mukana valtakunnallisessa Nälkäpäiväkeräyksessä alusta alkaen siis vuodesta 1981 alkaen, jolloin osasto keräsi 8 466,10 mk. Tonkka- ja lipaskeräykset ovat jatkuneet katkeamatta tästä alkaen. 1997 Nälkäpäivän lipas- ja tonkkakeräyksen lisäksi myytiin Turengin torilla nälkäpäivälimppuja. Lippaita on ollut myös kaupoissa, työpaikoilla ja Turengin alueen kouluissa. 2017 lipaskerääjiä on ollut ennätysmäärä 32 keräjää.

2019 Terveyskeskuksen Aino-patsas
puettiin keräysliiviin ja Tokmannilla
järjestettiin ämpäri-installaatio, 66
ämpäriä jaettiin myöhemmin Pisara
2019-harjoitukseen liittyen.

*Turengin terveystieteiden Aino-patsas on
puettu Nälkäpäivän keräysliiviin*

Nälkäpäiväkeräykset ovat edelleen
myös SPR Janakkalan osaston yksi
tärkein vuosittainen tehtävä ja niihin
myös osaston nuoret ovat osallis-
tuneet. Hyvän keräystuoton lisäksi
osasto on laittanut keräykseen myös
omia varojaan.

Nuoret mukana Nälkäpäivä-keräyksessä

Kronikka SPR touhuista ja Nälkäpäivästä vuodelta 1990 on lehtileikkeis-
sä.

Hyvä Joulumieli -keräys

Hyvä Joulumieli -keräys suomalaisille lapsiperheille järjestettiin ensimmäisen kerran 1997. Keräyksen tavoitteena on kerätä varoja ja ilahduttaa kotimaan vähävaraisia lapsiperheitä ruokalahjakortilla.

Keräyksen järjestävät Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Suomen Punainen Risti yhteistyössä Ylen kanssa.

Lahjakortit on jaettu Janakkalan kunnan sosiaalitoimen/ Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kautta vähävaraisille janakkalaisille lapsiperheille. Ensimmäiset 10 kpl 60 € arvoisia lahjakortteja jaettiin vuonna 2003. Vuodesta 2007 alkaen osasto on saanut lahjakortteja SPR Hämeen piirin kautta ja lisäksi lahjoittanut lahjakortteja myös omista varoistaan. Vuonna 2020 osaston 70-vuotisjuhlavuoden lahjana osasto jakoi piiriltä saadun 37 lahjakortin lisäksi 104 kpl á 70 € kortteja. Yhdessä SPR Tervakosken osasto saamien 30 lahjakortin kanssa voitiin janakkalaisille lapsiperheille jakaa tuolloin 171 lahjakorttia, joiden arvo oli yhteensä 10 630 €.

Vuosina 2007 – 2024 on SPR Hämeen piirin kautta saatu yhteensä 685 lahjakorttia, joiden arvo on 47 010 euroa. Vastaavana aikana osasto on omista varoista lahjoittanut 684 lahjakorttia, joiden arvo on 47 880 euroa. Näin SPR:n kautta saatu tuki vähävaraisille janakkalaisille lapsiperheille on ollut yhteensä 94 890 euroa. Osaston osuus on ollut mahdollista kirputoritoiminnan tuotoilla, mistä suuri kiitos lahjoittajillemme ja asiakkaillemme.

75-vuotisjuhlavuoden kunniaksi lahjoitetaan 2025 osaston omista varoista 73 kpl 75 € arvoisia lahjakortteja SPR Hämeen piiriltä saadun 27 lahjakortin lisäksi.

Aineellista apua ja osallisuutta -hanke (ESR+ -ohjelma)

Osastomme osallistui uuteen EU-ruoka-apuohjelmaan, jossa oli mahdollista hakea 40 € arvoisia ruoka-apukortteja jaettavaksi vv. 2023-24 aikana. Saimme jaettavaksi 100 korttia, joista 65 jaettiin vuoden 2023 aikana. Lahjoitimme Janakkalan kunnan Nuorten Työpaja Kinolle 5 korttia ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen Janakkalan Työpajalle 60 korttia ja lisäksi 4 korttia osaston omista varoista. Loput 35 korttia jaettiin vuoden 2024 aikana yhteistyössä Janakkalan kunnan työllistämis- ja kotoutumispalveluiden kanssa.

Järjestimme luovutustilaisuudet, joihin kustansimme tarjoilut ja kerroimme osallistujille hankkeesta ja osastomme toiminnasta.

Hanke jatkuu ja osastolle on myönnetty 200 ruokalahjakorttia vuosille 2025 - 2026.

Pakolaisten vastaanotto – maahanmuuttotyö ja kotouttaminen

Pakolaiskiintiökäytäntö velvoitti Suomen vastaanottamaan pakolaisia aiempaa enemmän 1980-luvulla.

Janakkalan kunnassa valmisteltiin vuonna 1989 ensimmäisten pakolaisten vastaanottoa ja valmisteluryhmässä oli mukana myös SPR Janakkalan osasto. Ensimmäiset kurdipakolaiset tulivat kuntaan 1991 ja osastomme osallistui heidän vastaanottamiseen, ystäväperheiden koulutukseen ja asuntojen kalustamiseen.

Kuntaan saapui 2010 ensimmäiset ns. kiintiöpakolaiset Kongosta. Myös heidän vastaanottamisessa osasto avusti ja osallistui heidän kotouttamiseensa. Heidän kanssaan järjestettiin mm. etninen ruokapäivä, jolloin tarjottiin suomalaista ja kongolaista ruokaa, opeteltiin matonpe-sua ja vietettiin leiripäivä Mallinkaisilla. Maahanmuuttoyhteistyö jatkui Janakkalan kunnan kanssa 2013 ilman sopimusta. Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksessa opiskeleville on tarjottu työssäoppimispaikkoja kirpputorilta. Viimeisimmät kiintiöpakolaiset ovat saapuneet 2025.

Kirpputorin työpari Timo ja Mashini 2025

2022 Janakkalan Asunnot Oy:n pyynnöstä olemme avustaneet Ukrainan kriisin pakolaisia ensikertaisessa asuntojen kalustamisessa ja varustamisessa. Pääosa kalusteista, vuodevaatteista ja astioista saatiin kerättyä kirpputorilta ja saaduista lahjoituksista, uusia vuodevaatteita myös ostettiin. Vuoden lopussa oli asuntoja yhteensä 9, joissa asui 32 asukasta. Vapaehtoiset neuloivat APU-Pupuja, joita saimme lahjoituksena myös Harvilan Martoilta. Ne jaettiin ukrainalaisille lapsille uuteen asuntoon tervetuloitukseksi.

Ukrainan pakolaisille järjestettiin yhdessä Janakkalan kunnan/ Janakkalan Kodit kanssa joulujuhla 13.12.2022 ja siellä lahjoitettiin osaston varoista jokaiselle perheelle 100 euron arvoinen ruokakaupan lahjakortti, kynttelikkö ja jokaiselle henkilölle villasukat. Ukrainalaiset ovat osallistuneet Mallinkaisten virkistyspäivän tapahtumiin.

Lahjoitukset

Vuosien varrelta löytyy pöytäkirjoista mielenkiintoisia päätöksiä.

Punaisen Ristin ja koko Suomen sairausautokanta oli miltei loppuun kulunut sotien päättyessä. 1950-luvun alussa havahduttiin huomaamaan, että suurimmassa osassa maan kunnista sairaankuljetus oli laiminlyöty. Useilla paikkakunnilla sitä hoiti muun työn ohella palokunta. Sairausautokeräykset aloitettiin vuodenvaihteessa 1953-1954 Sävellähjassa. Keräysten tuotoilla hankittiin sairausautoja sekä kunnille että Punaiselle Ristille.

Järjestö aloitti 1958 paikallisviranomaisten kanssa sairaankuljetusyhteistyön.

Liekö Janakkalan osasto vastannut osittain tähän haasteeseen, kun hallitus päätti 28.9.1961: *Päätettiin antaa T. Stenbergille ambulanssiin ”myötätuntoavustusta” 50.000 mk.*

Osaston edustajat osallistuivat myös neuvotteluun ambulanssin saamiseksi Hämeenlinnaan.

* Taloudelliset seikat ovat alkuvuosina rajoittaneet toimintaa. Niin myös vuonna 1964, kun osastoa pyydettiin osallistumaan yhteiskoulun terveysisären palkkaukseen, tämä oli kuitenkin mahdotonta.

* 1973 päätettiin myöntää SPR Hämeen piirin uuden huoneiston hankintaan lainaa 5 000 mk ja kalustusavustusta 200 mk. Laina myönnettiin toistaiseksi kunnes osasto tarvitsee ko. summan ja 1 kk irtisanomisajalla.

* 1995 ja 1997 hankittiin terveysaseman lastenneuvolaan lainattavaksi turvakaukaloita.

* 2007 hankittiin ja lahjoitettiin Tapailakotiin ulkoilutuoli ja siihen lämpöpussi.

* 2008 hankittiin terveyskeskukseen ulkoilupyörätuoli lämpöpussineen

* 2012 hankittiin ja lahjoitettiin Palvelukoti Kotipeltoon ulkoilutuspyörätuoli

- * 2015 Kyterinhoviin ulkoilutustuoli
- * 2017 SPR:n lahjana 100-vuotiaalle Suomelle järjestettiin auttaja-kurssi
- * 2020 YK:n Lapsen oikeuksien viikolla luovutettiin Janakkalan perhekeskukselle neljä taulua, jotka oli saatu lahjoituksena kirpputorille.
- * Kirpputorilta on lahjoitettu janakkalalaisille harrastajateatteriyh-mille roolivaatteita, päiväkodeille ja eskariin on lahjoitettu kirjoja, askartelutarvikkeita ym. Villasukkia on lahjoitettu mm. Merimieskir-kolle, Kanta-Hämeen keskussairaalan nuorten psykiatrian osas-tolle, Tampereen yliopistolliseen keskussairaalaan sekä Koivik-ko-kotiin.

Valmiuskoulutukset

2019 olemme osallistuneet SPR Hämeen piirin kokonaisvalmiuden koulutusohjelmaan. Osallistuimme Pisara 2019 -valmiusharjoitukseen järjestämällä yhdessä Janakkalan Veden ja SPR Tervakosken osaston kanssa harjoitukseen, jossa käsiteltiin yhteistyötä vesikriisitilanteessa.

2019 harjoiteltiin yhteistyötä vesikriisitilanteessa. Siihen ja Nälkäpäivään liittyen koottiin 66 ämpärin installaatio Tokmannilla

2019 pidettiin SPR:n Hämeen piirin kuntakierrokseen liittyvä tapaaminen Janakkalan kunnan johdon kanssa, SPR Hämeen piirin edustajan lisäksi tilaisuudessa oli Janakkalan osaston ja Tervakosken osaston edustajat. Tilaisuudessa keskusteltiin yhteistyöstä valmiuden ylläpitämiseksi sekä tilakysymyksistä.

Osaston valmiussuunnitelma ja siihen liittyvät viestintä- ja keräyssuunnitelmat hyväksyttiin 26.5.2021 ja päivitettiin 16.8.2022.

Yleiskokouksessa 2021 hyväksytyssä Toimintalinjauksessa 2021-2023 on hyväksytty tavoitteeksi: Olemme Suomen johtava valmiusjärjestö ja tehokas kansainvälinen toimija. Tehokas apumme perustuu siihen, että järjestöllä on elävä kosketus yhteisöön, ihmisten arkeen ja avuntarpeisiin. Jokainen vapaaehtoinen on osa valmiutta. Auttamisvalmiuden perusta syntyy yksilön ja yhteisön yhteisestä vastuusta ja arvoista. Valmiutta ylläpidetään koulutuksella ja harjoituksella sekä rekrytoimalla uusia vapaaehtoisia. Lisäämme osaamistamme valmiudessa ja varautumisessa sekä operaatioiden johtamisessa.

11.3.2022 Janakkalan kunnan kutsumana osallistuimme valmiusharjoitukseen Tervakoskella yhdessä kunnan, SPR Tervakosken osaston ja Janakkalan seurakunnan kanssa. Ukrainan tilanne ajankohtaisena tuli esille harjoitustehtävässä.

Vuonna 2022 osallistuimme SPR Hämeen piirin Kokonaisvalmius -koulutuksiin, valmiusseminaariin ja sen jatko-seminaariin sekä Kanta-Hämeen yhteinen Suoja 22 -valmiusharjoitukseen Tammelassa. Erityisesti valmiusseminaareissa oli esillä valmistautuminen tulevia hyvinvointi-alueita varten.

Vuonna 2023 SPR Hämeen piiri yhtenä painopistealueena oli valmius-toiminnan kehittäminen. Osastomme osallistui aktiivisesti kaikkiin piirin järjestämiin koulutuksiin, harjoituksiin, työryhmiin ja seminaareihin. Koulutuksiin oli mahdollista osallistua paikan päällä tai etänä. Maaliskuun koulutustilaisuus järjestettiin Janakkalassa valtuustosalissa, jossa kunnan tervehdyksen esitti kunnanjohtaja Reijo Siltala.

Lokakuussa 2023 piiri järjesti yhtä aikaa Riihimäellä ja Valkeakoskella valmiusharjoituksen, jonka valmistelutyöryhmään osallistuivat Asta Lehtiö, Liisa Puranen ja Eija Paturi. Osaston nuoret olivat mukana 14.10. Valkeakosken tapahtumassa ja Liisa Puranen ja Eija Paturi Riihimäellä.

Yleiskokouksessa 2024 hyväksytyssä Toimintalinjauksessa 2024–2026 on hyväksytty tavoitteeksi: *Vahvistamme varautumista ja paikallista valmiutta. Parannamme valmiuttamme ennakoida humanitaarisen auttamistoiminnan tarvetta kotimaassa ja kansainvälisesti. Kehitämme uusia toimintatapoja valmiuteen ja lisäämme paikallistason auttamistilanteisiin liittyviä taitoja koulutuksella.*

Vuonna 2025 marraskuussa Punainen Risti järjestää valtakunnallisen Avun Ketju 2025 -valmiusharjoituksen. Siihen valmistautuminen on alkanut jo vuoden 2024 puolella. Olemme osallistuneet aktiivisesti sen webinaareihin ja olemme mukana syksyn harjoituksessa 15.11. Hauhol-
la.

Osallistuimme 2025 syyskuussa Janakkalan kunnan kutsumana KAAK-KO 25 -valmiusharjoitukseen Tervakosken liikuntahallilla. Harjoituksen teemana oli evakuoitikeskuksen perustaminen ja harjoituksen pohjalta muodostaa käyttökelpoinen toimintasuunnitelma.

Osaston sähköinen valmiussuunnitelma valmistellaan ja esitetään hyväksyttäväksi syksyllä 2025.

Viranomaisten avustaminen

Suomen Punainen Risti on katastrofivalmiusjärjestö, joka tukee ja täydentää viranomaisten työtä äkillisissä onnettomuus- ja häiriötilanteissa.

2020 koronapandemiaan liittyen kunnan tehtävä oli jakaa vähävaraisille kasvomaskeja, Janakkalan kunnan pyynnöstä osastomme vapaaehtoiset olivat näitä jakamassa syyskuussa kunnantalolla kahden viikon ajan. Janakkalan terveystoimi pyysi SPR:ltä apua koronarokotusten joukkorokotuksiin. Osastomme avusti rokotuksissa Turengin liikuntahallilla 1.2. - 16.9.2021. Opastus- ja valvontatehtävissä oli 21 vapaaehtoista 46 rokotuspäivän ajan yhteensä 1510 tuntia. Mukana myös Janakkalan Ladun jäseniä. Osastomme neljä terveydenhoitajajäsentä oli palkattu antamaan rokotuksia.

Koronarokotusten joukkorokotuksissa avusti opastus- ja valvontatehtävissä 21 SPR:n vapaaehtoista. joista tässä kuvassa vain puolet

Osastomme järjesti elokuussa 2021 Mallinkaisten leirikeskukseen virkistyspäivän koronarokotusten vapaaehtoisille ja kunnan rokotustiimille jo puoli vuotta jatkuneen koronarokotusponnistuksen palkkioksi. Janakkalan kunta kiitti rokotukseen osallistuneita vapaaehtoisia ja antoi vuodeksi 2022 kaikille oikeuden käyttää maksutta Tervakosken uimahallia ja kunnan kuntosaleja.

SPR Janakkalan osasto osallistui kriisipäivystyksen pyynnöstä vuonna 2022 kaksi kertaa ja vuonna 2024 kolme kertaa avustustoimintaan tulipalojen yhteydessä. Avustustarvetta on ollut myös vuonna 2025. Annettu apu on aineellista joko kirpputorin kautta tai katastrofirahastolta saadun korvauksen turvin.

2023 Kanta-Hämeen hyvinvointialueen pyytämänä olimme opastusapuna syksyn korona- ja influenssarokotuksissa Turengin terveysasemalla. kuutena päivänä. Mukana oli yhteensä 12 vapaaehtoista. Myös vuonna 2024 olimme opastusapuna kahdeksana päivänä 12 vapaaehtoisen voimin.

Työmme arvostusta

2017 lahjoitti Janakkalan Osuuspankki 100-vuotisjuhlavuotensa lahjana 500 € käytettäväksi osaston toimintaan sekä kahden pankin työntekijän päivän työpanoksen käytettäväksi Mallinkaisten virkistyspäivänä. Vielä 2018 Osuuspankin toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja tekivät yhden vapaaehtoispäivän kirpputorilla.

2020 Janakkalan Osuuspankki teki *Joulun hyvä työ -lahjoituksen* SPR Janakkalan osastolle, MLL Janakkalan osastolle ja Janakkalan seurakunnan diakoniatyölle käytettäväksi paikkakunnan ja sen asukkaisen hyväksi. Osasto sai 4 000 €.

2021 Janakkalan Osuuspankki teki *Joulun hyvä työ -lahjoituksen* jo toisenä vuonna peräkkäin. SPR:n vapaaehtoisten tekemä työ huomioitiin 3 000 € lahjoituksella.

Janakkalan vuoden 2022 Positiivisin janakkalalainen toimija -palkinto myönnettiin SPR:n Janakkalan ja Tervakosken osastoille. Valintakollegio nimeää vuosittain kuntalaisen tai yhteisön, joka on *”Arkipäivän sankari, joka toiminnallaan, aktiivisuudellaan ja olemuksellaan välittää ympärilleen iloa ja positiivista elämänasennetta. Samalla hän hoitaa toimensa ja askareensa pyyteettömästi ja ympäristönsä huomioiden.”*

Janakkalan vuoden yhdistyksen -palkinto 2022 myönnettiin ensimmäisen kerran kunnanhallituksen valitsemana ja sen sai SPR Janakkalan osasto. Perusteluissa todetaan:

”Yhdistys pyörittää Turengin toimipisteessä merkittävää tekstiilien ja kodin irtaimiston kierrätystoimintaa, jonka tuotot ohjataan kuntalaisten hyvinvointiin. Yhdistys tuo mm. jouluiloa moneen vähävaraiseen lapsiperheeseen lahjoituksillaan.

Yhdistyksen toiminta tukee useita kunnan strategisia tavoitteita tarjoten kuntalaisille monenlaista yhteisöllistä toimintaa sekä hyvinvointia edistäviä palveluita Terveyspisteen vastaanotolla sekä ystävöiminnassa. Yhdessä muiden yhdistysten kanssa toteutettu Nallesairaala on mainio esimerkki sen ihmisläheisestä, eri ikäryhmiä koskettavasta toiminnasta.

Koronapandemian ja sitä seuranneen Ukrainan sodan aikana yhdistys on tarttunut rivakasti talkootunteja laskematta kriisinhallintatehtäviin ja ollut korvaamaton apu niin massiivisten koronarokotusten järjestelyissä kuin ukrainalaisten pakolaisten avustamisessa.

Yhdistys palkitaan kunniakirjan lisäksi 500 euron palkkiolla, jonka se voi käyttää jäsentensä ilahduttamiseksi haluamallaan tavalla. Janakkalan SPRn työn merkityksellisyydestä kertoo hyvin se, että yhdistys nimettiin yhdessä Tervakosken SPRn kanssa myös Janakkalan positiivisimmaksi. Nimeämisistä vastaavat työryhmät tekivät valintansa toisistaan tietämättä.”

Punaisen Ristin yleiskokouksessa 2023 Joensuussa osastomme nuorisotoiminta sai **Tulevaisuuden tekijät -palkinnon**. Nuoret osallistuivat yleiskokoukseen ja kävivät pokkaamassa tämän palkinnon.

Toukokuussa 2025 Auttajat25 -tapahtumassa osaston nuorisovastaava Roosa Penttilä sai **Nuori vapaaehtoinen 2025** -tunnustuksen.

Vuonna 2024 ja 2025 olemme saaneet tukea Janakkalan kunnan hyvinvointilautakunnalta testamenttilahjoitusrahastosta kaikille ikäihmiselle avoimien tapahtumien järjestämiseen. Myös Janakkalan Osuuspankki myönsi 2025 syksyllä Etua elämään -lahjoituksen käytettäväksi virkistystoimintaan ystävätoiminnan asiakas- ja vapaaehtoisystävälle.

Luottamusta ja vastuullisuutta rakentava yhteiskunta

Suomen Punaisella Ristillä on laaja tukijoiden joukko, joka luottaa Punaisen Ristin toimintaan ja tuntee työmme periaatteet ja toimintatavat. Luottamuksen perusta on näkyvä paikallistoiminta, kansainvälinen avustustyö ja jatkuva monipuolinen viestintä. Suomen Punainen Risti toimii ja viestii näkyvästi inhimillisyyden puolesta sekä tarjoaa aktiivisesti ratkaisuja avun tarpeessa olevien ihmisten tilanteen parantamiseksi. Punaisen Ristin toiminta yhdistää auttajia erilaisista taustoista. (Yksi Punaisen Ristin toiminnan painopisteistä)

SPR Janakkalan osasto edustaa Suomen Punaista Ristiä paikallisena toimijana alueellaan Janakkalan kunnassa. Osasto on pitkään ollut monimuotoisen toiminnan osasto. Osastolla on aktiivista vapaaehtoistoimintaa usealla toiminta-alueella, mistä tämä histoiikki myös kertoo. Olemme luotettava kumppani Janakkalassa ja toimintamme on ollut aktiivinen kohtaamispaikka kaikille, jotka hyväksyvät Punaisen Ristin periaatteet. Olemme tarjonneet iloa kuntalaisille.

Osasto on huomioinut toiminnassaan Ystävänpäivän, Punaisen Ristin viikon ja muut SPR:n tapahtumat ja kampanjat, ja tuonut niissä esille Punaisen Ristin työtä ja periaatteita.

Ystävänpäivä

Ystävänpäivän juuret Suomessa ulottuvat 1980-luvulle, jolloin yhdessä Postin kanssa SPR kampanjoi ystävänpäivän puolesta ja painatti ensimmäiset ystävänpäiväkortit Suomessa, tehden päivästä suosituksen.

1987 eläkeläis/ystäväkerho toivotti *"Tule kerhoomme ja tuo ystäväsiikin, saat uusia ystäviä joiden seurassa elämisen laadulla on oma merkityksensä"*. Vuodesta 1988 alkaen 2000-luvun alkuun on osasto ollut mukana Janakkalan Pyhän Laurin kirkon ystävänpäivän kirkkopyhässä, johon osasto on järjestänyt vanhuksille kuljetuksen ja tarjonnut kirkkokahvit. Perinne jatkui vielä 2008 ja 2009 järjestämällä kuljetus kirkkoon.

2004 järjestettiin Ystävänpäivän toritapahtuma, jossa osasto tarjosi hernekeittoa.

2007 – 2010 järjestettiin Ystävänpäivän kahvit S-Marketissa yhteistyössä S-ryhmän ja Vakuutusyhtiö Tapiolan kanssa.

Vuodesta 2011 alkaen on tarjottu Ystävänpäivän kahvit Juttutuvalla ja aina myös tarjottu musiikkia ym. ohjelmaa. Esiintymässä ovat olleet mm. Panssariprikaatin varusmiestoimikunnan bändi sekä paikalliset hanurit ja pienryhmät.

2013 tarjottiin ystävänpäivän merkeissä Turengin työväentalolla erityisesti ikäihmisille ja henkilöille, jotka kaipaavat virkistystä ja seuraa, Pyhämäen kesäteatterin edellisen kesän näytelmä *Aika hyvä ihmiseksi*. Näytös järjestettiin varoilla, jotka Janakkalan kunnan eläkkelle siirtynyt hallintojohtaja Liisa Puranen oli saanut ”kukkarahalajoituksina” SPR Janakkalan osaston ystävätoiminnan hyväksi.

Osaston nuoret ovat olleet mukana ystävänpäivän tapahtumissa ja vuonna 2014 ystävänpäivän kahveilla saatiin nauttia nuorten esittämää ”Napakympistä”.

Ystävänpäivänä on haluttu muistaa myös paikallisia vanhusten hoitolaitoksien asukkaita; 2017 ystävänpäivänä tarjottiin ystävänpäivän kahvit Kyterinhovissa ja lahjoitettiin maljakoita, joihin paikalliset kukkakaupat lahjoittivat kukat. Janakkalan Viihdekuoro esiintyi kahvitilaisuudessa. 2019 tarjottiin Ystävänpäivän kahvit Ikäkeskuksessa. Koronarajoitusten vuoksi 2021 emme voineet järjestää perinteistä Juttutuvan ystävänpäivätilaisuutta kahveineen ja esityjineen. Halusimme kuitenkin muistaa Ystävänpäivän ja osasto toimitti paikallisista kukkakaupoista kaikkiaan 100 keväistä tulilatvaa Tapailakotiin, Kotipeltoon, Kyterinhoviin ja Janakkalan sairaalaan. 2022 Ystävänpäivänä toimitimme Toimintakeskus Katajaan kukkia ja makeisia sekä saimme sinne esiintyjäksi Ants ja the Pants duon Ilonan ja Lassen.

2023 Osastomme oli mukana Työpajan ystävänpäivätapahtumassa 14.2.2023 esitellen toimintaamme ja jakamalla esittelypisteellä kävijöille villasukkia. Laskiaistiistaina 21.2.2023 tarjosimme Ahilammen laavulla makkaraa ja mehua.

Ystävänpäivänä 2024 ja 2025 tarjosimme Ahilammen laavulla mehua ja makkaraa. Mukana oli myös terveydenhoitaja Pirjo Kilpeläisen *Mitä sinulle kuuluu* -tuoli, jossa sai keskustella Pirjon kanssa mielenpäällä olevista asioista. Nuoret ja ystävät vierailivat Kotipellossa leipomusten ja musiikin kera ja veidät kukkatervehdyksen.

Punaisen Ristin viikko

Kansainvälisen Punaisen Ristin perustaja Henry Dunant syntyi 8.5.1828. Punaisen Ristin Suomen yhdistys haavoitettujen ja sairasten sotilaiden hoitoa varten perustettiin 7.5.1877. Nämä toukokuun päivät ovat juhlapäiviä Punaisessa Ristissä ja siksi Punaisen Ristin viikkoa on vietetty toukokuun alussa.

Punaisen Ristin viikkoa vietettiin 1980- ja 1990-luvulla kotimaisen avun viikkona, jolloin mm. kerättiin vaateavustuksia.

1987 nuoret järjestivät Punaisen Ristin viikolla esittelypisteen Turengissa yläasteen ja lukion kulttuuripäivänä.

Vuodesta 2004 alkaen näihin päiviin asti on Juttutuvalla toukokuun Punaisen Ristin viikolla tarjottu Henryn-päivän kahvit musiikkiohjelmineen. 2016 järjestettiin Punaisen Ristin viikolla ”Ensiapu tutuksi; kotitapaturmien estäminen ja helppoja ensiaputaitoja” -koulutus.

2020 Punaisen Ristin viikon merkeissä helatorstain aattona tarjottiin täytekekut noin 200 kunnan vanhustenhuollon yksiköiden asukkaille ja henkilökunnalle. Kakut tilattiin neljältä paikalliselta yrittäjältä ja näin tuettiin myös heitä koronarajoitusten aikana.

2021 koronarajoitusten vuoksi kiinnitimme erityisesti huomiota lasten ja ikäihmisten turvallisuuteen. Jaoimme päiväkoteihin ja perhepäivähoitoon ”Turvallisuutta lapsellesi” tarkistuslistoja ja julisteet sekä kotihoitoon iäkkäille tarjotettuja ”Turvallisuutta arkeesi” tarkistuslistoja.

2022 Punaisen Ristin viikolla perustettiin **Nallesairaala** Turengin kirjastoon ja Harvialan päiväkotiin. Punaisen Ristin Nallesairaala on suunniteltu lähtemään tarvittaessa nopeastikin lasten ja heidän lelujensa avuksi erilaisiin tapahtumiin. Hyvä hoito perustuu yhteistyöhön lasten, heidän läheistensä ja Punaisen Ristin vapaaehtoisten välillä. Nallesairaala on ollut myös Turengin Kyläkauppatapahtumassa, Turengin koululla Lapsen oikeuksien viikolla, Kevätkarkeloissa ja muissa kunnan järjestämissä yleisötapahtumissa. Pehmolelut ovat saaneet terveystarkastuksen jälkeen kotihoito-ohjeet ja neuvolakortin.

On ollut aika juhlia

Osasto 30 vuotta 1980

Juhlan kunniaksi järjestettiin SPR viikon avajaistapahtuma 2.11.1980 Onnenlantilla. Tapahtumassa oli ensiapunäytös ja Leppäkosken työväen soittokunta esitti musiikkia. Algerian maanjäristyksen sekä itä-Afrikan nälänhädän uhreille suoritettiin lipas- ja maitotonkkakeräys. Jäsenistö ja vapaaehtoiset saivat juhlia syyskokouksen yhteydessä ohjelmallisessa illassa Ravintola Mesikämmenessä. Juhlassa julkaistiin 30-vuotishistoriikki ja muistettiin osaston perustajajäseniä ja aktiivisesti toimineita vapaaehtoisia.

Osasto 40 vuotta 1990

Juhlaa vietettiin Palokunnantalolla 24.11.1990 samalla pikkujoulujen merkeissä. Juhlassa muistettiin huomionosoituksilla toiminnan ”työmyyriä”. Osaston jäsen Lasse Sandberg ja Ilona Ala-Leppilampi esittivät musiikkia, eläkeläiset huolehtivat puuro- ja kahvitarjoilusta ja nuorisoryhmä järjestelyistä. 40-vuotishistoriikki esiteltiin. Toiminnan muodot ja sisältö ovat muuttuneet melkoisesti alkuvuosista, mutta perusperiaatteet ovat edelleen samat. Tärkeimpänä tavoitteena on koko ajan ollut hädänalaisessa asemassa olevien auttaminen niin omalla paikkakunnalla kuin kauempanakin.

Osasto 50 vuotta 2000

Juhlan kunniaksi järjestettiin 25.11.2000 Tuleksilla kansanjuhla, jossa tarjottiin kahvia ja hernerokkaa sekä jaettiin SPR ilmapalloja ja tietoa osaston toiminnasta. Osallistujia oli runsas 200 henkilöä.

Osasto 55 vuotta juhlakokous 2005

Juhlakokous pidettiin osaston sääntömääräisen syyskokouksen yhteydessä. 100 v juhlavuottaan viettänyt Turengin Sosialidemokraatit ry huomioi SPR:n kirpputoria pitkään vapaaehtoisina hoitaneet Eila Taljan ja Sirkka Valkilan yhteiskunnallisen teon diplomilla.

Osasto 60 vuotta 2010

Juhlavuonna ei järjestetty omaa juhlaa, vaan osallistuttiin seudun muiden osastojen kanssa yhteiseen juhlaan Vanajanlinnassa 9.10.2010. Osastojen puheenjohtajat ottivat vastaan juhlavieraat – Janakkalan osaston puheenvuoron käyttivät Nina Linnakylä ja Juhani Siira.

Juhlakahvit tarjottiin Juttutuvalla 20.11.2010. Juhlavuoden merkittävä tapahtuma osaston toiminnan kannalta oli uusien tilojen saaminen Kirpputorille ja Juttutuvalle keskeiseltä paikalta Turengin Kauppakujalta.

Osasto 70 vuotta 2020

Vapaaehtoisia huomioitiin juhlavuoden kunniaksi ystävänpäivän konserttimatkalla Haikon Kartanoon, jossa nautittiin Anneli Saariston konsertista ja sen jälkeen yhteisestä illallisesta. Juhlapäivää ei koronapandemian vuoksi voitu juhlaa yleisöjuhlana. 24.11.2020 tarjottiin juhlapäivällinen vapaaehtoisille Turengin Wanhalla Asemalla ja vapaaehtoisia huomioitiin ansiomerkeillä.

Hyvä joulumieli -keräykseen laitettiin osaston 70-vuotisjuhlavuoden lahjana omia lahjakortteja 70 kpl arvoltaan 70 € eli yhteensä 4 900 € arvosta.

”Juhlan kunniaksi” Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirin vuosikokous pidettiin Kiipulassa 25.4.2020.

Osaston 75-vuotisjuhlavuosi 2025

Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osaston perustava kokous pidettiin kunnan huoltolautakunnan kutsusta 23.11.1950. Historiikkia kirjoitettaessa elämme siis osaston 75-vuotisjuhlavuotta. Tämä tulee näkymään osaston toiminnassa koko vuoden. Kansanjuhla on päätetty pitää 11.10.2025 SPR kirpputorin edustan aukiolla ja juhla vapaaehtoisaktiiveille ja kutsuvieraille 12.12.2025 Janakkalan seurakunnan leirikeskus Rantalahdessa. Juhlakokous pidetään syyskokouksen yhteydessä 23.11.2025. Juhlavuosi huomioidaan myös Hyvä joulumieli -lahjakorttien jaossa ja asiakas- ja vapaaehtoisystävien virkistystoiminnassa.

Suomen Punainen Risti 100 vuotta 1977

Suomen Punainen Risti juhli 1977 satavuotistaipaleitaan teemalla *Auttamisen uusi vuosisata*. Juhlavuoden aikana järjestettiin runsaasti tapahtumia ja kampanjoita ja moni kansansuosikki osallistui juhluvuo- den ohjelmaan.

Janakkalan osasto osallistui jäsenhankintakampanjaan ”Operaatio Iso Kenkä” ja valtakunnalliseen ea-viestiin Onnenlantilla 23.4.1977, tapahtuma keräsi noin 500 henkilön yleisön. Uusia jäseniä oli 30.6.1977 mennessä liittynyt 238, jäseniä oli tällöin yhteensä 685. Piirin asettama tavoite osastollemme oli 666 jäsentä eli 4.03 % asukasluvusta.

Turengissa järjestettiin Suomen Punaisen Ristin Etelä-Hämeen alueen ensiapukilpailut.

Suomen Punainen Risti 125 vuotta 2002

Juhlavuoden päätavoitteena oli tuoda SPR lähemmäs suomalaisia.

Vuodenvaihteessa 2001-2002 Suomi ja 11 muuta Euroopan maata ottivat käyttöön eurovaluutan. Juhlavuonna jatkettiin 2001 marraskuussa aloitettua kolikkokeräystä. Keräyksessä kerättiin suomalaisilta piiroringinlaatikoista löytyvät kolikot talteen. Keräyskohteena oli SPR:n työ kotimaassa. Myös Janakkalan osasto osallistui keräykseen ja sai osallistumisesta Diplomin.

Osallistuttiin 8.5.2002 pidettyyn pääjuhla Helsingissä Messukeskuksessa

Suomen Punainen Risti 140 vuotta, Suomi 100 vuotta 2017

Järjestön merkitys Suomelle ja suomalaisille on ollut erityinen niin sotien kuin rauhankin aikoina. Järjestön vaiheet kertovat Suomen kasvamisesta köyhästä avunsaajasta kansainväliseksi avunantajaksi sekä hyvinvointivaltion kehittymisestä: Moni Suomen Punaisen Ristin aloittama työmuoto on siirtynyt vähitellen kuntien ja valtion hoidettavaksi. (Vihkosta 140 vuotta auttajia)

Suomi 100-juhlavuoden lisäksi vuosi 2017 oli tuplajuhlavuosi meille SPR:läisille. Juhlistimme 140-vuotiaasta Suomen Punaista Ristiä ja 80-vuotiaasta Hämeen piiriä.

Juhlavuoden yhteiseksi tavoitteeksi oli asetettu, että jokainen osasto järjestää auttajakursseja. Lahjamme 100-vuotiaalle Suomelle oli kouluttaa tuhansia uusia auttajia. Auttajakurssi oli valittu juhlavuoden toimintamuodoksi, koska se kertoo järjestöstämme jotakin ainutlaatuista. Laaja ja osaava osastojen verkosto kattaa koko Suomen ja olemme aina lähellä avun tarvitsijoita. Osasto järjesti Auttajakurssin Juttutuvalla Punaisen Ristin viikolla ja tarjosi Henryn päivän kahvit toukokuussa 2017.

SPR:n 140 toimintavuoden historiasta oli tehty osastojen käyttöön helposti koottava valokuvanäyttely taustavihkoineen. Juhlavuoden valokuvanäyttely järjestettiin Turengin pääkirjastolla Nälkäpäivä-viikolla.

Hämeen piirin 80-vuotisjuhlaan 14.10.2017 Tampereella osallistuivat osaston hallitus ja vapaaehtoistyössä mukana olevia.

Vapaaehtoisille ja yhteistyökumppaneille tarjottiin 3.12.2017 jouluaateria Hämeenlinnan Huviretkessä sekä Wanajan mieskuoron konsertti Verka-tehtalla.

Mediassa

Punaisen Ristin ja osaston toimintaa on pyritty esittelemään aktiivisesti koko historian ajan lehdissä, alueradiossa, SPR:n Tässä ja nyt -tiedotteessa ja kehityksen myötä myös nykyään facebookissa ja Rednet-sivuilla toimittamalla niihin juttuja ja juttuvinkkejä järjestöilmoitusten lisäksi. Nuorilla on lisäksi instagram- ja tiktok-tilit.

Lehtileikkeitä historian varrelta on koottu leikekirjoihin ja osa myös historiikin liitteeseen.

Punaisen Ristin osasto on ilon, toivon ja toiminnan paikka

Olemme hyvä paikka jäsenille ja vapaaehtoisille. Toiminnassa on erityisesti kiinnitetty huomiota vapaaehtoisten kiittämiseen ja kannustamiseen järjestämällä kesäretkiä, teatteri- ja konserttavierailuja ja ruokailuja, joissa yhdessäolon ja muiden toimintaryhmien vapaaehtoisin tutustumisella on ollut tärkeä rooli. Nuorison vapaaehtoisohjaajille on annettu jouluna elokuvalippu -lahjakortti. Vapaaehtoisia on kannustettu osallistumaan SPR:n ja muihin koulutustilaisuuksiin ja tätä vapaaehtoiset ovat aktiivisesti toteuttaneet.

Vapaaehtoisille on haettu Suomen Punaisen Ristin myöntämiä ansiomerkkejä kiitokseksi aktiivisesta vapaaehtoistyöstä. Jäsenten merkkipäivät (50 v, 60 v, 70 v ja sen jälkeen 5 vuoden välein) ja ylioppilaat sekä ammattiin valmistuneet on huomioitu hallituksen päättämällä tavalla.

Kaikille jäsenille ja kuntalaisille tarjottu avoin virkistystoiminta, kahvitilaisuudet ja virkistyspäivä ovat olleet suosittuja. SPR-tietouden jakaminen kunnassa järjestetyissä eri tilaisuuksissa on ollut aktiivista ja saavuttanut suuretkin yleisömäärät.

Osaston jäsenmäärä 1951 oli 354 ja enimmillään Suomen Punaisen Ristin 100-v juhluvuonna 1977, jolloin uusia jäseniä oli 30.6.1977 mennessä liittynyt 238 ja jäseniä oli 685. 1980-luvullakin jäseniä oli 550. 2020-luvulla jäsenmäärä on vakiintunut yli 200 jäseneseen. Tämä on taannut osastolle vahvan edustuksen päätöksentekoon niin Suomen Punaisen Ristin yleiskokouksissa kuin Hämeen piirinkin kokouksissa.

Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osaston puheenjohtajina ovat toimineet

• Tarino Armas	1950-1954
• Luther Aune	1955-1962
• Hiidenkari Jaakko	1963-1970
• Saarikoski Yrjö	1971-1972
• Lehtinen Unto	1973-1976
• Sivenius Into	1977- 1984

- Ali-Kovero Raimo 1985-1994, 2007-2008
- Remula Ismo 1995-1998
- Saviaro/Arkkila Kati 1999-2006
- Laitinen Esa 2009-2010
- Kytösaari Sisko 2011-2014
- Linnakylä Nina 2015-2016
- Puranen Liisa 2017-2022
- Paturi Eija 2023-2026

Loppusanat

Kun esitin hallitukselle vuoden 2025 toimintasuunnitelmaa käsiteltäessä, että voisin kirjoittaa osaston 75-vuotishistoriikin, en arvannut mihin lupauduin. Olin nähnyt, että aiempia historiikkeja ja pöytäkirjoja olisi käytössä, joten ajattelin, että siitä on helppo jatkaa.

Vanhan arkiston tutkiminen vei minut mukaansa aina Suomen Punaisen Ristin alkuun ja myös Mannerheimin Lastensuojeluliiton historiaan. Sota-ajan sotaorpokortistojen löytyminen sai menemään syvemmälle tutkimaan sodanaikaista avustustoimintaa ja kummikuntatoimintaa Janakkalassa. Nämä ajat ja silloisten vapaaehtoisten työ saa minulta suuren kunnioituksen.

Vaikka luulin kunnan emerita hallintojohtajana ja mm. Janakkalan historiatoimikunnan sihteerinä jotakin tietäväni, niin kyllä historia minut yllätti. Yllätti myös se, että sivuja historiikkiin alkoi tulla aina lisää, vaikka yritin tiivistää. Ajattelin, että tämä on minun ”perintöni” SPR Janakkalan osastolle ja tuleville polville. Tämä on myös osa Janakkalan paikallishistoriaa.

Lähteet ovat löytyneet pääosin osaston omasta arkistosta ja hyvin kirjoitetuista pöytäkirjoista, vuosikertomuksista ja sota-ajan avustuspereista. Erityisesti haluan tässä nostaa esille Altti Ilmarisen, joka MLL:n ja SPR:n paikallisosastojen varapuheenjohtajana ja sihteerinä sekä kunnan huoltosihteerinä on pitänyt alkuajan asiakirjat järjestyksessä.

Kummikuntatoimintaan hain tietoja sen valtakunnallisesta historiasta kirjoitetuista kirjoista. Suomen Punaisen Ristin ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton järjestöjen www-sivut ovat olleet hyvä tiedon lähde.

Tämän historiikin alkusanoissa on tuotu esille osaston historian juuret – Suomen Punaisen Ristin ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton yhteistyö.

Toisen maailmansodan aikana Suomen Punainen Risti oli toiminut kotirintamalla Suomen Huollon alaisuudessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä. Sodan jälkeen valtio alkoi yhä enemmän ottaa vastuuta perusterveydenhuollosta. Kun Suomen Huolto lakkautettiin 1950, SPR peri siltä sosiaalihuoltoon liittyviä tehtäviä.

Vuonna 1950 Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Suomen Punaisen Ristin järjestöjen tiet erkanivat toisistaan. Vastedes Mannerheimin Lastensuojeluliitto keskittyi erityisesti lasten elinolojen parantamiseen Suomessa ja Punainen Risti paneutui muihin sosiaali- ja terveydenhuollon kysymyksiin. Yhtenä aktiivisena toimintana osaston historian alkuvuosina on ollut uimakoulujen ja leikkikenttätoiminnan järjestäminen, joka sittemmin siirtyi Mannerheimin Lastensuojeluliiton osastolle.

Suomen Punaisen Ristin terveystkasvatustyö käynnistyi varsinaisesti toisen maailmansodan jälkeen. Kansalaisille tarjottiin valmiuksia huolehtia omasta ja lähimmäisen terveydestä. Kurssien lisäksi järjestettiin erilaisia kampanjoita, kuten lapamadon vastustamiseksi ”Raaka kala paha pala” ja ”Virkeyttä vanhuuteen” vanhenevien ikäluokkien hyvinvoinnin edistämiseksi.

SPR Janakkalan osaston johtokunnan ensimmäisessä kokouksessa 5.1.1951 oli nähtävissä ns. ”kolmannen sektorin toimintaa”, kun osasto pyysi Janakkalan kunnalta rahallista avustusta ja sitä vastaan tarjosi apua: *Nämä alkuvaikeudet voitettuamme uskomme muodossa ja toisessa voivamme olla kuntalaistemme apuna ja tukena niiden vaikeuksissa ja siten helpottavamme kuntaan kohdistuvaa painetta lähinnä yhteiskunnallisen huollon alalla.*

Nykyään yhä enemmän yhteiskunnan järjestämien palveluiden lisäksi on tarvittu kolmannen sektorin palveluita ja vapaaehtoisten työtä, ja tässä Suomen Punainen Risti on ollut vahvasti mukana myös paikallisesti. Kiitos aktiivisille vapaaehtoisillemme.

Suomen Punainen Risti esitti 26.8.2025 huolensa: *Ehdotetut leikkaukset sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksiin johtaisivat monissa järjestöissä suuriin vaikeuksiin ylläpitää toimintaa ja tukea vapaaehtoisia.*

Järjestöillä on merkittävä tehtävä ennaltaehkäisevän, matalan kynnyksen avun antajina. Poikkeusoloissa järjestöjen rooli on ollut korvaamaton. Järjestöjen vapaaehtoisia on tarvittu niin koronapandemian aikana kuin viime sodissakin.

Vapaaehtoiset auttavat muun muassa ikääntyneitä, nuoria, lapsiperheitä, vähävaraisia, yksinäisiä, kriisin kohdanneita, vammaisia ja näiden ihmisten läheisiä. Tehokas ja vaikuttava vapaaehtoistoiminta ei synny tyhjiössä, vaan se vaatii tuekseen esimerkiksi koulutusta, koordinaatiota ja digitaalisia järjestelmiä.

Kerran alas ajettua toimintaa ei luoda hetkessä uudelleen kriisin koittaessa.

Edellä olevaan Suomen Punaisen Ristin huoleen on paikallisesti helppo yhtyä.

2020 Covid19 eli koronapandemia pysäytti maailman, Suomen ja Janakkalan ja myös osastomme maaliskuussa. Tämän jälkeen Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan 24.2.2022 ja sodan aloittamisella on ollut vaikutusta osaston toimintaan 2022 ja 2023 ja myös SPR:n kokonaisvalmiuden vahvistamiseen. Maanjäristykset, äärisääilmiöt rankkasateineen, maanvyöryineen ja tulvineen ovat jokapäiväisiä uutisia ja herättävät avuntarvetta.

Suomen Punainen Risti on tänäänkin humanitaarinen avustusjärjestö, jonka tehtävänä on auttaa apua tarvitsevia kotimaassa ja ulkomailla. Punaisen Ristin toiminta tuo iloa, antaa toivoa ja vahvistaa ihmisten luottamusta toisiinsa ja Punaisen Ristin apuun heille, joita autamme ja meille, jotka autamme. Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osasto ja yksi tärkeä lenkki tässä Avun ketjussa!

Lämmin kiitos kaikille minua tässä työssä kannustaneille ja tukeneille!

Janakkalassa syyskuussa 2025

Liisa Puranen

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat	3
Punainen Risti	4
Mannerheimin Lastensuojeluliitto	5
Suomen Punaisen Ristin ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton yhteistyö.....	5
Tiet eroavat	6
Paikalliset osastot.....	7
Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan osasto - perustamisesta 1950-luvulle	7
<i>Osaston toiminnan lopettaminen</i>	12
Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osasto - perustamisvaiheet ja 1950-luku	13
Sodanaikainen ja -jälkeinen avustaminen, kummitoiminta	20
Mitä ja miten avustuksia jaettiin	23
<i>Asiakirjoista löytynyttä – yhteydenpito kummikuntaan</i>	26
Aloitteita lasten päiväkotien ja terveystalojen rakentamiseksi.....	31
<i>Turengin terveystalo ja terveystalo-päiväkoti</i>	31
<i>Turengin lasten päiväkoti</i>	35
Toiminta osaston toimialoittain 1960 -2025	37
Ensiaputoiminta.....	37
Ensiapukoulutus.....	40
Pelastuspalveluauto	41
Verenluovutustilaisuudet	43
Terveyspiste	45
Nuorisotoiminta	46
<i>Reddie Kids- ja nuorisoryhmät</i>	47
Vanhustyöstä eläkeläis- ja ystäväkerhotoimintaan.....	52
Ystävätoiminta.....	54
Toimitilat	56
Kirpputoritoiminta	56

Juttutupa	58
Sairaalan ja terveyskeskuksen kanttiini- ja kahviotoiminta	59
Mallinkaisten virkistyspäivät	60
Katastrofiapu ja muu avustustoiminta	61
Nälkäpäiväkeräykset	63
Hyvä Joulumieli -keräys	65
Aineellista apua ja osallisuutta -hanke (ESR+ -ohjelma)	66
Pakolaisten vastaanotto – maahanmuuttotyö ja kotouttaminen	66
Lahjoitukset	68
Valmiuskoulutukset	69
Viranomaisten avustaminen	71
Työmme arvostusta	73
Luottamusta ja vastuullisuutta rakentava yhteiskunta	74
<i>Ystävänpäivä</i>	75
<i>Punaisen Ristin viikko</i>	77
<i>On ollut aika juhlia</i>	78
Mediassa	81
Punaisen Ristin osasto on ilon, toivon ja toiminnan paikka	82
Loppusanat	83

Lehtileikeliite	88

Lähteet:

<https://www.punainenristi.fi/tyomme/historia/>

<https://www.mll.fi/historia/>

Korppi-Tommola Aura: Ystävyyttä yli Pohjanlahden – Ruotsin ja Suomen välinen kummikuntaliike 1942-1980. Helsinki

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Janakkalan osaston pöytäkirjat 1923-1928 ja 1946-1953

SPR Janakkalan osaston arkisto ja pöytäkirjat 1950-

46 51 HAK Kotisairashoitokurssi päättynyt Leppäkoskella

SPR:n Janakkalan osaston järjestämien kaksiviikkoisten kotisairashoitokurssien päättäjäiset torstai-iltana Leppäkoskella Paularin-teen retkeilymajassa muodostuivat erittäin lämminhenkiseksi. Kurssilaisten ja luennoitsijoiden lisäksi oli saapuvilla kutsuvieraina kursseja taloudellisesti tukeneiden liikelaitosten edustajia ja paikallisosaston hallituksen jäseniä.

Kun aluksi oli laulettu »Työ Suomen hyväksi uhratkaamme», kurssin johtaja, rva Hellä Kivistö lausui kutsuvieraat ja muun juhlayleisön tervetulleeksi sekä selosti Punaisen Ristin päämääriä ja toimintamuotoja, joista viimeisimpään, nimittäin kotisairaanhoitotoimintaan, kurssilaiset olivat tutustuneet kahden viikon aikana.

Kurssilainen, rva Lahja Salomaa esitti Katri Valan kirjoittaman tilaisuuteen erittäin hyvin sopivan pöytäkirjan »Basiljeilla on vaikeat ajat». Tämän jälkeen rva Kivistö kiitti kurssilaisia hyvästä harrastuksesta ja yhteistyöstä kurssilla sekä toimitti kurssitodistusten jaon. Todistuksia sai tällä kerralla 23 osanottajaa. Kurssilaisten puolesta kiitti kurssin johtajaa, sairaanhoitajaa rva Kivistöä ja luennoitsijaa, terveysasiantuntijaa Hilda Salomaa kurssilainen Lahja Salomaa. Heille ojennettiin kummallekin kaunis kukkakimppu sekä kirjalahja kiitollisuuden osoitukseksi. Edellä mainittujen lisäksi kurssilla luennoivat kunnanlääkäri Lauri Kaila ja Punaisen Ristin Hämeen piirin terveysasiantuntijaksi Meri Hämäläinen.

Lopuksi osaston puheenjohtaja Armas Tarino esitti osaston hallituksen kiitoksen kurssilaisille ja luennoitsijoille sekä erityisesti rva Kivistölle, jonka uhrautuvaisuudesta ja asiansa harrastuksesta johtui, että ensinnäkin kurssit alkaensaatiin ja toiseksi niiden erinomainen onnistuminen. Lisäksi tilaisuudessa laulettiin useita lauluja ja oli kahvitarjoilu, johon kahvin oli lahjoittanut Janakkalan Osuuskaspa ja muut kahvipöydän herkulliset antimet olivat kurssilaisten keuhkudestaan keräämiä. Kurssipöytäkirja, Paularin-teen retkeilymaja, oli tarkoitukseen mitä parhain. Sen luovuttamisesta kurssin käyttöön esittämme majan haltijoille, VR:n virkanaisille mitä parhaimmat kiitokset. Majan kohtuullisesta vuokrasta taas vastasivat paikalliset liikelaitokset, Leppäkosken ja Sipilän tilitehtaat ja Rauhaniemi Oy.

Kurssit olivat kaikin puolin hyvin onnistuneet, ja kurssilaisten tahoilta esitettiin toivomus, että osasto vastaisuudessaakin järjestäisi vastaavanlaisia tilaisuuksia. Päättäjäistilaisuudessa liittyi Punaisen Ristin paikallisosastoon lukuisa määrä uusia jäseniä.

1951

1952

16 Ompeluilta Turengissa

Kevät koittavi Turengissa,
se mielet nostavi nukuksista.
Huomisillaksi pakiparhaaksi
seitsemäksi
Punainen Risti kutsuu Suokul-
malle Eerolahan ompelemaan.

Ei kellään niin kiire lie,
etteikö tie sinne vie.
Vanhuksemme vartoo,
apuaamme anoo.
Se velvoittaa:
janakkalalaiset jotain aikaan saa.

Aili-emäntä teepöydän ympäri
kulkee,
vieraat koinsa sulkee.
Alkää turhaan antako odottaa,
kun samalla voitte hyväkin
harrastaa.
Vaikka meitä paljonkin
kasaantuu,
kyllä Leppäkosken poppoo vielä
mukaan mahtuu.
Ettette päivän myöhässä mukaan
saa,
niin tarkoin mieleenne painakaa:
huomenna torstaina tavataan.

Kotisairaanhoitokurssit Leppäkoskella

SPR:n Janakkalan osasto järjestää kotisairaanhoitokurssit Leppäkoskella toukokuun lopulla. Tarkemmista päivämääristä ei ole vielä päätetty. Kurssien pitopäikkana on VR:n virkanaisten lepokoti Leppäkoskella. Kurssilla on 20 harjoitus- ja luentotuntia, joilla käsitellään monia tärkeitä kotisairaanhoitoon liittyviä tärkeitä asioita. Kurssin johtajina tulevat toimimaan sairaanhoitaja, rva Hellä Ki-

vistö ja terveysasiantuntijaksi Hilda Salomaa. Osanottomaksu on 150 mk, johon sisältyy käytännöllinen ja jokaiselle tarpeellinen sairaanhoidon opas. Ilmoittautumiset 7.5. eli ensi maanantaihin mennessä rva Kivistölle puhelimitse.

1953

1954

Lasten leikkitoimintaa

ensi kerran Turengissa tänä kesänä

Uimakoulutoiminta muodostuu vilkkaaksi

Lasten leikkitoiminta ja umakoulu Turengissa alkavat ensi maanantaina t. k. 15 p:nä klo 12 Pyykkikärjessä. Näin kerjot meille Turengin leikkitoimikunnan jäsen rva Lyyli Aalto, joita utelimme paikkakunnan koulumieheä.

Haastateltavamme mainitsi edelleen, että 2-7-vuotiaita lapsia ohjaa kansakoulunopettaja Anja Kajaskivi ja umakoululaiset 7 vuodesta ylöspäin ottaa haltuunsa opettajakokelas Mirja Salo. Heinäkuun alusta saadaan vielä toiseksi umakoulupäiväksi nti Aila Tarino.

— Lasten leikkitoimintaa järjestetään Turengissa liikepaikkojen malliin nyt ensi kerran, kertoi rva Aalto. Kustannuksista vastaa Punaisen Ristin paikallisosasto kunnan myöntämän 50.000 markan avustuksen turvin. Jos retkeily-, askartelu- ja leikkitoiminta nyt onnistuu, tullaan siitä ensi kesänä jatkamaan vakiintuneena. — Toivoisimme hartaasti, että äidit luottavaisesti lähettäisivät tai toisivat pienokai-

senza tähän leikkikouluun, jotta heille itselleenkin sitten jäisi päivittäin 4 tunnin rauhallinen työ- tai lepoaika. Lapsille on syytä varata mehupullo ja volleipit mukaan! Sateella ja kylmällä illoilla leikitään ja askarrellaan työväentalolla.

— Umakoululaisille annamme tänä kesänä todellisen urakan, sillä toivomme, että mahdollisimman moni suorittaisi kandidaatti- ja maisteritutkinnon, kun ei sitä varten enää tarvitse matkustaa läänin pääkaupunkiin, kuten tähän saakka. — Punaisen Ristin paikallisosasto järjestää umakurssit tänä kesänä myös Tarinmaalle, Salokselle ja Mallinkaisille Marjamsen rantaan. Leppäkoskella on jo sellaiset käynnissä. Kaikkien yhteiset päättäjät ja promootiotilaisuus ilotulituksineen on tarkoitus pitää Turengin uudessa umalassa mahdollisesti heinäkuun viimeisenä sunnuntaina. Siellä saamme nähdä, kuinka monenlaisia leikkeitä lapsemme osaavat vedessä tehdä. — Osauskunnan paakarinestari on meidän Enok Rytökseemme ja hän hyppää nie-

118 iloista leikkijää Turengin Pyykkikärjessä

Maanantaisesta rankkasteesta huolimatta pääsi lasten leikki- ja umakoulutoiminta Turengissa reippaasti alkuun. Edustajamme pöytätyössä eilen leikkikoulussa Turengin Pyykkikärjessä totesi hän 54 tarkkaavaisen silmäparin seuraavan opettaja Anja Kajaskiven lennokkaista sadunkerrontaa. Sen jälkeen tulevat »Säde»-pekkari juoksevat kilpaa, söivät eväsvolleipänsä, leikkivät ja heittivät kuperkeikkaa. Kerta kaikkiaan elämä näytti hymyilevän tällä kohtaa maapalloa.

Semassa rannassa yritti myös 64 umakoululaista pysytellä vedenninnalla. Vain 15 heistä osas ennestään uida ja yrittää suorittaa kandidaatti- tai maisteritutkintoa. Muut 49 saavat uiminn alkulopetusta nti Mirja Salon pätevästä opastuksesta.

Tänä lähtien leikkikoululaiset kokoontuvat joka päivä klo 12 Turengin työväentalolle, jossa he sadopäivinä leikkivät ja askartelevat piirustusten, muovailuvahan ja askartelupalkkoiden kera, mutta suurinkoisina päivinä retkeilevät lähiympäristöön. Umakoululaista ne, jotka saavat alkulopetusta, kokoontuvat tästä lähtien klo 12 Pyykkikärjessä. Tutkintoja suorittavat umakoululaiset taas kokoontuvat klo 14 umalaitokseksi.

60-70 lasta Leppäkosken leikki- ja uimatoiminnassa.

Kuulimme edelleen etnä myös Leppäkoskella on lasten leikki- ja uimatoiminta jo hyvässä vauhdissa. Soittimme rouva Aune Lutherille, joka kertoi, että paikkakunnan uima- ja leikkikoulussa on päivittäin ollut 60-70 innostunutta oppilasta. Leikki- ja askartelutoimintaa on ohjannut lastentarhanopettaja Siinikka Palmunen ja uimatoimintaa antaa johtajapettaja Martti Nieminen. Yhteisenä opettajien apulaisena toimii nti Liisa Kokkonen. — Lapsilla on itsellään mukana eväät ja koulun puolesta annetaan mukillinen maitoa päivässä.

Sadonpäivä leikitään ja askar-

teillaan kentän ja rannan lähellä olevassa Leppäkosken kansakoulussa.

Rva Luther mainitsi, että Leppäkosken äidit ovat erityisen kiitollisia ja tyytyväisiä siitä, että kunnan Punaisen Ristin ja Rauhankomitea Oy:n yhteistyön tuloksena on lapsille järjestetty tällaista kesätoimintaa. Äidit voivat kesäpäivän klo 12-16 suorittaa rauhassa omia tehtäviään, kun tietävät lastensa mainitun ajan olevan hyvässä ohjauksessa ja valvonnassa.

— Tervakoskella leikkikenttätoiminta alkaa 1. päivänä heinäkuuta. Toimintaa ohjannaan on jo valittu pätevä henkilö.

nosti ylimmistä tornista. Hän onkin luvannut tulla opettamaan hyppäilyä.

— Minusta tuntuu, kertoi haastateltavamme, että Ahvenisto umaloinen sai keikettä uusia juhlanuotoja, jos aikoo meistä edellä pyöriä. Siksi luja on uimatoiminnasta kunnassamme. Näin ollen oli alvan paikallaan, että nuorisolleme vihdoin rakennettiin kunnallinen umala. Lasten leikkilaita ei vaihdettavasti saatu vielä täksi kesäksi kuntoon, mutta toivottavasti ensi vuodeksi.

— Kaikki kurasit ja leikkikoulu ovat osanottajille maksuttomia, joten toivomme mahdollisimman runsasta osanottoa, lopetti haastateltavamme.

1965

ON OLLUT AHKERASTI MUKANA
LEIKEISSÄ JA LAULUISSA
KÄYTÖS REIPAS
TUOREN 14.8.1965

*Anna Valtanen
Anni Toivonen
Marja Nieminen*

Uimaopettaja: *Marja - Anna Nieminen*

PÄIVÄKIRJA

*Toukokuu, Kallioharjoitus
ja Uimareita*

UIMAKOULUSTA

ajalla 21/6 - 10/8 1965

SUOMEN UIMAOPETUS- JA HENGENPELASTUSLIITTO

Uimakoulun

Pv	Veden lämpö	Oppilaita *)			Opettaja	Kätköluokkain:				
		P	T	Y		25 m	50 m	100 m	200 m	Yht.
21.6		37	37		Uimareita					
22.6		40	40		Uimareita			5	5	
23.6	18	45	45		Uimareita			1	1	
24.6	18	40	40		Uimareita	5	5			8
25.6	19	39	39		Uimareita	2				2
26.6	19	40	40		Uimareita			4		4
27.6	19	40	40		Uimareita					
1.7	19	46	46		Uimareita	2	2	3		7
2.7	18	39	39		Uimareita	2				2
3.7	18	40	40		Uimareita	4	1			8
5.7	18	38	38		Uimareita					
6.7	18	46	46		Uimareita	1		1		2
7.7	18	44	44		Uimareita	1				1
8.7	18	43	43		Uimareita					
9.7	18	44	44		Uimareita					
10.7	18	45	45		Uimareita					
11.7	18	45	45		Uimareita			1		1
12.7	18	43	43		Uimareita					
13.7	18	40	40		Uimareita					
14.7	18	40	40		Uimareita					
15.7	18	39	39		Uimareita					
16.7	18	39	39		Uimareita					
17.7	18	39	39		Uimareita					
18.7	18	39	39		Uimareita					
19.7	18	39	39		Uimareita					
20.7	18	39	39		Uimareita					
21.7	18	39	39		Uimareita					
22.7	18	39	39		Uimareita					
23.7	18	39	39		Uimareita					
24.7	18	39	39		Uimareita					
25.7	18	39	39		Uimareita					
26.7	18	39	39		Uimareita					
27.7	18	39	39		Uimareita					
28.7	18	39	39		Uimareita					
29.7	18	39	39		Uimareita					
30.7	18	39	39		Uimareita					
31.7	18	39	39		Uimareita					

*) P = pöytä, T = tulo, Y = yhteensä

päiväkirja

Uimareita kävijät (arvioitu)	Su	Ilomieskoko	Opettaja
21	Uimareita		Marja - Anna Nieminen
22	Uimareita		
23	Uimareita		
24	Uimareita		
25	Uimareita		
26	Uimareita		
27	Uimareita		
28	Uimareita		
29	Uimareita		
30	Uimareita		
31	Uimareita		
1	Uimareita		
2	Uimareita		
3	Uimareita		
4	Uimareita		
5	Uimareita		
6	Uimareita		
7	Uimareita		
8	Uimareita		
9	Uimareita		
10	Uimareita		
11	Uimareita		
12	Uimareita		
13	Uimareita		
14	Uimareita		
15	Uimareita		
16	Uimareita		
17	Uimareita		
18	Uimareita		
19	Uimareita		
20	Uimareita		
21	Uimareita		
22	Uimareita		
23	Uimareita		
24	Uimareita		
25	Uimareita		
26	Uimareita		
27	Uimareita		
28	Uimareita		
29	Uimareita		
30	Uimareita		
31	Uimareita		

1991

Kotokulma 4.6.1991

Janakkalan voittoisat SPR:n nuoret luovuttivat kiertopalkintonsa kunnantalolle säilytettäväksi. Kuvassa Miia Suniola, Noora Sjöholm, Timo

mo Lindsten ja Virpi Kirjavainen. Kuvasta puuttuu Marika Virtanen.

SPR:n nuoret menestyivät mahtavasti

SPR:n Janakkalan osaston nuoret pärjäsivät hienosti SPR:n Hämeen piirin tietotaitokisassa Hauholla 25 toukokuuta. 14-18-vuotiaitten ryhmä vei kisan voiton ja alle 14-vuotiaitten ryhmänjohtaja palkittiin parhaana ryhmänjohtajana. Alle 14-vuotiaitten ryhmä oli sarjassaan kolmas.

Voittajaryhmä sai palkinnoksi mahtavan kivimöhkälleen, jonka palkinnon lahjoittaja, "vanhojen" nuorisoryhmänjohtajien ja -ohjaajien

yhdistys PoRuVesi, on ristinyt Isoksi G:ksi. Iso G on julkisissa tiloissa säilytettävä kiertopalkinto. Maanantaina SPR:n nuoret luovuttivat palkinnon kunnantalolle säilytettäväksi.

14-18-vuotiaitten ryhmä kävi Hämeen piirin tietotaitokisassa tiukan kamppailun Hollolan ryhmän kanssa. Hollolalaisten ja Janakkalalaisten ensiapu- ja yhteispisteet olivat samat, joten kilpailun ratkaisivat ryhmänjohtajan pisteet.

Voittajaryhmän ryhmänjohtajana oli Miia Suniola. Muut ryhmän

jäsenet olivat Marika Virtanen, Virpi Kirjavainen, Noora Sjöholm ja Timo Lindsten.

Vaikka Janakkalan alle 14-vuotiaitten ryhmä on aloittanut ensiapuharrastuksensa vasta viime syksynä, pärjäs se Hauhon kisassa hienosti. Sarjassaan kolmanneksi sijoittuneeseen alle 14-vuotiaitten ryhmään kuuluivat Satu Oksanen, Iida Ilmarinen, Satu Rossi ja Janne Oja. Ryhmänjohtajana oli kisan parhaana ryhmänjohtajana palkittu Jenni Kuisma.

2018

Lasten sarjassa Hämeen edustajina kilpailivat Milla Stolt, Miro Stolt ja Venla Luukkainen sekä huoltajana oli Roope Penttinen Janakkalan osastosta.

Turussa kilpailtiin ensiavun suomenmestaruudesta

Tavallinen turkulainen saattoi lauantaina 16.6. hieraista silmiään kaupungin keskustassa, kun Auraajon rannassa ja lähikortteleissa näkyi onnettomuus- ja vaaratilanteita lähes joka kadun kulmassa. Vaikka kyseiset tilanteet olivat onneksi lavastettuja, kerssivät käynnissä olevat ensiavun suomenmestaruuskilpailut kisarasteille jännittynyttä yleisää ohikulkijoista.

Mitaleja ja menestystä Hämeeseen

Hämeen piiri oli hienosti edustettuna kaikissa sarjoissa ja myös menestystä tuli kotiin vietäväksi. Kultamitalit kantoi kotiin Nokian osaston nuorten sarjan joukkue ja hopeaa toi Tampereen osaston aikuisten joukkue. Ensiavuttajien sarjassa edustanut Tampereen osaston joukkue ja lasten sarjan Janakkalan osaston joukkue jäivät tällä kertaa mita-

lisijoilta, vaikka suoriutuivatkin hyvin kisojen haastavilla rasteilla.

Rasteilla muun muassa elvytettiin erilaisissa kokoonpanoissa, autettiin sairaskohtauksen saanutta ihmistä ja etsittiin eksynyttä satuoientoa. Joka kolmas vuosi järjestettäviin kilpailuihin osallistui tänä vuonna yli 100 kilpailijaa 25:ssä joukkueessa eri puolilta Suomea. Aikuisten sarjan suomenmestaruuden voittanut joukkue pääsee seuraavana vuonna edustamaan Suomea ensiavun EM-kilpailuihin.

8-Nro 28-1987

kotokulma

Toukokuu 1987, 9 pöä

SANOISTA TEKIOIHIN

On paljon asioita, joiden hyväksi olisi syytä järjestää Suurkeräyksen kaltainen voimainkoetus. Paljon niitä on ollutkin. Tuskin kukaan kuukautta ilman osallistumispöytätoista toistaan tärkeämmän asian tukemiseksi.

Meille Punaisen Ristin ihmisille on nyt oma asia yli muiden. Keräyksen ryhtymämme huomasimme, että Punaisen Ristin asia on tärkeä myös muille kuin itse kerääjille.

Janakkalan tuore yrittäjäluotto työkaluna vaivasimme paikkakunnan yrittäjiä tukiliiketoimintapöytätoista tietäen, että emme ole ainoita samalla asialla liikkuvia. Jo muutama puhelinsoitto selvitti, että nyt on helppo olla keräyksiä. Tämän kyllä huomaa siitä ilmoitusmäärästä, joka päivän Kotokulmassa tähtää.

Hyvin useat lahjoittajat ovat antaneet kiltokseen sille työlle, mitä Suomen Punai-

nen Risti tekee. Viime vuosien onnettomat näkyvät kuluvaluokien näkälle ja avustajajärjestöjen työtä niiden hyväksi ovat vakuuttaneet ihmiset avun tarpeesta ja sen perillemenosta. Se on luottamusta, minkä turvin on hyvä toimia.

Suurkeräyksen teema on Sanoista tekoihin. Ensiavupäivystystä kotimaassa hoitavat vapaaehtoiset tietävät, että puheella ei pitkälle pötkitä, kun on tosi kysessä. Pitää toimia.

Haluamme kiittää kaikkia niitä kuntalaisia, jotka päättivät toimia Suurkeräyksen hyväksi ja osallistuvat tempaukseen lahjoittajina, tukijoina ja keräijinä. Lauantaina televisioitava suurkeräysohjelma kertoo numeroin, että Janakkalassa ei nuku.

Suurkitoimet

SPR:n Janakkalan osasto
SPR:n Tervakosken osasto

1987

SPR:n Nälkäpäivän keräys sai hyvän vastaanoton Janakkalassa. Yhtä päivää pitemmäksi venynyt keräys tuotti yli 14000 markkaa, mikä ylittää noin neljänneksellä edellisvuotisen keräystuloksen.

Keräystä junaillut Juhani Siira kiittää lämpimästi kaikkia keräykseen osallistuneita sekä myös keräjiä. Erityiskiitoksen ansaitsee Yläkylin ala-asteen kuudes B-luokka, joka opettajansa johdolla otti Nälkäpäivän keräyksen todella sydämensäsiikseen.

Keräystuotto tulee jaetaan katastrofirahaston kansainvälisen Punaisen Ristin venoosustien pohjalta. Joka päivä voidaan lehdistä lukea, että apua tarvitsevia on eri puolilla maailmaa paljon. Avun perillemeno Punaisen Ristin välityksellä on tuokimusten mukaan turvallista ja vamma, mutta Suomen Punainen Risti perhehtyy itsekin avunpyyntieihin keskustelemalla ennen rahalliset tyytymättömyydet muiden avustajien, esimerkiksi pohjoismaiden Punaisen Ristin kanssa. Pääosa avustuksesta toimitetaan käteisenä rahana.

Nälkäisten tukala asema ymmärrettiin

Tarja Lietsa vastaanotti pankissa Nälkäpäivänkeräyksen rahaston, jota kulkuttivat Sauli Siira, Sirkka Valkila, Noora Sjöholm, Miia Suniela ja Juhani Siira.

Kronikka SPR:n touhuista nälkäpäivänä ja muulloinkin

Jos mä tässä kertoisin vaan miten sen nyt alkaisin, niin kerdykseni kaitenkin silloin nälkäpäivänä varsinakin.

Punainen Risti sen hienosti Turengissa hoiteli taatusti. Eläkepiirittäkin meitä oli monta, jotka hoiteli homma verratonta. Lippaana taas oli mattojonka – miten kauan se tässä toimivat onkaan!

Miehillä siellä oli muutamia, sulle he ei oo tanssivia. Naisia enemmän olemaan pakkaa, koska on mona leskeä, akkaa, joilla aikaa riittääkin myöskin tähän aikaan kyllä siirkeihin.

Valkilan Sirkka oimulla minulle soitin, juuri kun kahvipöytäni koki:

– "Hei lähdetkö taas siene viinakaupan eteen, siinä paikassa aina oot niin reite!"

– "Juu, mielelläni mä siene tuon kyllä, vaan paljon vaivasta saa olla yllä, koska on ilta ja myöhäinen syys, ettei vaan yllästä kymyytä."

Siinä me vakuu vaihdoin meille, kun toiset kotiin lähtivät hetimiten. Pian työstä tulua ihmisiä riensi he nopeesti viinakauppaan kiersi.

Me pyysimme: -Ropos myöskin meille, ne menevät varmasti hyvälle teille; lapsiraukoille Romanlaan, jotka puatetta kärsivät sellaisen maan. Vaikka Cernescu on siellä teletettu hän viekas olikin oikea ketu. Ammuttinko hänen kallonensa luoti vai kirttousarako lie heillä muoti?

(Keräysasiasta potikkeen vähän vaikka poliittikka ei kuulune tähän)

Me teimme hommamme puhtain mielin emme saaneet moitetta, kiitosta kieliin.

– "Toki paikan ootte valinneet hyvän" sanoi kulkijajoukko tuo enentyvä. Eräs komea mies mua halasi sentään, joten ilosta meinasin ilmoille lentää!

Oli kaupassa kävijäitä monenlaisia oli ukkoa akkaa miestä ja naista. Vaa valtio siinä voittot ne korjaa tekke myös nauttijoistaan orjaa. Siinä suomalainen on paha viinapöytä hän riehua kuin ois Härmän häässä. Ja toisia viedään linnaan ja puhaan siinä juopot tuskin vältyvät kukaan. Näin valtion käsi se otaa ja antaa ja ambulanssipojat he sairaita kantaa.

Näitä miettänyt olen jo monia kersaa – Vaa SPR:lle ei löydy vertaa;

se kaikki auttaa, hoivaa ja huoltaa piään aina sen heikommalla puolella.

Ja kun Aikon myymälä suljettiin niin mekin siinä kotiin kulkettiin. Sirkka tonkan kufjetti lukkojen takaa, ettei siinä rosvoit käsitäni saa. Näin tuli tästäkin hommastani loppu ja varpaita lämmittämään oli kova heppu. Vaa toivota päivänä koululaiset keräs heti aamusta silloin kun ihmiset heräs.

Niin muistakaan toki As Pee Ärr – eihän se mainasta kovasti pär. Meillä on Aili, Sirkka, Helmi ja Sulo vaan pienet taitaa olla liittoita tuloit? Hei näistä mä tässä kirjoitin tähän, koska muuta osaan tehdä niin vähän!

Terveisin Tuori

JAAKKALAN SANOMAT 14.10.2010

Nälkpäivän keräys onnistui

Nälkpäivän 30-vuotisjuhlevuoden kunniaksi jaaakkalalaiset osoittivat jälleen kerran kilttevästi auttamishalunsa. Syyskuun Nälkapäiväkeräys tuotti Turangissa peräti 5255,66 euroa, joka on reilpaasti enemmän kuin vuosi sitten. Lisäksi Jaaakkalan osasto lahjoittaa 1000 euroa keräyksen summaan päälle.

Tervakoskella kahden päivän tulos oli 2395,22 euroa. Myös tervakoskelaiset paransivat tulosta viime syksyt. Nämä summat menevät yhtenäinen-

töminä Suomen Punaisen Ristin katastrofiraastoon. Luonnon katastrofeihin varautuminen ja nopea hätäapu on Punaisen Ristin perustustyö joka puolella maailmaa. Tämä on mahdollista Operantio Nälk-päivän ansiosta.

12 ELÄMÄNMENO

JANAKKALAN JANOKAT 15.10.2020

ARKISTOITUUN KUVAAN

Näikkäpäiväkeräys tuotti SPR:n Turengin ja Tervakosken osastojen osalta yhteensä noin 6 500 euron tuloksen.

Keräys tuotti lähes 6 500 euroa

Marja-Liisa Koliseva
tuus@nolla.kokkolanseuran.fi

Näikkäpäivän lipaskeräyksen aikana 24. – 26.9. 2020. kerättiin valtakunnallisesti noin 670 000 euroa. Poikkeuksellisessa tilanteessa järjestetyn lipaskeräyksen tulos jäi aiemmista vuosista. Lopputuloks tartenka vielä.

Tämä 40. Näikkäpäiväkeräys saatiin suorittaa auringkoisessa syysaässä, joka sai niin lahjoittajat kuin kerääjätkin hyvälle tuulelle.

Näikkäpäivä on Suomen Punaisen Ristin suurin vuosittainen keräys. Varoja kerätään sitomattomina katastrofirahastoon. Katastrofirahaston turvin SPR pystyy nopeasti auttamaan erilaisissa konflikteissa ympäri maailmaa. Sotia, näinhiitä, maanjäristyksiä, tulvia, nyt myös koronauhreja ja niin edelleen. Apua tarvitaan aina vaan lisääntyvästi määrin.

Suomessa autetaan esimerkiksi tulipalojen uhreja häätienasiapuna. Punainen Risti tarjoaa neuvontaa ja käytännön apua, ruokaa ja vaatteita ensi alkuun.

Janakkalan Turengin osasto keräsi kaikkina kolmena päivänä torstai- lauantaihin. Keräystulos 4112,66 euroa ja oli siellä samoin lukemissa kuin aikaisempinakin vuosina. Turengin osasto aikoo lisätä omista varoistaan, niin että kokonaissummaksi tulee 5000 euroa.

Tervakoskella keräys suoritettiin pääosin torstai-keräyksenä ja kahden päivän keräystulos oli 1487,89 euroa.

Pudotusta aikaisempaan oli jonkin verran, mutta hyvä näinkin. Kun osastojen keräystulos yhdistetään, on se ihan mahtava summa Janakkalan kunnasta.

Punainen Risti viertittäkin, että haluaa kiittää kaikkia Näikkäpäivän osallistuneita antamastaan ajasta ja lahjoituksista. Pienikin apu on suuri asia hädän hetkellä.

Kirjoittaja on SPR:n Tervakosken osaston tiedottaja.

DIPLOMI

Suomen maahan ja sen into otettiin vastaan lämpimästi
ilmoitettua tervetuloa Suomeen, josta meillä on
tuhansittain ja miljoonia ihmisiä, jotka ovat
suomalaisia. Tämä kunnioitus on voimakas välikappale
suomalaisesta perinteestä.

KOLIKKOKERÄYS 27.11.2001 - 31.3.2002

Suomen Punainen Risti

IHMINEN ON IHMISELLE IHMINEN.

SPR:n Janakkalan osastolle suuntaviivat vuodelle 1996

Kirpputorin tuotto tärkeä osaston toiminnalle

Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osaston toiminta jatkuu ensi vuonna Hämeen piirin ja keskeistoimiston ohjeita ja suunnitelmia noudattaen. Osaston sääntömuutoksissa syyskokouksessa vahvistettiin toimintasuunnitelma vuodelle 1996.

Ensiapuryhmilläiset harjoittelevat taitojaan ja osallistuvat kursseille ja muuhun koulutukseen. Ensiapupäivystyksiä Janakkalan osasto hoitaa aina mahdollisuuksien mukaan.

Nuorisopuolella osaston kolme aktiivista ryhmää jatkavat toimintaansa kokouksilla viikottain harjoittelemalla ja oppimaan uutta. Nuorison vastapainona eläkeläisille järjestetään retkiä ja tapahtumia tarvittaessa.

Vuoden 1996 toimintasuunnitelman kuuluu myös osallistuminen perinteiseen Nälkäpöytäväkerätykseen sekä verenluovutusten järjestäminen.

Tämänvuotisen nälkäpöytäkerätyksen tuotto Janakkalasta oli varsin hyvä, eli 11 309 markkaa. Keräjinä olivat pääasiassa osaston nuorisoryhmilläiset sekä Tuusulan ala-asteen 6B-luokka.

Vuosituloin SPR:n Janakkalan osasto järjestänyt useita verenluovutuksia. Niin tapahtui myös ensi vuonna. Kaikkiaan osasto on suunnitellut kolme tai neljä verenluovutusta, joista ensimmäinen on sokeri-

tehtaalla tammikuun puolivälissä. Vaikka luovutustilaisuus onkin teollisuuslaitoksen tiloissa, on se silti avoin kaikille hahkaille. Sokeriasteella osaston järjestämiä verenluovutuksia on pidetty jo yli kolmenkymmenen vuoden ajan.

Jäsenmäärän soisi kasvavan

Huomattavimpana tulonlähdeä Janakkalan osastolla on kirpputori. Sisäisten **Sirkka Viikarin** ja **Ella Taljan** pyörittämiä kirpputori toimii osaston varainhankinnan tukipylväänä, jonka tuloilla rahoitetaan muun muassa terveyskeskuksessa sijaitsevan kahvion tappiollista toimintaa.

Osaston henkilövalinnoissa ei tapahtunut suuria muutoksia. Hallituksen erovuoroisista valittiin uudelleen **Ismo Lehtonen**, **Tellervo Tamminen** ja **Juhani Siira**. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin nuorison edustaja **Pasi Hakanen**. Tilintarkastajiksi valittiin **Tarja Mikkola** ja **Helka Sokka**.

Huolestuttavana piirteenä Suomen Punaisella Ristillä on viime vuosina ollut jäsenmäärän lasku koko maassa. Janakkalan osaston toimintasuunnitelmaan onkin kirjattu tavoitteeksi uusien jäsenten hankinta.

Ensiapukoulutuksen lisäksi haluaa Janakkalan osasto edistää turvallisuutta muillakin tavoin. Esimerkkinä voidaan mainita 0-6 -koukaattisille lapsille tarkoitettua turvakaukalon hankintaa. Osasto vuokraa kaukaloa, eikä tarkoituksena ole saada rahaa, vaan edistää jauri lapsiperheiden turvallisuutta.

SAMU LUNNAS

Juusi Lehtovirta (vas.) palkittiin SPR:n ansiomerkillä ja Nina Linnakylä-Miyrä (oik.) SPR:n pronssisella ansiomitalilla. Molemmat ansiomerkit myönnettiin kiitoksena arvokkaasta työstä järjestön hyväksi. Keskellä Janakkalan osaston puheenjohtaja Ismo Remola.

2007

SPR lahjoitti pyörätuolin ulkoiluun

SPR tuetaan järjestöä, joka ottaa vastaan lahjoituksia läheskään apua sitä tarvitseville. Mutta SPR:n Janakkalan osasto tekiä toisenlaisen liikkeen, viime perjantaina se lahjoitti omista varoista Tapiolokoin upean ulkoilapyörätuolin.

Tuototavasti tämä ulkoilapyörätuoli helpottaa ikäilä olevien asukkaiden ulkoilusta ja toivottavasti on myös, että löytyy vapaaehtoisia henkilöitä auttamaan asukkaiden ulkoilunsa. Ismo Juhani Siira SPR:n Janakkalan osaston puolesta. Auroko puolesta pidellä tammikuun aikana ilmoitetaan mitä parhaimmista ulkoilunaloista.

Lahjoituksen mahdollisti SPR:n Tuusulan piirittämä kirpputori, josta on tullut varsin suosittu, samoin kuin Juntavuonon. Juhani Siira totesi yhdistyksen haluavan lahjoituksellaan viestiä siitä, että kirpputorin tulot menevät hyvään tarkoitukseen. Samalla hän heitti osalle järjestöille haasteen, jotta vastaavia ulkoilutaloja saataisiin lisää.

Alajärveläisen yrityksen valmistama ulkoilapyörätuoli on vuoden 2007 kehityksen tulos. Se on käytännöllinen mukava ja turvallinen, sillä tuoli sisältää sisäistä apuvälineitä kätkeä. Tuoli on työtavallisen myös ystävällinen, sillä hyvän tasapainon ansiosta se on kevyt liikutella ja sekoitella se niin paljon korkeasta, ettei työtehtäviä selviä vily. Tuolin varustuksiin kuuluvat jousitetut takapyörät, jarrut, käsijarru sekä nikotipommi, jossa kyydissä istuva tarkenee vilpoimalla kättänsä.

Turvallinen tuntuinen

Ensimmäisenä tuoliin istunut Tapiolokoin vastaava ohjaaja **Santa Mäkinen** koki kyyti mukavaksi. Sanottiin, että Tapiolokoina asuva **Lida Kauppinen**, joka luoti tyhjän tuolin pyynnän pyynnönsä, vaikka sitä kokeeksi kalliin tulla eri asentoissa.

Tapiolokoin lisäksi myös sairaalan puoli tulee käyttämään uutta ulkoilutaloa. Luonnollisesti tuoli toimii yhtä hyvin myös sisätiloissa.

JARMO TUOMINEN

Uudenlaisen pyörätuolin istunut Lida Kauppinen ilmoi heti mukavan asennon. Tuoliin työskenteli Ritva Aho-nen kehitti kättänsä kyyteksi kyyteksi.

2010

Juttutuvan emännät Ritva Aho ja Elvi Koskela esittelevät keikutuolimattoja ja äiti Teresan peittoja.

2010

Edullisia ostoksia ja juttuseuraa

» SPR:n KIRPPUTORI

Uuden puoleen muuttanut SPR:n Janakkalan osaston kirpputori ei ole pelkkä käytettyjen tavarojen kauppa.

papaikka. Kirpputorin yhteydessä toimiva Juttutupa tarjoaa keskustelu- ja ohjelmia kiinnostuneille. Monet sanovat juttutupa on tul-

lemaan, että tämä on ensimmäinen kerta täällä kun he pääsevät joskus kansa, kertoo juttutuvan emäntä Ritva Aho.

Kirpputorin uudet tilat ovat entistä avarammat ja sisältävät nyt myös Tuusulan keskustan. Ajoitin, 22

2018

Jo toistakymmentä kertaa on SPR Janakkalan osasto tarjonnut kuntalaisille mahdollisuuden osallistua maksuttomaan, kesäiseen virkistyspäivään luonnon helmassa. Tänä vuonna paikalla oli toistasataa ihmistä ja ikähaarukka oli 3-92 vuoden välillä. Bussikuljetus Mallinkaisen leirikeskukseen lähti Janakkalasta maanantaina 30.7. klo 9 ja bussi oli viimeistä paikkaa myöten täynnä, osa tuli paikalle omilla autoilla ja kimpakyydeillä.

"Punaisen Ristin paikallisena osastona haluamme tarjota kuntalaisille ja meidän työtämme monin tavoin tukeneille ihmisille tällaisen mahdollisuuden virkistytymiseen" sanoo osaston puheenjohtaja Liisa Puranen. Osasto sai kaikkiaan osan kustannuksista Odd Fellow Samaritan Tukea vanhuksille -avustuksesta, jota se haki keskuustoimistosta keväällä.

Yhteisten aamukahvien jälkeen oli aikaa seurustella, ostaa arpoja ja ihailia kauniita järviläiskä. Yllätyksellisesti virkistyspäivässä oli Janne Tulkkia, jonka omat hittikappaleet ja Tapio Rautavaaran tunnetuimmat laulut saivat yleisön laulamaan mukana. Janakkalaan muuttaneet korealaiset esittivät myös neliäänisesti muutamia heille tuttuja lauluja. Vir-

kistyspäivässä annettiin myös ansiomerkit kahdelle Janakkalan osaston vapaaehtoiselle.

Yhteinen ruokailu sai paljon kiitosta ja ruoka maistui hyvin, vaikka oli kuuma päivä. Mallinkaisenjärven monet kävivät pulahtamassa ja hakemassa viilvoitusta. Iltapäivällä vielä tarjottiin mansikkakakkukahvit ja peistel-tin makkaraa. Neljän aikaan iltapäivällä lähti bussikuljetus takaisin ja bussin astui takuul-la monin tavoin virkistyneitä ihmisiä.

SPR tuo joulun lapsiperheille Janakkalassa

Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osasto jakaa tänä vuonna jouluiloa 128 perheeseen.

SPR luovutti Hyvä Joulumieli -lahjakortit Janakkalan kunnan sosiaalityön johtaja Anna Roinevirralle. Kunnan kautta kortit jaetaan edelleen janakkalaisille lapsiperheille.

70 euron arvoisista Hyvä Joulumieli -lahjakorteista 48 on rahoitettu osaston varoista ja 80 SPR Hämeen piirin toimesta. Lisäksi SPR Tervakosken osasto on lahjoittanut kampanjaan yhden oman ja 40 SPR Hämeen piirin rahoittamaa lahjakorttia.

Kaikkiaan siis 169 janakkalaista lapsiperhettä saa jouluiloa SPR:n kautta. Janakkalassa on noin 250 vähävaraista lapsiperhettä.

SPR on yhteistyössä kunnan kanssa antamassa Hyvä Joulumieli -lahjakortteja nyt seitsemättä kertaa.

Vuosittain toteutettavan Hyvä Joulumieli -keräyksen tarkoituksena on hankkia vähävaraisille lapsiperheille ruokalahjakortteja, joilla he voivat ostaa ruokaa joulupöytään.

Keräyksen järjestävät Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Suomen Punainen Risti yhdessä

SPR Janakkalan osaston puheenjohtaja Liisa Puranen, sosiaalityön johtaja Anna Roinevirta ja SPR Janakkalan sihteeri Merja Rautio saivat ilokseen vastaanottaa ison pinon SPR:n lapsiperheiden hyväksi lahjoittamaa Hyvä Joulumieli -lahjakortteja.

Ylen Aamu-tv:n, Yle Radio Suomen ja Radio Vegan kanssa.

Keräysaika on 23. marraskuuta - 24. joulukuuta välisenä aikana. Hyvä Joulumieli -keräys järjestetään jo 21. kerran.

Lahjakortit jaetaan Suomessa asuville vähävaraisille lapsiperheille, joilla on vaikea tilanne esimerkiksi työttömyyden, sairau-

den, ylivelkaantumisen, perheen pienituloisuuden tai jonkin kriisitilanteen vuoksi.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Suomen Punaisen Ristin paikallisyhdistykset ja -osastot etsivät apua tarvitsevat perheet yhteistyössä paikallisen neuvolan, sosiaalitoimiston tai seurakunnan kanssa. Hyvä Joulumieli -lahjakorttia ei voi hakea.

PUHEENAIHEET

Toimituksen sähköposti: toimitus.janakkalasanomat@sanoma.fi
Toimittajan sähköposti: etunimi.sukunimi@sanoma.fi

Lapsiperheille lahjoitettiin 75 lahjakorttia jouluruokaan

Tiukassa taloustilanteessa ruokalahjakortit ovat olleet kysyttyjä ja tarvittuja.

Petri Markkanen

• Suomen Punaisen Ristin (SPR) Janakkalan osasto lahjoitti Hyvä Joulumieli-lahjakortteja yhteensä 75 kappaletta maanantaina Oma Hämeen perheyhdistyksen puolesta. Hyvä Joulumieli -keräyksen lahjakortti on tarkoitettu vähävaraisille lapsiperheille, jolla voi olla syvällisiä joulupöytäisiä.

Lahjakortteja lahjoitettiin yhteensä 75 kappaletta, 70 euron arvoiset lahjakortit ovat Lidlillä, ja ne ovat voimassa joulukuusta tammikuun loppuun.

Janakkalan SPR:n osaston puheenjohtaja Eija Paturi ja vapaaehtojohtaja Liisa Puranen lahjoittivat fyysiset Lidl:n lahjakortit maanantaina Oma Hämeen hyvinvointialueen perheyhdistykselle Raija Vänskälle Turengin terveyskeskuksessa. Vänskän mukaan lahjakortit ovat "maailman parhaalle se odotettu joululahja".

"Näillä on kysyntä, ja niille on tarvetta. Monet haluan lausua: tuntuu, että tarjota perheilleen jouluruokaa, ja tämä voi olla sinänsä mahdollisuus siihen", Vänskä kertoo.

Yhteistyö Janakkalan SPR:n osaston ja kunnan kanssa on jatkunut jo vuosia. Hyvinvointialueudistuksen myötä yhteistyö on jatkettu Oma Hämeen kanssa. Vänskä kertoo, että tarvetta lahjakortteille on sekä lastensuojelun että sosiaalitoimen asiakkuuksissa. Hyvinvointialue ja seurakunnan diakoniatyö tekevät yhteistyötä koordinoiden avunsaajia näin, että sitä ei tarvita mahdollisimman moni avustajista, Vänskä sanoo.

Ruokatoimien tarkoituksista

Oma Hämeen perheyhdistys Raija Vänskä otti vastaan SPR:n Janakkalan osaston tuomat lahjakortit lapsiperheille. Lahjakortteja on tänä vuonna jaossa yhteensä 75 kappaletta.

korteista 27 kappaletta tuli Suomen Punaisen Ristin Hämeen piiristä ja 48 kappaletta Janakkalan omista osastoista. Osaston lahjoittamat kortit ovat käytännössä rahoitettu täysin SPR:n Turengin itsenäisen kirkkopöytämyyntituotoista. Lahjoituksena annettavat tavat on

• Lahjakorttien luovutustilaisuudessa Turengin terveyskeskuksessa olivat mukana SPR:n Janakkalan osaston puheenjohtaja Eija Paturi (vasemmalla), Oma Hämeen perheyhdistyksen Raija Vänskä sekä SPR:n Janakkalan osaston vapaaehtojohtaja Liisa Puranen.

myyry, ja tuomaa lahjoitetaan nyt vähävaraisille lapsiperheille.

"Näin saadaan osaston kirkkopöytämyyntiä jaettua suoraan Janakkalassa", Paturi ja Puranen kertovat.

"Iso kiitos ihmisille, jotka

ovat lahjoittaneet sekä osanneet meistä, näillä lahjakorteilla saadaan tehä paljon hyvää", Paturi kertoo.

Hyvä Joulumieli -keräys on vuosittainen keräys vähävaraisen lapsien hyväksi. Keräyksen järjestävät Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) ja Suomen Punainen Risti yhdessä Ylen kanssa. Tämän vuoden keräys on järjestyksessään jo 28. Keräys jatkuu aina joulunmottoon asti.

Nopea apu nalleille

Punaisen Ristin Nallesairaala on suunniteltu lähemmään tarvittaessa nopeasti lasten ja heidän lelujensa avuksi erilaisiin tapauksiin. Hyvä hoito perustuu yhteistyöhön lasten, heidän läheistensä ja Punaisen Ristin vapaaehtoisten sekä avustustyöntekijöiden välillä.

Suomen Punainen Risti lähettää usein sairaalan tai terveyskeskseen auttamaan suurissa onnettomuuksissa loukkaantuneita ja sairastuneita ihmisiä eri puolilla maailmaa. Suomesta lähetetään hoitoon henkilöitä, hoitoa, lääkkeitä sekä kotitehtäviä, joihin sairaala pystyy vastaamaan.

Me toivomme, että Nallesairaalan vierailut levittäisivät vielä Punaisen Ristin avustustoiminnasta. Suomen Punaisen Ristin Katastrofivahastoon lahjoitettuihin varoihin rakennamme avustussairaaloita lähikuntaan. Tarvitsemme myös jatkuvasti hyviä lääkäri- ja terveydenhuollon sekä muiden alojen ammattilaisia hakeutua Punaisen Ristin avustustyöntekijöiden koulutukseen.

Punainen Risti
Röda Korset

Snabb hjälp för nallen

Röda Korsets Nallesjukhus kan vid behov rycka ut snabbt för att hjälpa barn och deras leksaker vid olika evenemang. En god vård baserar sig på samarbete mellan barnen, deras närstående och Röda Korsets frivilliga och biståndsarbetare.

Finlands Röda Kors skickar ofta ut sjukhus och hälsostationer för att hjälpa skadade och sjuka vid stora katastrofer på olika håll i världen. Man skickar bland annat vårdpersonal, vårdutrustning, mediciner och stora tält som används som sjukhus.

Vi hoppas att Nallesjukhusets besökare ska sprida budskapet om Röda Korsets hjälparbete. Vi bygger bistånds sjukhus med hjälp av medel från Finlands Röda Kors katastrofverksamhet. Vi behöver också alltid kompetenta yrkesmän inom skadade hälso- och sjukvård som andra områden, som vill söka till Röda Korsets utbildning för biståndsarbete.

Suomen Punainen Risti
Finlands Röda Kors
Tehtaankatu 1 a
00540 Helsinki
P: 168 00341 Helsinki
www.punainenristi.fi

Punainen Risti
Röda Korset

NALLESAIRAALA
NALLESJUKHUSET

NEUVOLAKORTTI
RÄDGIVNINGSKORT

Punaisen Ristin Nallesairaala
Röda Korsets Nallesjukhus

Lelun nimi / Leksakens namn

Ovastaajan nimi / Ägarens namn

Lelun ikä /
Leksakens ålder

Pään ympärys /
Huvudomkrets

Turkin väri /
Pälsens färg

Pituus / Längd

Paino / Vikt

Silmien väri / Ögonfärg

Tulosityy / Ankomstorsak

Tehdyt toimenpiteet / Åtgärder

Hoitoajan nimi ja päivämäärä / Sjukskötsarens namn och datum

KOTIHOITO-OHJEET

- ☐ Halauksia, silittelyä ja lempeää juttelua
- ☐ Lepoa
- ☐ Hyvät yöunet
- ☐ Hoavointi
- ☐ Sidosten vaihto
- ☐ Nahanerän niistelyä ja käsiin pesu sen jälkeen
- ☐ Lääkehoito
- ☐ Terveellistä ja värikästä ruokaa
- ☐ Hampaiden pesu aamun-iltan
- ☐ Karkkien vaihto hedeisiin ja marjoihin
- ☐ Oleskelua raitissa ilmassa
- ☐ Juotavaksi vettä
- ☐ Vähemmän ruuhoitua
- ☐ Ei saa oleskella yksin kypärä
- ☐ Hellittelyä aamulla ja illalla
- ☐ Unelmaan potilaan valvonta ja herättely kaksi kertaa yön aikana
- ☐ Ei juokse luokkahuoneen lattialla
- ☐ Kävelyssä huomiota tuuletus
- ☐ Kolme päivää keittoja ja kisseleitä, ei kovaa ruokaa
- ☐ Ei hyppäilyä eikä pomppua koko viikkoa. Patalla voi jumpata
- ☐ Ei saa kastella korvaa, ei sukeltaa uima-altaassa

HEMVÄRDSANVISNINGAR

- ☐ Kramar, smekningar och vänliga ord
- ☐ Vila
- ☐ Tillräckligt med sömn
- ☐ Sårvård
- ☐ Byt av bandage
- ☐ Den snuviga näsan ska snytas, och efter det ska man tvätta händerna
- ☐ Mediciner
- ☐ Hälsoam och färgglad mat
- ☐ Tandborstning varje morgon och kväll
- ☐ Frukst och bär i stället för godis
- ☐ Frisk luft
- ☐ Vatten att dricka
- ☐ Mindre skärmtid
- ☐ Förbudet att cykla utan hjälm
- ☐ Mys och gos varje morgon och kväll
- ☐ Patienten är sömning och då, måste övervakas och väckas två gånger under natten
- ☐ Inget spring på hala golv
- ☐ När man klättrar ska man tänka på säkerheten
- ☐ Bär soppa och kräm i tre dagar, ingen hård mat
- ☐ Inget hoppande och skuttande på hela veckan. Gymna på en madrass går bra
- ☐ Örat får inte bli vått, inget dykande i simbassänger

2000

KOTOKULMA

Keskiviikkona 29.11.2000

SPR:n Janakkalan osaston pelastuspalveluautoa esittelevät vas: Tellervo Tamminen, Juhani Siira, osaston puheenjohtaja Kati Saviaro, Alpo Hänninen ja Nina Linnakylä-Mäyrä.

Kahvia ja hernerokkaa

SPR:n Janakkalan osasto 50 vuotta

Riista Ikävaiko

50 toimintavuottaan juhlivat Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osaston edustajat Turengin torilla. Teltassa tarjottiin kahvia ja hernerokkaa. Lapsille jaettiin ilmapalloja. Vuodesta '97 alkaen osaston puheenjohtajana toiminut Kati Saviaro totesi, että nyt keitankkia tarjotaan, kun yleensä aina ollaan pyytämässä. Pelastuspalvelus auto kiinnosti yleisöä. Hyttävien kymmentä tikkasatoista huolimatta esittelytilaisuudessa kävi yli kaksi sataa henkilöä.

SPR:n Janakkalan osaston perustava kokous pidettiin 23.11. 1950. Puheenjohtajana toimi silloin Armas Tarino, sihteerinä Aaltti Ilmarinen ja paikalla olivat Mauno Mäkinen, Kalle Heikkinen, Taimi Reijomaa, Hilja Salonen, Sirkka Solilla ja Aune Luther. Alkuvuosien puuhakkaita jäseniä olivat myös Lyyli Aalto, Unto Lehtinen ja Tauno Stenberg. Samoihin aikoihin perustetun Tervakosken osaston kanssa

yhteistyö on toiminut. Ensimmäisinä vuosina SPR:llä oli yhteistyösopimus Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa.

PePa:n autoa esittelivät jo 35 vuotta vapaaehtoisuudessa mukana olleet veteraanit Juhani Siira ja Ismo Lehtonen sekä miltei yhtä kauan järjestössä työskennellyt Alpo Hänninen. Tellervo Tamminen tuli toimintaan mukaan vuonna '79. Nina Linnakylä-Mäyrä kertoi aloittaneensa nuorisoryhmässä jo pikkui tyttönä.

Janakkalan SPR vastaa yhdessä seurakunnan ja kunnan kanssa Kauppakujan Jututuvan toiminnasta. Sen kirpputori auventaisiin kello 10-14 on tärkein varain hankinnan lähde. Alle 18-vuotiaiden ryhmässä opetellaan ensiapu- ja pelastustaitoja, pienimmät oppivat leikin avulla. Ensiapukoulutusta järjestetään kaikenikäisille. Esimerkiksi tulipalon sattuessa perheillä tuetaan paikallisin voimin. Lisäksi SPR:n Janakkalan osasto järjestää joukkoverenluovutustilaisuuksia ja on vuosittain mukana Nälkäpäivä- ja muissa katstrofikerivissä.

2010

+ KUTSU +

Janakkalan osasto 60 vuotta

TULE JUHLISTAMAAN KANSAMME

JANAKKALAN OSASTON

60 -VUOTISTA TAIVALTA.

TARJOAMME KAHVIT

LAUANTAINA 20.11.2010

KLO: 10.00 - 14.00

JUTTUTUVALLA

Lämpimästi Tervetuloa!

Punaisen Ristin Janakkalan
osaston hallitus

Kauppakuja 1, 14200 Turenki

Toimituksen sähköposti: toimitus.janakkalasanomat@sanoma.fi
Toimittajan sähköposti: etunimi.sukunimi@sanoma.fi

Nälkäpäiväkeräys näkyy Turengissa

Lipaskeräys järjestetään Turengissa torstaista lauantaihin 25.-27. syyskuuta.

Veera Visapää

• Nälkäpäivä on Suomen Punaisen Ristin valtakunnallinen keräys, jolla kerätään varoja Suomen Punaisen Ristin katastrofirahastoon. Nälkäpäivän lipaskeräys järjestetään Turengissa to-la 25.-27.9, to ja pe klo 10-18 ja la klo 9-15.

Varojen avulla autetaan esimerkiksi luonnonmullistuksista ja konflikteista kärsiviä ympäri maailman ja äkillisen onnettomuuden tai kriisin kohdanneita Suomessa.

Katastrofirahastoon tehtyjen lahjoitusten turvin on autettu myös Kanta-Hämeen maakunnan alueella ja Janakkalassakin äkilliseen onnettomuuteen joutuneita, esimerkiksi tulipalossa kotinsa menettäneitä perheitä.

Maailmalla apua tarvitaan juuri nyt esimerkiksi humani-

Katastrofirahastoon tehtyjen lahjoitusten turvin on autettu myös Kanta-Hämeen maakunnan alueella.

taarisen kriisin keskellä Gazassa, jossa Punaisen Ristin kenttäsairaala pelastaa ihmishenkkiä. Katastrofirahaston varoja ei ole sidottu ennalta tiettyyn kohteeseen, ja siksi niillä voidaan auttaa nopeasti siellä, missä apua kulloinkin eniten tarvitaan.

Keräilyä tarvitaan ja mukaan voi tulla vaikka vain tunniksi. Il-

moittautuminen Eija Paturille 040 754 7532 tekstarilla tai keräyspäivänä SPR:n autoilla S-marketin edustalla.

Lahjoittaa voi myös Mobile Paylla, tekstiviestillä, soittamalla, siirtämällä rahaa tilille tai netissä. Tarkemmat ohjeet Punaisen Ristin verkkosivuilla.

SPR:n Janakkalan osasto täyttää 75 vuotta

Veera Visapää

• SPR:n Janakkalan osasto täyttää tänä vuonna 75 vuotta. Juhlan kunniaksi osasto järjestää lauantaina 11. lokakuuta kaikille avoimet juhlat SPR:n kirpputorin edustalla sijaitsevalla aukiolla ja Juttutuvalla.

Ohjelmassa on ruoka- ja kahvitarjoilua sekä Jussi Rämön ja Helmo Ketolan esitykset. Tapahtuma kestää kello 11-14. SPR:n kirpputori ja Juttutupa sijaitsevat osoitteessa Kauppa-kuja 1, Turenki.

Muutakin syyskuun julkais- taan juhluvuoden kunniaksi myös osaston historiikki.

Kuvassa tiedottaja Liisa Puranen (vas.), kirpputorin osastovastaava ja varapuheenjohtaja Mirja Uusi-Seppälä sekä puheenjohtaja Eija Paturi.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Suomen Punaisen Ristin tiet erkanivat vuonna 1950. Tämän seurauksena Punaisen Ristin tuli perustaa koko maan kattava osastoverkosto. Tämä toteutettiin vuoden 1950 sääntöuudistuksella.

Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirissä tartuttiin heti toimeen jo vuonna 1950 perustamalla 71 paikallista osastoa. Tänä vuonna moni Hämeen piirin osastoista täyttää siis kunnioitettavat 75 vuotta. Myös Janakkalan osasto.

Tässä Suomen Punaisen Ristin Janakkalan osaston historiikissa kuljemme taaksepäin tuosta vuoden 1950 osastojen perustamisesta. Palaamme aina Suomen Punaisen Ristin ja Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton alkuaikoihin, yhteistyöhön ja erityisesti toisen maailmansodan aikaiseen kummikunta- ja avustustoimintaan.

Historiikin sivut kertovat lisää.

Punainen Risti edistää ihmisten välistä ymmärrystä, ystävyyttä, yhteistyötä ja pysyvää rauhaa.